

บทที่ 4

สภาพปัจจุบันเมืองหนองคาย

การวางแผนทางการพัฒนาเมืองหนองคายนั้น จำเป็นจะต้องศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมือง อันได้แก่ สาเหตุของการตั้งถิ่นฐาน การดำรงอยู่ของชุมชนเมือง ตลอดจนพัฒนาการของความเป็นเมือง ในแต่ละยุค แต่ละสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น ได้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการเจริญเติบโตและการดำรงอยู่ของเมืองอย่างไรบ้าง เพื่อที่ได้นำข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ ไปใช้ประกอบในการวิเคราะห์และคาดการณ์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบของความเป็นเมืองที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนการดำรงอยู่ของเมืองต่อไปในอนาคต

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมืองหนองคาย

เมืองหนองคายเดิมเป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่ง ซึ่งมีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนานประมาณ 200 ปีเศษ ตามพงศาวดารได้มีการกล่าวถึงพื้นที่บริเวณที่เป็นเมืองหนองคายในปัจจุบันนี้ว่า เมื่อปี พ.ศ. 2321 ในแผ่นดินสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ได้ทรงมีพระบรมราชโองการ แต่งตั้งให้ เจ้าพระยาจักรีและพระยาสุรสีห์ ยกทัพทางเรือจากนครจำปาศักดิ์ ไปตีหัวเมืองรายทางที่อยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง ได้เมืองนครพนม, เมืองไผ่ (เมืองหนองคาย), และเมืองลานช้าง (เวียงจันทน์) เป็นต้น

ครั้นต่อมาในปี พ.ศ. 2369 เจ้าอนุวงศ์ กษัตริย์ผู้ครองนครเวียงจันทน์ ได้คิดแข็งข้อไม่ยอมอ่อนน้อมต่อไทย ยกกองทัพจากเมืองเวียงจันทน์มุ่งลงไปที่กรุงเทพฯ โดยทางบก ผ่านหัวเมืองรายทางมาจนกระทั่งถึงนครราชสีมา พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชการที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์) จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ เจ้าพระยาบดินทรเดชา สิงห์ สิงหเสนี เป็นแม่ทัพยกกองทัพมาปราบ โดยมีท้าวสุวอรรธมา (บุญมา) ยกทัพจากเมือง ยโสธร และพระยาเอื้องสา มาช่วยเป็นกำลังสำคัญ ในการปราบเจ้าอนุวงศ์ จนในที่สุดก็สามารถจับตัวเจ้าอนุวงศ์ ลงไปกรุงเทพฯ ได้เป็นผลสำเร็จ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ความดีความชอบแก่แม่ทัพ นายกอง โดยทั่วหน้า และทรงโปรดให้ท้าวสุวอรรธมา อัครฮาด หลานเจ้าพระยาวิชัยราชขัตติวงศ์ (หน้า) เจ้านครจำปาศักดิ์ เลือกทำเลต่อไป ที่ใดที่หนึ่ง ตั้งขึ้นเป็นเมือง ได้แก่

1. บ้านพานพร้าว (อ. ศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย)
2. บ้านเวียงคุก
3. บ้านปะโค
4. บ้านไผ่ (เมืองหนองคาย)

พ.ศ. 2370 ท้าวสุวอรรธมา เห็นว่า บ้านไผ่ มีความเหมาะสมที่จะเป็นเมืองมากกว่าเมืองอื่นๆ ซึ่งพระยาราชสุภาวดี ตรวจดูแล้วเห็นผ่องด้วย ตั้งชื่อเมืองว่า เมืองหนองคาย ตามชื่อของหนองน้ำใหญ่ที่อยู่ทางทิศตะวันตกของเมือง เพื่อให้เป็นมงคลนาม และมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ท้าวสุวอรรธมา (บุญมา) เป็น พระปฐมเทวาภิบาล ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองเมืองหนองคาย คนแรก ในปี พ.ศ.2370 (จุลศักราช 1189 : ร.ศ. 46) โดยให้เมืองเวียงจันทน์ขึ้นตรงกับเมืองหนองคาย

พ.ศ.2434 เกิดกบฏฮ่อขึ้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคม เสด็จมาปราบปรามกบฏฮ่อ จนสำเร็จ แล้วจึงทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคม ดำรงตำแหน่งสมุหเทศาภิบาล ประจำมณฑลลาวพวน และให้ใช้เมืองหนองคายเป็นสถานที่ตั้งที่ทำการมณฑลลาวพวน ปกครองเมืองอุดร เมืองเลย เมืองสกลนคร และหัวเมืองประเทศราชเวียงจันทน์

พ.ศ.2436 (ร.ศ. 112) ไทยต้องเสียดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงให้กับฝรั่งเศส มีสัญญาาระบุในข้อตกลงร่วมว่า ห้ามไม่ให้ไทยมีกองทัพตั้งอยู่ในเขต 25 กิโลเมตรจากแนวชายแดน กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคม จึงจำเป็นต้องย้ายที่ทำการมณฑลจากเมืองหนองคายมาตั้งอยู่บริเวณบ้านเดื่อหมากแข้ง และตั้งเป็นมณฑลอุดรธานี โดยให้เมืองหนองคายขึ้นตรงกับมณฑลอุดร

พ.ศ.2457 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงพระราชทานโปรดเกล้าฯ ตราพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ขึ้น โดยให้ยกเลิกระบบเจ้าปกครองทั่วประเทศ ในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2458 และในปี พ.ศ.2459 กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งให้เปลี่ยนคำเรียกชื่อจาก เมืองมาเป็น จังหวัด มีข้าหลวงปกครอง ซึ่งต่อมาเรียกว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด

พ.ศ.2476 หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย (พ.ศ.2475) ได้เริ่มให้มีการจัดระเบียบการบริหารส่วนภูมิภาคขึ้น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น จังหวัด และอำเภอ

พ.ศ.2478 เทศบาลเมืองหนองคาย จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2478 ตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งเทศบาลเมืองหนองคาย (ซึ่งประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 ตอนที่ 79 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2478) มีพื้นที่ประมาณ 4.5 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันคงเหลือ ประมาณ 3.2 ตารางกิโลเมตรเนื่องจากเขตเทศบาลเมืองหนองคายติดกับแม่น้ำโขงโดยตลอด เมื่อถึงฤดูฝนระดับน้ำขึ้นสูงและไหลเชี่ยวมาก เป็นเหตุให้ริมตลิ่งพังไปปีละประมาณสิบกว่าเมตร ดังนั้นจึงทำให้พื้นที่เขตเทศบาลลดน้อยลงทุก ๆ ปี

สภาพกายภาพของชุมชน

ที่ตั้ง

เมืองหนองคาย ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ระหว่างเส้นรุ้งที่ 17° 48' เหนือ ถึง 17° 55' เหนือ และอยู่ระหว่างเส้นแวงที่ 102° 42' ตะวันออก ถึง 102° 48' ตะวันออก อยู่ห่างจาก กรุงเทพมหานคร ตามระยะทางหลวงแผ่นดินสาย 2 (ถนนมิตรภาพ) ประมาณ 620 กิโลเมตร และตามทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 650 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับเมืองหาดทรายฟอง แขวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นเขตแดน

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเพ็ญ อำเภอบ้านค้อ จังหวัดอุดรธานี มีลำน้ำสวยเป็นแนวแบ่งเขต

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

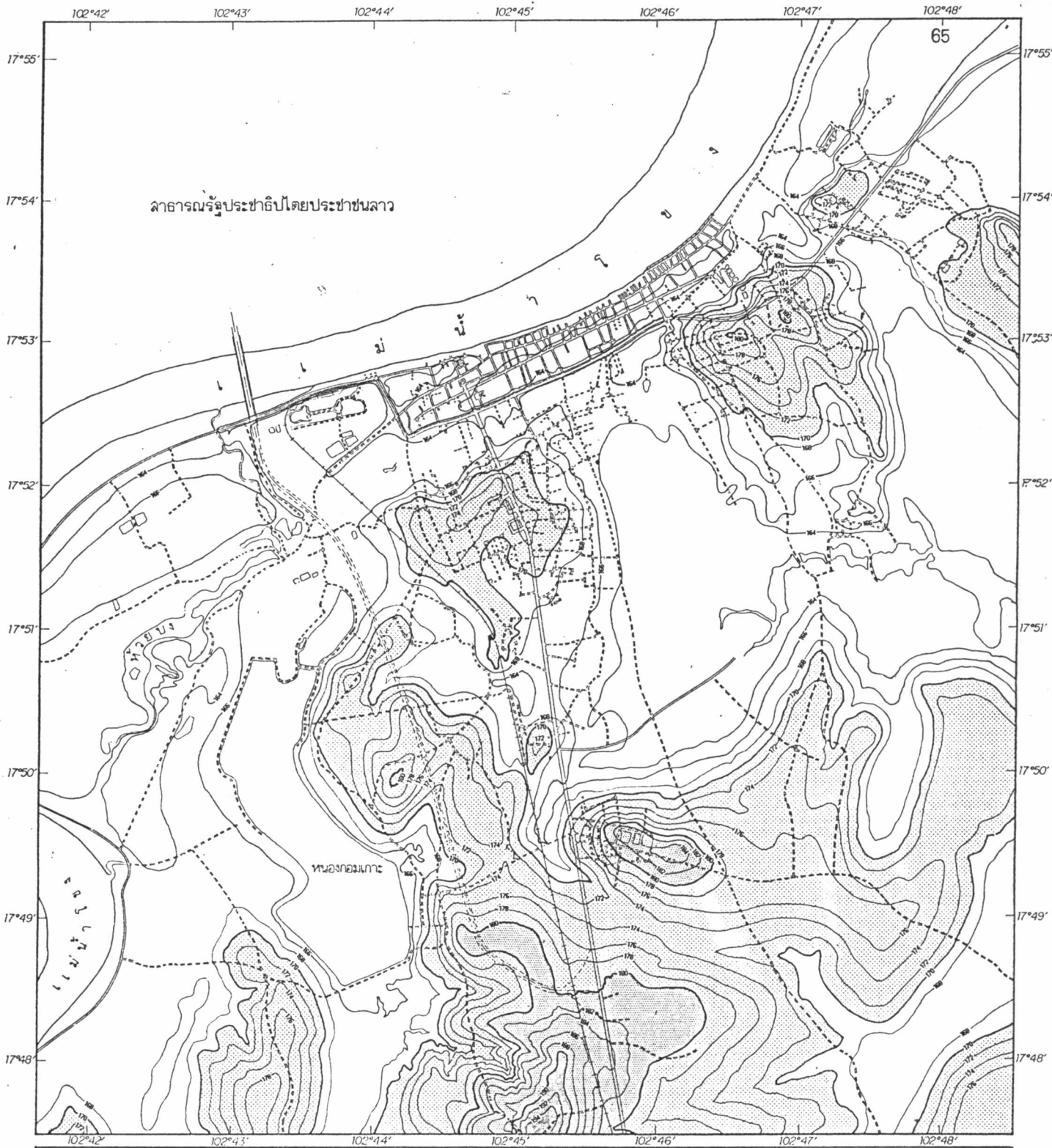
ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

ลักษณะภูมิประเทศบริเวณเมืองหนองคาย

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม มีความสูงตั้งแต่ประมาณ 163 - 194 เมตร จากค่าระดับน้ำทะเลเฉลี่ยปานกลาง ลาดเอียงจากพื้นที่ตอนในลงสู่ที่ราบบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นบริเวณที่เป็นที่ตั้งของตัวเมืองหนองคาย และจากการที่ที่ตั้งของเมืองหนองคาย วางตัวอยู่ในแนวที่รับกระแส น้ำจากแม่น้ำโขง จึงทำให้เมืองหนองคายประสบกับปัญหาน้ำเซาะตลิ่งพังลงสู่แม่น้ำโขงทุกปี

ลักษณะภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝน

สภาพภูมิอากาศบริเวณเมืองหนองคาย มี 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว ในฤดูร้อนอากาศจะร้อนจัด อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 41.46 องศาเซลเซียส ฤดูหนาวอากาศจะหนาวจัด อุณหภูมิโดยเฉลี่ยประมาณ 10.68 องศาเซลเซียส อุณหภูมิโดยเฉลี่ยตลอดทั้งปี ประมาณ 26.07 องศาเซลเซียส และฤดูฝนจะมีฝนตกชุกในระหว่างช่วงเดือนกรกฎาคม ถึง ตุลาคม และมักเกิดอุทกภัย ในฤดูฝนบ่อยครั้ง ปริมาณน้ำฝนในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาเฉลี่ยประมาณ 1,438.68 มิลลิเมตร (คำนวณจาก

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
 THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONGKHAÏ TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

แสดง : ภาพภูมิประเทศบริเวณเมืองหนองคาย

แผ่นที่ 7

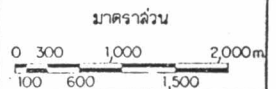
สัญลักษณ์

- ระดับความสูง 160 - 169 เมตร
- ระดับความสูง 170 - 179 เมตร
- ระดับความสูง 180 - 189 เมตร
- ระดับความสูง 190 - 199 เมตร

หมายเหตุ : - เส้นชั้นความสูงหลัก 10.00 เมตร
 - เส้นชั้นความสูงย่อย 2.00 เมตร

- == ทางหลวง, ถนน
- - - ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน
- + + + ทางรถไฟ
- ๐ เสาธงน้ำ
- เวนเวียนป้องกันสิ่งพัง
- - - - - ถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพ
- โครงการสะพานมิตรภาพ

สถิติปี พ.ศ.2529-2535) ในกรณีที่มีฝนตกติดต่อกันหลายวัน สาเหตุส่วนใหญ่สืบเนื่องมาจาก ระดับน้ำในแม่น้ำโขงมีระดับสูง ขณะเดียวกันน้ำฝนที่ตกลงมาระบายลงสู่แม่น้ำโขงได้ไม่ทัน ทำให้เกิดอุทกภัยน้ำท่วมทั้งในเขตเมืองและบริเวณใ้หน้าของราษฎร ตลอดจนเส้นทางคมนาคมได้รับความเสียหาย

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของชุมชนเมืองหนองคาย คือ แม่น้ำโขง ซึ่งนอกจากจะใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค และการคมนาคมขนส่งแล้ว ปัจจุบันยังถือได้ว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอย่างยิ่งอีกด้วย ลักษณะดินบริเวณชุมชนเมืองหนองคาย จำแนกตามศักยภาพดินที่เอื้ออำนวยต่อการเกษตรกรรม เป็นดินประเภทที่เหมาะสมกับการทำนา ซึ่งส่วนใหญ่อยู่บริเวณที่ราบริมฝั่งแม่น้ำโขง ทรัพยากรแร่ธาตุที่มีค่าทางด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน ไม่พบในบริเวณเขตเมืองหนองคาย

สรุปปัญหาทางด้านกายภาพ

1. ปัญหาตลิ่งพังลงสู่แม่น้ำโขง จากการที่เมืองหนองคายตั้งอยู่ในแนวที่รับกระแส น้ำจากแม่น้ำโขง จึงทำให้เกิดปัญหากระแสน้ำกัดเซาะตลิ่งในบริเวณเมืองหนองคาย พังลงสู่แม่น้ำโขงทุกปี ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี ถือเป็นปัญหาที่มีความสำคัญในระดับชาติด้วย ปัจจุบันได้มีการก่อสร้างเขื่อนเพื่อป้องกันตลิ่งพังในบริเวณเขตเทศบาลเมืองหนองคายเดิม โดยวิธีการถมตลิ่ง ซึ่งมีราคาสูงกว่าการเวนคืนที่ดิน ประกอบกับการเวนคืนที่ดินในกรณีนี้จำเป็น ซึ่งความสามารถของเมืองหนองคายสามารถทำได้ประมาณปีละ 500 เมตร ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณเป็นหลัก

2. ปัญหาการเกิดอุทกภัยในฤดูฝน สาเหตุส่วนใหญ่สืบเนื่องมาจาก ระดับน้ำในแม่น้ำโขงมีระดับสูง ในขณะที่เดียวกันก็มีฝนตกติดต่อกันหลายวัน ปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมานั้น ไม่สามารถระบายลงสู่แม่น้ำโขงได้ทัน ทำให้เกิดอุทกภัยน้ำท่วมทั้งในเขตเมือง และบริเวณใ้หน้าของราษฎร ตลอดจนเส้นทางคมนาคมบางส่วนได้รับความเสียหาย เมืองหนองคายจึงได้มีการขุดลอกห้วย หนอง คูระบายน้ำ ปรับปรุงทำนบดิน และวางระบบท่อระบายน้ำ ตลอดจนการสร้างผนังชลประทานกั้นน้ำจากแม่น้ำโขง เพื่อเป็นการบรรเทาและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

สภาพเศรษฐกิจชุมชน

พาณิชยกรรม การค้าและการบริการ

จากการศึกษาข้อมูลการสำรวจของกองสำรวจ สำนักผังเมือง ระหว่างวันที่ 16 กุมภาพันธ์ ถึง 25 เมษายน 2535 (ในบริเวณเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 71 พ.ศ.2532) พบว่า มีจำนวนร้านค้าและบริการทั้งสิ้น 992 แห่ง เพิ่มขึ้น 188 แห่ง จากข้อมูลการสำรวจเมื่อปี พ.ศ. 2528 ซึ่งมีจำนวน 804 แห่ง คิดเป็นอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 3.00 ต่อปี

ก. ประเภทของกิจกรรมการค้าและการบริการ

ประเภทของกิจกรรมการค้าและการบริการในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย สามารถแยกออกได้เป็น 47 ประเภท ส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็กให้บริการเกี่ยวกับเครื่องอุปโภคและบริโภค กับประชากรในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย เมื่อเรียงลำดับประเภทของกิจกรรมการค้าและบริการ ที่มีจำนวนมาก 5 อันดับแรก จะได้ดังนี้ ประเภทขายของใช้เบ็ดเตล็ดมีจำนวน 220 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.18 ประเภทขายอาหารและเครื่องดื่มมีจำนวน 161 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.23 ประเภทกิจการบริการเสริมสววยชายและหญิง มีจำนวน 87 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.77 ประเภทขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีจำนวน 67 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.75 และประเภทขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองมีจำนวน 36 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.63

เมื่อแยกกิจกรรมการค้าและการบริการตามเขตการปกครอง พบว่า ในเขตเทศบาล มีจำนวนร้านค้าและบริการ 845 แห่ง นอกเขตเทศบาลในเขตผังเมืองรวมเดิมมีจำนวน 147 แห่ง เขตพื้นที่รอบนอกเขตเทศบาลและเขตผังเมืองรวม จำนวน 53 แห่ง เมื่อรวมกันแล้วเป็นเขตบริเวณชุมชนเมืองหนองคายทั้งหมด มีจำนวนร้านค้าและบริการทั้งสิ้น 1,045 แห่ง ลักษณะโครงสร้างของกิจกรรมการค้าและการบริการ มีลักษณะเช่นเดียวกับ เขตผังเมืองรวมเดิม กล่าวคือ สามารถแยกประเภทของกิจกรรมการค้าและการบริการได้ 47 ประเภท ประเภทกิจการที่มีจำนวนมากเป็น 5 อันดับแรกตามลำดับก็เป็นเช่นเดียวกับเขตผังเมืองเดิม คือ ประเภทขายของใช้เบ็ดเตล็ดมีจำนวน 247 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 23.64 ประเภทขายอาหารและเครื่องดื่มมีจำนวน 173 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.56 ประเภทกิจการบริการเสริมสววยชายและหญิงมีจำนวน 88 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.42 ส่วนประเภทขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีจำนวน 67 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.41 และประเภทขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองมีจำนวน 36 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.44 ซึ่งมีจำนวนเท่ากับเขตผังเมืองเดิม (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและสัดส่วนร้อยละของสถานประกอบการกิจกรรมการค้าและบริการ แยกตามประเภท

การค้าและการบริการ ในเขตบริเวณเมืองหนองคายปี พ.ศ.2535

ประเภท	เขตที่ตั้งของสถานประกอบการ									
	เขตฝั่งเมืองรวมเดิม						บริเวณเขตพื้นที่		รวมบริเวณเขต	
	ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		รวม		โดยรอบ		ชุมชนเมือง	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ของใช้เบ็ดเตล็ด	151	17.87	69	46.94	220	22.18	27	50.94	247	23.64
อาหารและเครื่องดื่ม	130	15.38	31	21.09	161	16.23	12	22.64	173	16.56
เสริมสวย ชาย/หญิง	71	8.40	16	10.88	87	8.77	1	1.89	88	8.42
ขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป	67	7.93	0	0.00	67	6.75	0	0.00	67	6.41
ขายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง	36	4.26	0	0.00	36	3.63	0	0.00	36	3.44
อุปกรณ์ และวัสดุก่อสร้าง	23	2.72	7	4.76	30	3.02	5	9.43	35	3.35
ของชำ	21	2.49	5	3.40	26	2.62	2	3.77	28	2.68
ตัดเย็บเสื้อผ้า ชาย/หญิง	23	2.72	3	2.04	26	2.62	1	1.89	27	2.58
บริการขนส่ง และท่องเที่ยว	26	3.08	0	0.00	26	2.62	1	1.89	27	2.58
ขายเครื่องใช้ และอุปกรณ์ไฟฟ้า	25	2.96	0	0.00	25	2.52	0	0.00	25	2.39
ขายเฟอร์นิเจอร์ และเครื่องเรือน	19	2.25	0	0.00	19	1.92	0	0.00	19	1.82
รับรักษาโรค	18	2.13	0	0.00	18	1.81	0	0.00	18	1.72
ขายยา	16	1.89	0	0.00	16	1.61	0	0.00	16	1.53
เครื่องประดับ ทองรูปพรรณ เงิน นาก	16	1.89	0	0.00	16	1.61	0	0.00	16	1.53
ทนายความ นายหน้า ประกันภัย ฯลฯ	15	1.78	1	0.68	16	1.61	0	0.00	16	1.53
ขายรองเท้าและเครื่องหนัง	14	1.66	0	0.00	14	1.41	0	0.00	14	1.34
ขาย และซ่อมรถจักรยานยนต์	9	1.07	2	1.36	11	1.11	1	1.89	12	1.15
รับถ่ายภาพ และอุปกรณ์การถ่ายภาพ	12	1.42	0	0.00	12	1.21	0	0.00	12	1.15
ขายผ้าทุกชนิด	12	1.42	0	0.00	12	1.21	0	0.00	12	1.15
สถานบริการน้ำมัน และปั๊มแก๊ส	3	0.36	6	4.08	9	0.91	2	3.77	11	1.05
ขาย/ซ่อมเครื่องพิมพ์ดีด วรรณคดี นาฬิกา	11	1.30	0	0.00	11	1.11	0	0.00	11	1.05
ขายรถยนต์ และอะไหล่	9	1.07	1	0.68	10	1.01	0	0.00	10	0.96
ขาย และซ่อมรถจักรยาน	10	1.18	0	0.00	10	1.01	0	0.00	10	0.96
ขายหนังสือ และอุปกรณ์เครื่องเขียน	9	1.07	1	0.68	10	1.01	0	0.00	10	0.96
ผลิตภัณฑ์ และอุปกรณ์การเกษตร	10	1.18	0	0.00	10	1.01	0	0.00	10	0.96
ธนาคาร	10	1.18	0	0.00	10	1.01	0	0.00	10	0.96
โรงแรม หอพัก บังกะโล	7	0.83	1	0.68	8	0.81	1	1.89	9	0.86
อาหารสัตว์	7	0.83	1	0.68	8	0.81	0	0.00	8	0.77
สถานบริการบันเทิงต่าง ๆ	5	0.59	2	1.36	7	0.71	0	0.00	7	0.67
ให้เช่า วี ดี โอ เทป	6	0.71	0	0.00	6	0.60	0	0.00	6	0.57
เครื่องสังฆภัณฑ์	6	0.71	0	0.00	6	0.60	0	0.00	6	0.57
รับซื้อของเก่า	5	0.59	1	0.68	6	0.60	0	0.00	6	0.57
ข้าวสาร	6	0.71	0	0.00	6	0.60	0	0.00	6	0.57
ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	5	0.59	0	0.00	5	0.50	0	0.00	5	0.48
ขายเตาแก๊ส และอุปกรณ์	4	0.47	0	0.00	4	0.40	0	0.00	4	0.36
บริการ ซัก อบ รีด	4	0.47	0	0.00	4	0.40	0	0.00	4	0.38
เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์กีฬา	3	0.36	0	0.00	3	0.30	0	0.00	3	0.29
รับถ่ายเอกสาร	3	0.36	0	0.00	3	0.30	0	0.00	3	0.29
โรงภาพยนตร์	3	0.36	0	0.00	3	0.30	0	0.00	3	0.29
ให้เช่าหนังสือ	3	0.36	0	0.00	3	0.30	0	0.00	3	0.29
โทรศัพท์ทางไกล	3	0.36	0	0.00	3	0.30	0	0.00	3	0.29
เครื่องจักรสาน	3	0.36	0	0.00	3	0.30	0	0.00	3	0.29
รับจัด และขายดอกไม้	2	0.24	0	0.00	2	0.20	0	0.00	2	0.19
ทำป้ายโฆษณา	2	0.24	0	0.00	2	0.20	0	0.00	2	0.19
ขายที่บศพ	1	0.12	0	0.00	1	0.10	0	0.00	1	0.10
ห้างสรรพสินค้า	1	0.12	0	0.00	1	0.10	0	0.00	1	0.10
ชาชนิน	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	845	100	147	100	992	100	53	100	1,045	100

ที่มา : สรุปรายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย

ข. ลักษณะการค้าและการบริการ

เมื่อแยกกิจกรรมการค้าและบริการออกตามลักษณะการค้า ปรากฏว่า เขตผังเมืองรวม มีกิจการค้าปลีกจำนวน 446 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.68 เป็นกิจการค้าส่ง 22 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.11 เป็นกิจการค้าบริการ 423 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40.48 เป็นกิจการค้าปลีกและค้าส่ง 33 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.16 เป็นกิจการค้าปลีกและค้าบริการ 97 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 9.28 เป็นกิจการค้าส่งและค้าบริการ 10 แห่ง หรือร้อยละ 0.96 และเป็นกิจการค้าปลีกส่งและบริการ 14 แห่งคิดเป็นร้อยละ 1.34 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและสัดส่วนร้อยละของสถานประกอบการกิจกรรมการค้าและบริการ แยกตามลักษณะการค้า ปี พ.ศ.2535

ลักษณะการค้า	เขตผังเมืองรวม		ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล	
	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ (%)	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ (%)	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ (%)
การค้าปลีก	446	42.68	349	40.82	97	48.50
การค้าส่ง	22	2.11	21	2.46	1	0.50
การค้าบริการ	423	40.48	344	40.23	79	39.50
การค้าปลีกและค้าส่ง	33	3.16	39	4.56	4	2.00
การค้าปลีกและการบริการ	97	9.28	82	9.59	15	7.50
การค้าส่งและการบริการ	10	0.96	7	0.82	3	1.50
การค้าปลีก ค้าส่ง และการบริการ	14	1.34	13	1.52	1	0.50
รวม	1,045	100.00	855	100.00	200	100.00

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย

ค. ผู้ทำงานในสถานธุรกิจการค้าและการบริการ

เมื่อแยกสถานประกอบกิจกรรมการค้าและการบริการหรือสถานธุรกิจ ตามขนาดคนทำงานในเขตผังเมืองรวม สามารถแยกออกได้เป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ สถานธุรกิจที่มีคนทำงานต่ำกว่า 5 คน สถานธุรกิจที่มีคนทำงานระหว่าง 6 - 9 คน สถานธุรกิจที่มีคนทำงานระหว่าง 10 - 19 คน สถานธุรกิจที่มีคนทำงานระหว่าง 20 - 49 คน และสถานธุรกิจที่มีคนทำงานระหว่าง 50 - 99 คน จากการศึกษ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสถานธุรกิจขนาดเล็กที่มีคนทำงานต่ำกว่า 5 คน คือมีจำนวน 828 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79.23 สถานธุรกิจที่มีคนทำงานระหว่าง 6 ถึง 9 คน มีจำนวน 162 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.50 สถานธุรกิจที่มีคนทำงาน 10 ถึง 19 คน จำนวน 43 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.11 สถานธุรกิจที่มีคนทำงาน 20 ถึง 49 คน มีจำนวน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.86 และเป็นสถานธุรกิจที่มีคนทำงานระหว่าง 50 ถึง 99 คน มีจำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.29

จำนวนคนทำงานในสถานประกอบกิจกรรมการค้าและการบริการ มีทั้งสิ้น 3,935 คน เป็นเพศชาย 1,838 คน และหญิง 2,097 คน เป็นเพศชายน้อยกว่าเพศหญิง คิดเป็นอัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 46.71 ต่อ 53.29 แยกเป็นคนทำงานในสถานประกอบกิจการค้าและบริการที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล 3,220 คน และนอกเขตเทศบาล 715 คน

คนทำงานจำนวน 3,233 คน คิดเป็นร้อยละ 82.16 มีที่พักอาศัยปัจจุบันอยู่ในเขตเทศบาล คนทำงานจำนวน 698 คน คิดเป็นร้อยละ 17.74 มีที่พักอาศัยปัจจุบันอยู่นอกเขตเทศบาล และคนทำงานอีก 4 คนคิดเป็นร้อยละ 0.10 มีที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดหนองคาย โดยมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 3,028 คน คิดเป็นร้อยละ 76.95 ภูมิลำเนาเดิมอยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 727 คน คิดเป็นร้อยละ 18.48 ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดจำนวน 64 คนคิดเป็นร้อยละ 1.63 ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 1.09 ภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคอื่น ๆ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56 และมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างประเทศจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 สำหรับสถานภาพของคนทำงานนั้น เป็นเจ้าของและสมาชิกในครัวเรือนของเจ้าของกิจการจำนวน 2,235 คน คิดเป็นร้อยละ 56.80 และคนทำงานที่เป็นลูกจ้างจำนวน 1,700 คนคิดเป็นร้อยละ 43.20 (ตารางที่ 3 และแผนภูมิที่ 1)

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนคนทำงานในสถานประกอบกิจการค้าและบริการ ในเขตผังเมืองเดิม ในช่วง 7 ปี ระหว่างปี พ.ศ.2528 ถึง พ.ศ.2535 จำนวนคนทำงานเพิ่มขึ้นจาก 2,236 คนในปี พ.ศ. 2528 เป็น 3,694 คน ในปี พ.ศ.2535 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 1,458 คน คิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 7.17 ต่อปี

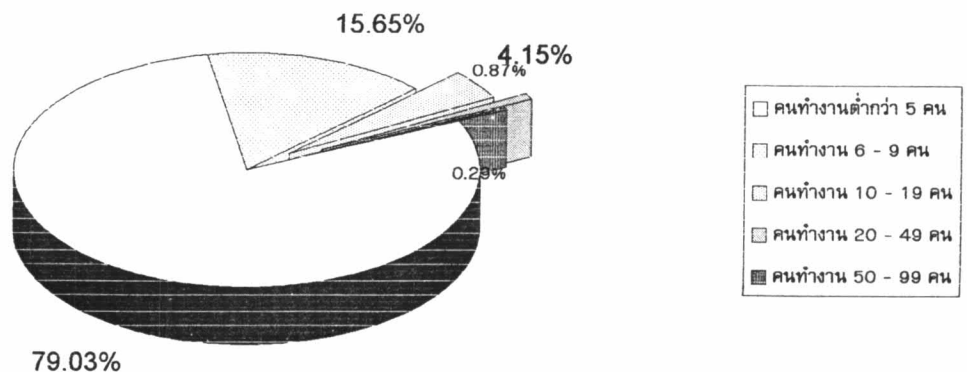

ตารางที่ 3 แสดงสถานประกอบการและผู้มีงานทำในภาคธุรกิจ แยกตามที่พักอาศัยปัจจุบันและภูมิลำเนาเดิม ปี พ.ศ.2535

ขนาดคนทำงาน	สถานธุรกิจ		จำนวนคนงาน		ที่พักอาศัยปัจจุบัน				ภูมิลำเนาเดิม					
	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ (%)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	ในเขต เทศบาล	นอกเขต เทศบาล	ใน จังหวัด	จังหวัด อื่น ๆ	ในเขต เทศบาล	นอกเขต เทศบาล	ใน จังหวัด	ภูมิภาค เดียวกัน	ภูมิภาค อื่น	ต่าง ประเทศ
ต่ำกว่า 5 คน														
ข้อมูลในเขตเทศบาล	668	79.05	597	863	1,437	23	0	0	1,311	41	47	17	5	39
ข้อมูลนอกเขตเทศบาล	160	80.00	109	190	23	276	0	0	21	269	9	0	0	0
ข้อมูลเขตผังเมืองรวม	828	79.23	706	1,053	1,460	299	0	0	1,332	310	56	17	5	39
ระหว่าง 6 - 9 คน														
ข้อมูลในเขตเทศบาล	136	16.09	403	479	843	39	0	0	820	39	1	2	8	12
ข้อมูลนอกเขตเทศบาล	26	13.00	78	105	9	174	0	0	0	178	0	5	0	0
ข้อมูลเขตผังเมืองรวม	162	15.50	481	584	852	213	0	0	820	217	1	7	8	12
ระหว่าง 10 - 19 คน														
ข้อมูลในเขตเทศบาล	32	3.79	242	242	484	0	0	0	442	11	3	19	9	0
ข้อมูลนอกเขตเทศบาล	11	5.50	92	51	13	126	4		14	125	4	0	0	0
ข้อมูลเขตผังเมืองรวม	43	4.11	334	293	497	126	4	0	456	136	7	19	9	0
ระหว่าง 20 - 49 คน														
ข้อมูลในเขตเทศบาล	6	0.71	100	91	191	0	0	0	191	0	0	0	0	0
ข้อมูลนอกเขตเทศบาล	3	1.50	54	36	30	60	0	0	30	60	0	0	0	0
ข้อมูลเขตผังเมืองรวม	9	0.86	154	127	221	60	0	0	221	60	0	0	0	0
ระหว่าง 50 - 99 คน														
ข้อมูลในเขตเทศบาล	3	0.36	163	40	203	0	0	0	199	4	0	0	0	0
ข้อมูลนอกเขตเทศบาล	0	0.00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ข้อมูลเขตผังเมืองรวม	3	0.29	163	40	203	0	0	0	199	4	0	0	0	0
รวม														
ข้อมูลในเขตเทศบาล	845	100	1,505	1,715	3,158	62	0	0	2,963	95	51	38	22	51
ข้อมูลนอกเขตเทศบาล	200	100	333	382	75	636	4	0	65	632	13	5	0	0
ข้อมูลเขตผังเมืองรวม	1,045	100	1,838	2,097	3,233	698	4	0	3,028	727	64	43	22	51

ที่มา : จากการศึกษาวิจัย สำนักงานผังเมือง

แผนภูมิที่ 1 แสดงสัดส่วนของสถานประกอบการธุรกิจ
แยกตามขนาดคนทำงาน ปี พ.ศ.2535

ง. ศูนย์กลางย่านพาณิชย์กรรมของเมืองหนองคาย

เมื่อพิจารณาจากการกระจุกตัวของการใช้ที่ดินเพื่อการพาณิชย์กรรม จะพบว่าชุมชนเมืองหนองคายประกอบด้วย ศูนย์กลางย่านพาณิชย์กรรม 3 แห่งด้วยกัน ดังต่อไปนี้ (แผนที่ที่ 8)

1. ย่านตลาดสดโพธิ์ชัย เป็นองค์ประกอบของเมืองหนองคาย ที่รองรับบทบาทและหน้าที่ ในการเป็นศูนย์กลางการค้าและการบริการในระดับจังหวัด ตั้งอยู่บนถนนประจักษ์ บริเวณสถานีขนส่ง ผู้โดยสาร (บขส.) จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ประมาณ 24 ไร่ 3 งาน 23 ตารางวา แยกเป็นผู้ประกอบการค้าและการบริการที่จำหน่ายสินค้าภายในอาคารจำนวน 128 ราย และนอกอาคาร 302 ราย ส่วนใหญ่ให้บริการกับประชากรที่พักอาศัยอยู่ในชีกฝั่งตะวันออกของเมืองหนองคาย ตลอดจนผู้ประกอบการค้ารายย่อยของกรุงเวียงจันทน์

2. ย่านตลาดสดชัยพร เป็นองค์ประกอบของเมืองหนองคาย ที่รองรับบทบาทและหน้าที่ ในการเป็นศูนย์กลางการค้าและการบริการในระดับจังหวัด ตั้งอยู่บนถนนมีชัย บริเวณวัดชัยพร มีพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ แยกเป็นผู้ประกอบการค้าและการบริการที่จำหน่ายสินค้าภายในอาคารจำนวน 96 ราย และนอกอาคาร ประมาณ 120 ราย ส่วนใหญ่ให้บริการกับประชากรที่พักอาศัยอยู่ในชีกฝั่งตะวันตกของเมืองหนองคาย ตลอดจนผู้ประกอบการค้ารายย่อยของกรุงเวียงจันทน์

3. ย่านตลาดท่าเสด็จ เป็นองค์ประกอบของเมืองหนองคาย ที่รองรับบทบาทและหน้าที่ ในการเป็นศูนย์กลางการค้า การบริการและการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด และอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ตั้งอยู่บนถนนริมโขง บริเวณท่าเรือเทศบาลเมืองหนองคาย (ท่าเสด็จ) สำนักงานศุลกากรและด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าเสด็จ ผู้ประกอบการค้าในย่านตลาดท่าเสด็จแห่งนี้ มีจำนวนประมาณ 41 ราย แยกออกเป็นผู้ประกอบการค้าที่จำหน่ายสินค้าภายในอาคารจำนวน 27 ราย และนอกอาคาร ประมาณ 14 ราย ให้บริการกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวลาว ที่มีจำนวนวันละประมาณ 1,000 คน สินค้าที่จำหน่ายส่วนใหญ่เป็นสินค้านำเข้าจากประเทศลาว ประเภทสินค้าพื้นเมือง ของใช้และของที่ระลึก ได้แก่ เครื่องเงิน เครื่องเซรามิค เครื่องจักรสานต่าง ๆ ทั้งของไทยและลาว ผ้าไหมไทย ผ้าไหมลาว นอกจากนี้ยังมีสินค้าจากประเทศในกลุ่มสังคมนิยม และภูมิภาคอื่น ๆ ของไทย เช่น นาฬิกาและพรมจากรัสเซีย, เครื่องมือ อุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ทั้งจากรัฐเซียและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน, ตลอดจนขนมและอาหารแห้งที่ส่งมาจากกรุงเทพมหานครและทางภาคใต้ของไทย เพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการค้าชาวลาวอีกด้วย

กิจการอุตสาหกรรม

ก. จำนวนและระยะเวลาการประกอบกิจการ

การสำรวจข้อมูลในปี พ.ศ.2535 ปรากฏว่า ในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคายมีจำนวนสถานประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้นประมาณ 212 แห่ง แยกเป็นโรงงานในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย 138 แห่ง นอกเขตเทศบาลภายในเขตผังเมืองรวมเดิม สำรวจโรงงานอุตสาหกรรมได้ 51 แห่ง รวมกันเป็นเขตผังเมืองรวมเดิม (พ.ศ.2532) มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม 189 แห่ง และบริเวณโดยรอบเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย สำรวจโรงงานอุตสาหกรรมได้จำนวน 23 แห่ง

การสำรวจข้อมูลเมื่อปี พ.ศ.2518 เขตเทศบาลสำรวจโรงงานอุตสาหกรรมได้จำนวน 46 แห่ง นอกเขตเทศบาลสำรวจได้ 12 แห่ง รวมเป็นเขตผังเมืองรวมเดิม มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 58 แห่ง เมื่อเปรียบเทียบจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่สำรวจได้ในช่วงเวลาซึ่งห่างกัน 7 ปี ในเขตพื้นที่เดียวกัน คือ เขตผังเมืองรวมเดิมปรากฏว่า จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 131 แห่ง คิดเป็นอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยร้อยละ 16.87 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราการเพิ่มที่ค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาถึงช่วงเวลาการประกอบกิจการการของโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้ ปรากฏว่ามีจำนวนถึง 106 แห่ง ก่อตั้งขึ้นในช่วงเวลาต่ำกว่า 5 ปี โดยมีโรงงานจำนวน 39 แห่ง ที่ก่อตั้งขึ้นในช่วงเวลาระหว่าง 5 ถึง 9 ปี เป็นการแสดงให้เห็นอีกทางหนึ่งว่าในระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมา กิจการอุตสาหกรรมในชุมชนเขตผังเมืองรวมเดิมนี้อาศัยการขยายตัวค่อนข้างสูง แม้ว่าลักษณะของกิจการอุตสาหกรรมจะเป็นขนาดเล็ก และเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการบริหารแก่ผู้ที่พักอาศัยอยู่ภายในเขตชุมชนเมืองหนองคาย และบริเวณใกล้เคียงก็ตาม

ข. อุตสาหกรรมที่กำลังเติบโตในปัจจุบัน

ประเภทของอุตสาหกรรมในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย ที่กำลังมีอัตราการเติบโตสูง ได้แก่ อุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมจักรยายนต์ โรงพิมพ์ โรงทำน้ำแข็ง และน้ำดื่ม ตลอดจนผลิตภัณฑ์อาหาร และรับซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด เป็นต้น จากสถิติดังกล่าวนี้ เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าชุมชนเมืองหนองคาย มีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมในปริมาณที่ค่อนข้างสูง ในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ.2528 ถึงปี พ.ศ.2535 ซึ่งมีช่วงห่างกันเป็นระยะเวลา 7 ปี สำหรับรายละเอียดต่าง ๆ ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม แยกตามประเภทอุตสาหกรรม, คนงาน, และระยะเวลาดำเนินงานเมื่อหนองคาย ปี พ.ศ.2535

ชนิดของอุตสาหกรรม	สถานประกอบการ		ผู้ประกอบการและลูกจ้าง		จำนวนสถานประกอบการที่ตั้งในช่วงเวลา						แหล่งที่มาของวัตถุดิบ		แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์		
	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ (%)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	ต่ำกว่า 5 ปี	ระยะ 5-9 ปี	ระยะ 10-14 ปี	ระยะ 15-19 ปี	ระยะ 20-24 ปี	25 ปี ขึ้นไป	ภายใน จังหวัด	ต่าง จังหวัด	ภายใน จังหวัด	ต่าง ประเทศ
1. สวมรถยนต์	27	12.74	105	5	110	18	5	4	0	0	0	.21	6	27	0
2. สวมรถจักรยานยนต์	42	19.81	108	9	117	31	5	4	0	1	1	28	14	42	0
3. ซ่อมโตนาโม หมอน้ำและเบตเตอร์	9	4.25	23	9	32	8	1	-	-	-	-	7	2	9	-
4. โรงกลึง	12	5.66	46	4	50	9	3	0	0	0	0	10	2	12	0
5. โรงพิมพ์	3	1.42	17	5	22	-	-	1	-	1	1	-	3	3	-
6. โรงสีข้าว	18	7.55	69	13	82	4	2	3	3	2	2	16	0	16	0
7. โรงน้ำแข็ง น้ำดื่ม	4	1.89	26	19	45	1	1	-	-	1	1	4	-	4	-
8. โรงผลิตวัสดุก่อสร้าง	13	6.13	107	13	120	6	4	3	0	0	0	11	1	13	0
9. ทำเฟอร์นิเจอร์	1	0.47	6	0	6	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-
10. ทำประตู หน้าต่าง เหล็กตัด	16	7.55	62	28	90	10	1	1	1	3	0	12	4	18	0
11. ทำตู้ กระจก และรางน้ำ	1	0.47	3	1	4	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-
12. เชื้อคัมปัง ตั้งศูนย์วงล้อ	4	1.89	16	3	19	2	2	-	-	-	-	3	1	4	-
13. แมอิลู ทำโถง เตาอังไต้	5	2.36	31	19	50	2	1	1	0	1	0	5	0	5	0
14. ทำเครื่องเงินและทอง	4	1.89	6	3	9	2	2	0	0	0	0	4	0	4	0
15. ซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด	3	1.42	12	2	14	1	1	1	-	-	-	2	1	3	-
16. ทำป้ายและไฟประดับ	3	1.42	13	0	13	1	2	0	-	-	-	2	1	3	-
17. ทำเบาะและหลังคารถยนต์	7	3.30	17	3	20	5	0	1	-	1	-	2	5	7	-
18. ทำท่อใยเสียด	7	3.30	15	0	15	3	3	1	-	-	-	5	2	7	-
19. ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป	2	0.94	31	5	36	1	1	0	-	-	-	1	1	1	1
20. ผลิตอาหาร	20	9.43	43	54	97	10	6	2	0	0	2	19	1	20	0
21. ทำเส้นก๊วยเตี๋ยวและขนมจีน	4	1.89	6	14	20	2	1	1	0	0	0	3	1	4	0
22. ทำเครื่องหนังทุกชนิด	1	0.47	-	5	5	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-
23. โรงงานหมักอัดเม็ด มันเส้น	2	0.94	49	5	54	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0
24. โรงงานฝ้าย หนุน ปอ	1	0.47	15	4	19	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-
25. โรงงานน้ำตาล	1	0.47	6	-	6	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-
26. ทำไอศกรีม	1	0.47	2	3	5	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-
27. ซ่อมเครื่องมือการเกษตร	1	0.47	1	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-
28. ปะยาง	2	0.94	4	-	4	1	-	-	-	1	-	2	-	2	-
รวม	212	100.00	836	226	1065	119	43	25	6	11	8	166	45	209	3

ที่มา : จากการศึกษาของ กอจวิจัย สำนักผังเมือง

ค. ผู้ทำงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรม

เมื่อแบ่งประเภทของสถานประกอบการอุตสาหกรรม ออกตามขนาดของจำนวนคนทำงาน สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ขนาด คือ สถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีคนทำงานต่ำกว่า 5 คน สถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีคนทำงานระหว่าง 6 ถึง 9 คน สถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีคนทำงานระหว่าง 10 ถึง 19 คน และสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีคนทำงานระหว่าง 20 ถึง 49 คน จะทำให้สามารถสรุปได้ว่า ในบริเวณเขตชุมชนผังเมืองรวมหนองคายมีสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีคนทำงานต่ำกว่า 5 คน จำนวนมากที่สุดคือ 141 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.51 และสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีคนทำงานระหว่าง 20 ถึง 49 คน มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.83

ในสถานประกอบการอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 212 แห่ง มีคนทำงานรวมทั้งสิ้น 1,065 คน เป็นเพศชาย 839 คนและเพศหญิง 226 คน คิดเป็นอัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 78.78 ต่อ 21.22 สถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีคนทำงานต่ำกว่า 5 คน มีจำนวน 141 แห่ง มีจำนวนคนทำงานทั้งสิ้น 369 คน มีที่พักอาศัยปัจจุบันอยู่ในเขตเทศบาล 275 คน พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล 94 คน มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตเทศบาล 270 คน และอยู่นอกเขตเทศบาล 99 คน สถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีคนทำงานระหว่าง 6 ถึง 9 คน มีจำนวน 48 แห่ง มีคนทำงานทั้งสิ้น 286 คน มีที่พักอาศัยปัจจุบันอยู่ในเขตเทศบาล 204 คน และพักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล 82 คน มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตเทศบาล 200 คน มีภูมิลำเนาเดิมอยู่นอกเขตเทศบาล 85 คน และมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน 1 คน สถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีคนทำงานระหว่าง 10 ถึง 19 คน มีจำนวน 17 แห่ง มีคนทำงานทั้งสิ้น 227 คน มีที่พักอาศัยปัจจุบันอยู่ในเขตเทศบาล 88 คน อยู่นอกเขตเทศบาล 139 คน โดยมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่เดียวกันกับที่พักอาศัยในปัจจุบัน สถานประกอบการที่มีคนทำงานระหว่าง 20 ถึง 49 คน มีจำนวน 6 แห่ง มีคนทำงานทั้งสิ้น 183 คน มีที่พักอาศัยปัจจุบันอยู่ในเขตเทศบาล 34 คน และนอกเขตเทศบาล 149 คน โดยมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตเทศบาล 31 คน และอยู่นอกเขตเทศบาล 152 คน

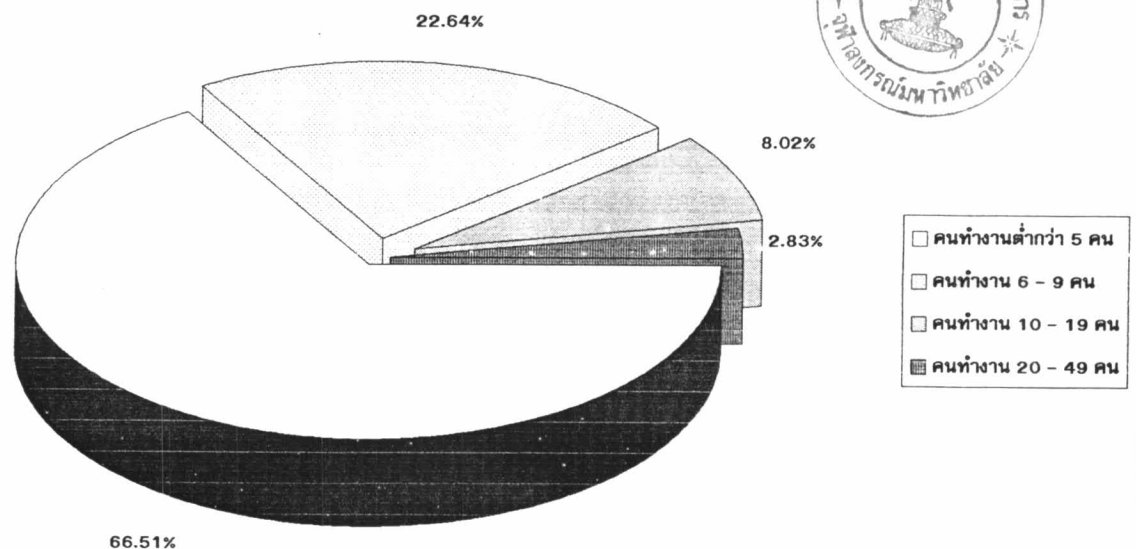
กล่าวโดยสรุป คนทำงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมเป็นคนในท้องถิ่นเกือบทั้งหมด มีเพียงคนเดียวเท่านั้นเป็นคนมาจากที่อื่น แต่ก็อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน (ตารางที่ 5 และแผนภูมิที่ 2) และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนคนทำงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมในเขตผังเมืองรวมเดิมปี พ.ศ. 2528 มีคนทำงานจำนวน 282 คน ในปี พ.ศ.2535 มีคนทำงาน 1,065 คน ในช่วงระยะเวลา 7 ปี จำนวนคนทำงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมของเมืองหนองคาย เพิ่มขึ้นจำนวน 783 คน คิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 18.98 ต่อปี

ตารางที่ 5 แสดงสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม และผู้มีงานทำ แยกตามที่พักอาศัยปัจจุบันและภูมิลำเนาเดิม ปี พ.ศ.2535

ขนาดคนทำงาน	สถานอุตสาหกรรม		จำนวนคนงาน		ที่พักอาศัยปัจจุบัน				ภูมิลำเนาเดิม					
	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ (%)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	ในเขต เทศบาล	นอกเขต เทศบาล	ใน จังหวัด	จังหวัด อื่น ๆ	ในเขต เทศบาล	นอกเขต เทศบาล	ใน จังหวัด	ภูมิภาค เดียวกัน	ภูมิภาค อื่น	ต่าง ประเทศ
ต่ำกว่า 5 คน														
ข้อมูลในเขตเทศบาล	98	71.01	216	53	266	5	0	0	261	10	0	0	0	0
ข้อมูลนอกเขตเทศบาล	43	58.11	82	18	9	89	0	0	9	89	0	0	0	0
ข้อมูลเขตผังเมืองรวม	141	66.51	298	71	275	94	0	0	270	99	0	0	0	0
ระหว่าง 6 - 9 คน														
ข้อมูลในเขตเทศบาล	34	24.64	167	38	182	23	0	0	178	26	0	0	0	0
ข้อมูลนอกเขตเทศบาล	14	18.92	62	19	22	59	0	0	22	59	0	0	0	0
ข้อมูลเขตผังเมืองรวม	48	22.64	229	57	204	82	0	0	200	85	0	0	0	0
ระหว่าง 10 - 19 คน														
ข้อมูลในเขตเทศบาล	5	3.62	44	26	64	6	0	0	64	6	0	0	0	0
ข้อมูลนอกเขตเทศบาล	12	16.22	129	28	24	133	0	0	24	133	0	0	0	0
ข้อมูลเขตผังเมืองรวม	17	8.02	173	54	88	139	0	0	88	139	0	0	0	0
ระหว่าง 20 - 49 คน														
ข้อมูลในเขตเทศบาล	1	0.72	2	28	30	0	0	0	30	0	0	0	0	0
ข้อมูลนอกเขตเทศบาล	5	6.76	137	16	4	149	0	0	1	152	0	0	0	0
ข้อมูลเขตผังเมืองรวม	6	2.83	139	44	34	149	0	0	31	152	0	0	0	0
รวม														
ข้อมูลในเขตเทศบาล	138	100	429	145	542	34	0	0	533	42	0	0	0	0
ข้อมูลนอกเขตเทศบาล	74	100	410	81	59	430	0	0	56	433	0	0	0	0
ข้อมูลเขตผังเมืองรวม	212	100	839	226	601	464	0	0	589	475	0	0	0	0

ที่มา : จากการสำรวจ กองวิจัย สำนักผังเมือง

แผนภูมิที่ 2 แสดงสัดส่วนของสถานประกอบการอุตสาหกรรม
แยกตามขนาดคนทำงาน ปี พ.ศ.2535

จำนวนและลักษณะผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจแต่ละสาขา

ก. เขตผังเมืองรวม พ.ศ.2532

ปี พ.ศ.2535 สํารวจจำนวนประชากรได้ 39,096 คน เป็นประชากรวัยแรงงาน 33,023 คน โดยประชากรวัยแรงงานคิดเป็นร้อยละ 84.47 ของจำนวนประชากรทั้งหมด แยกเป็นเพศชาย 15,482 คน เพศหญิง 17,541 คน คิดเป็นสัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 46.88 ต่อ 53.12 ประชากรวัยแรงงานนี้ ประกอบด้วยประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานจำนวน 19,862 คน และประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 13,155 คน คิดเป็นสัดส่วนของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานต่อผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานเท่ากับ 60.16 ต่อ 39.84 ประชากรกลุ่มที่มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 10.00 ของประชากรวัยแรงงานทั้งหมด ได้แก่ กลุ่มอายุระหว่าง 30-34 ปี มีจำนวน 3,932 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.91 รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุระหว่าง 15-19 ปี มีจำนวน 3,924 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.88 , กลุ่มอายุระหว่าง 25-29 ปี มีจำนวน 3,602 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.91 และกลุ่มอายุระหว่าง 20-24 ปี มีจำนวน 3,462 คน คิดเป็นร้อยละ 10.48 ของประชากรวัยแรงงานทั้งหมด ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง กล่าวคือ มีเพศชาย 11,213 คน และเพศหญิง 8,649 คน คิดเป็นสัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 56.45 ต่อ 43.55 โดยประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการค้ามีจำนวน 5,012 คน คิดเป็นร้อยละ 25.23 รองลงมาประกอบอาชีพเกี่ยวกับกระบวนการผลิตและกรรมกรมีจำนวน 4,144 คน คิดเป็นร้อยละ 20.86 , ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการบริการจำนวน 3,236 คนคิดเป็นร้อยละ 16.29 , ประกอบอาชีพเกี่ยวกับงานวิชาชีพจำนวน 2,566 คน คิดเป็นร้อยละ 12.92 ตามลำดับ และมีคนว่างงานที่อยู่ในระหว่างการหางานทำจำนวน 2,382 คน คิดเป็นร้อยละ 11.99 (ตารางที่ 7)

ประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานเป็นเพศชายน้อยกว่าเพศหญิง คือ เป็นเพศชาย 4,269 คน เพศหญิง 8,886 คน สัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 32.45 ต่อ 67.55 แยกเป็นแม่บ้าน 4,776 คน คิดเป็นร้อยละ 36.31 , เป็นนักเรียน 5,507 คน คิดเป็นร้อยละ 41.86 และเป็นผู้ไม่สามารถทำงานได้ 2,872 คน คิดเป็นร้อยละ 21.83 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนประชากรวัยแรงงานอายุ 11 ปีขึ้นไป แยกตามหมวดอายุและเพศ (เขตผังเมืองรวมเดิม) ปีพ.ศ.2535

เพศ	ประชากร เขตผังเมือง รวม	ประชากรวัยแรงงาน แยกตามหมวดอายุ (11 ปีขึ้นไป)													
		แรงงาน รวม	11 ถึง 14 ปี	15 ถึง 19 ปี	20 ถึง 24 ปี	25 ถึง 29 ปี	30 ถึง 34 ปี	35 ถึง 39 ปี	40 ถึง 44 ปี	45 ถึง 49 ปี	50 ถึง 54 ปี	55 ถึง 59 ปี	60 ถึง 64 ปี	65 ถึง 69 ปี	70 ปี ขึ้นไป
ชาย (คน) (%)	18,685 47.79	15,482 46.88	1,359 8.78	1,931 12.47	1,663 10.74	1,714 11.07	1,605 10.37	1,587 10.25	1,064 6.87	982 6.34	919 5.94	806 5.21	719 4.64	523 3.38	610 3.94
หญิง (คน) (%)	20,411 52.21	17,541 53.12	1,344 7.66	1,993 11.36	1,799 10.26	1,888 10.76	2,327 13.27	1,776 10.12	1,327 7.57	1,047 5.97	1,148 6.54	854 4.87	849 4.84	392 2.23	797 4.54
รวม (คน) (%)	39,096 100.00	33,023 84.47	2,703 8.19	3,924 11.88	3,462 10.48	3,602 10.91	3,932 11.91	3,363 10.18	2,391 7.24	2,029 6.14	2,067 6.26	1,660 5.03	1,568 4.75	915 2.77	1,407 4.26

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและสัดส่วนร้อยละของประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานแต่ละอาชีพ แยกตามหมวดอายุและเพศ (เขตผังเมืองรวมเดิม) ปี พ.ศ.2535

หมวดอาชีพ	ประชากรที่อยู่ใน		เพศ				ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน แยกตามหมวดอายุ (11 ปีขึ้นไป)							
	กำลังแรงงาน		ชาย		หญิง		11 ถึง	ร้อยละ	25 ถึง	ร้อยละ	45 ถึง	ร้อยละ	มากกว่า	ร้อยละ
	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	24 ปี	(%)	44 ปี	(%)	59 ปี	(%)	60 ปี	(%)
1 ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ	2,568	12.92	1,317	11.75	1,249	14.44	81	1.89	1,899	17.45	576	14.74	10	1.26
2 ผู้ปฏิบัติงานบริหาร	114	0.57	84	0.75	30	0.35	10	0.23	33	0.30	61	1.56	10	1.26
3 ผู้ปฏิบัติงานเสมียน	1,147	5.77	737	6.57	410	4.74	210	4.91	766	7.04	161	4.12	10	53.09
4 ผู้ปฏิบัติงานอาชีพการค้า	5,012	25.23	1,825	16.28	3,187	36.85	467	10.91	2,722	25.02	1,402	35.87	421	7.57
5 การเกษตร, ประมง	829	4.17	481	4.29	348	4.02	109	2.55	310	2.85	350	8.95	60	1.26
6 การคมนาคมขนส่ง	432	2.18	432	3.85		0.00	70	1.64	230	2.11	122	3.12	10	1.26
7 กระบวนการผลิต, กรรมกร	4,144	20.86	3,328	29.68	816	9.43	1,049	24.52	2,221	20.41	702	17.96	172	21.69
8 การบริการ	3,236	16.29	1,963	17.51	1,273	14.72	616	14.40	1,985	18.24	535	13.69	100	12.61
9 ผู้อยู่ระหว่างการทำงาน	2,382	11.99	1,046	9.33	1,336	15.45	1,667	38.96	715	-	0	-	0	0.00
รวม	19,862	100.00	11,213	56.45	8,649	43.55	4,279	21.54	10,881	54.78	3,909	19.68	793	3.99

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและสัดส่วนร้อยละของประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานแต่ละอาชีพ แยกตามหมวดอายุและเพศ (เขตผังเมืองรวมเดิม) ปี พ.ศ.2535

หมวดอาชีพ	ประชากรที่ไม่อยู่ใน		เพศ				ประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน แยกตามหมวดอายุ (11 ปีขึ้นไป)							
	ในกำลังแรงงาน		ชาย		หญิง		11 ถึง	ร้อยละ	25 ถึง	ร้อยละ	45 ถึง	ร้อยละ	มากกว่า	ร้อยละ
	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	24 ปี	(%)	44 ปี	(%)	59 ปี	(%)	60 ปี	(%)
1 แม่บ้าน	4,776	36.31	0	0.00	4,776	53.75	323	5.37	2,386	99.13	1,790	94.11	277	8.92
2 นักเรียน	5,507	41.86	2,856	66.90	2,651	29.83	5,487	91.15	20	0.83	61	3.21	10	0.32
3 ผู้ไม่สามารถทำงานได้	2,872	21.83	1,413	33.10	1,459	16.42	210	3.49	1	0.04	51	2.68	2,820	90.76
4 ผู้สมัครใจไม่ทำงาน	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
5 ผู้ทำงานการกุศล	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
6 อื่น ๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	13,155	100.00	4,269	32.45	8,886	67.55	6,020	45.76	2,407	18.30	1,902	14.46	3,107	23.62

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ปี พ.ศ.2528 สํารวจจํานวนประชากรได้ 40,991 คน เป็นประชากรวัยแรงงาน 32,668 คน คิดเป็นร้อยละ 79.70 ของประชากรรวม เป็นเพศชาย 15,858 คน และเพศหญิง 16,810 คน สัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 48.54 ต่อ 51.46 ประชากรวัยแรงงานแยกเป็นประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน 19,774 คน และประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 12,894 คน สัดส่วนของประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานต่อผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานเท่ากับ 60.53 ต่อ 39.47 ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ เพศชาย 10,837 คน และเพศหญิง 8,937 คน คิดเป็นสัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 54.80 ต่อ 45.20 สำหรับการประกอบอาชีพของประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน ปรากฏว่าประกอบอาชีพเกี่ยวกับการบริการเป็นจํานวนมากที่สุดคือ 4,108 คิดเป็นร้อยละ 20.77 รองลงมาเป็นอาชีพเกี่ยวกับการค้ามีจํานวน 3,748 คน คิดเป็นร้อยละ 18.95 อาชีพเกี่ยวกับงานวิชาชีพจํานวน 2,381 คน คิดเป็นร้อยละ 12.04 และอาชีพเกี่ยวกับการขนส่ง 1,222 คน คิดเป็นร้อยละ 6.18 ตามลำดับ นอกจากนั้นเป็นผู้ที่ไม่มีงานทำอยู่ในระหว่างการหางานทำ 5,815 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 สำหรับประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานเป็นแม่บ้าน 3,091 คน คิดเป็นร้อยละ 23.97 เป็นนักเรียน 8,137 คน คิดเป็นร้อยละ 63.11 และเป็นผู้ไม่สามารถทำงานได้ 1,666 คน คิดเป็นร้อยละ 12.92 โดยมีสัดส่วนของเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 38.94 ต่อ 61.06

เปรียบเทียบข้อมูลที่สํารวจได้ในปี พ.ศ.2528 และปี พ.ศ.2535 ในช่วงเวลา 7 ปี ในชุมชนเขตฝั่งเมืองเดิมประชากรที่สํารวจได้ลดลงคิดเป็นอัตราร้อยละ 0.68 ต่อปี แต่ประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 0.15 ต่อปี เป็นผลให้ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.06 ต่อปี และประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานมีอัตราการเพิ่มที่สูงขึ้นด้วย และเพิ่มขึ้นสูงกว่าประชากรวัยแรงงาน และประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน คือ มีอัตราเพิ่มร้อยละ 0.29 ต่อปี สำหรับสัดส่วนเพศของประชากรจากการสํารวจข้อมูลทั้งสองครั้งมีสัดส่วนลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ ในประชากรวัยแรงงานเพศชายจะน้อยกว่าเพศหญิง โดยประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานเพศชายจะมากกว่าเพศหญิง และประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานเพศชายจะน้อยกว่าเพศหญิงสำหรับลักษณะอาชีพของประชากรเมืองหนองคายจะมีสัดส่วนแตกต่างกันบ้าง คือ ในปี พ.ศ.2535 สัดส่วนผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้าจะสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ ซึ่งในปี พ.ศ.2528 สัดส่วนของผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการบริการจะสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ ส่วนจํานวนประชากรที่ว่างงานและอยู่ในระหว่างการหางานทำ ในปี พ.ศ.2535 มีสัดส่วนลดลง คงเหลืออยู่ในสัดส่วนเพียงร้อยละ 11.99 ซึ่งในปี พ.ศ.2528 สัดส่วนของผู้ว่างงานสูงกว่า คือ ประมาณร้อยละ 20.50

ข. เขตบริเวณชุมชนเมืองหนองคายโดยรวม

มีประชากรวัยแรงงาน 41,323 คน แยกเป็นประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน 25,121 คน และประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 16,202 คน สัดส่วนของประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานต่อประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานเท่ากับ 60.79 ต่อ 39.21

ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานเป็นผู้อยู่ในหมวดอายุระหว่าง 25 ถึง 44 ปี จำนวนมากที่สุด คือ 12,972 คน คิดเป็นร้อยละ 51.64 รองลงมาเป็นหมวดอายุ 11 ถึง 24 ปี มีจำนวน 6,402 คน คิดเป็นร้อยละ 25.48 หมวดอายุ 45 ถึง 59 ปี มีจำนวน 4,859 คน คิดเป็นร้อยละ 19.34 และหมวดอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมีจำนวน 888 คน คิดเป็นร้อยละ 3.53 ตามลำดับ สำหรับลักษณะการประกอบอาชีพ ปรากฏว่า ประกอบอาชีพเกี่ยวกับกระบวนการผลิตและกรรมกรเป็นจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 5,723 คน คิดเป็นร้อยละ 22.78 รองลงมาเป็นอาชีพเกี่ยวกับการค้า มีจำนวน 5,559 คน คิดเป็นร้อยละ 22.13 อาชีพเกี่ยวกับการบริการ มีจำนวน 3,808 คน คิดเป็นร้อยละ 15.16 และอาชีพผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ 2,827 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 ตามลำดับ สำหรับผู้ที่ว่างงานและอยู่ในระหว่างหางานทำจำนวน 3,345 คน คิดเป็นร้อยละ 13.32 (ตารางที่ 9)

จะเห็นว่าลักษณะการประกอบอาชีพของประชากรในเขตผังเมืองรวมเดิม และพื้นที่โดยรอบ จะมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง กล่าวคือ ประชากรบริเวณรอบนอกเขตผังเมืองรวมเดิม จะมีผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับกระบวนการผลิตและกรรมกร มีจำนวนมากเป็นอันดับที่หนึ่ง ซึ่งในเขตผังเมืองรวมเดิม ประชากรจะประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้ามาก เป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาจึงจะเป็นอาชีพเกี่ยวกับกระบวนการผลิตและกรรมกร ส่วนประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานประกอบด้วยแม่บ้าน 6,000 คน คิดเป็นร้อยละ 37.03 นักเรียน 6,533 คน คิดเป็นร้อยละ 40.32 และผู้ไม่สามารถทำงานได้ 3,669 คน คิดเป็นร้อยละ 22.65 (ตารางที่ 10)

กำลังแรงงานแยกตามอาคารที่พักอาศัย

ในบริเวณเมืองหนองคายทั้งหมด มีประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน 25,121 คน พักอาศัยอยู่ในอาคารพักอาศัยทั่วไป 22,363 คน คิดเป็นร้อยละ 89.02 พักอาศัยอยู่ในอาคารพาณิชย์ 2,412 คน คิดเป็นร้อยละ 9.60 และพักอาศัยอยู่ในอาคารอุตสาหกรรม 346 คน คิดเป็นร้อยละ 1.38 (รายละเอียดในตารางที่ 11)

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและสัดส่วนร้อยละของประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานแต่ละอาชีพ แยกตามหมวดอายุและเพศ ปี พ.ศ.2535

หมวดอาชีพ	ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน		เพศ				ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน แยกตามหมวดอายุ (11 ปีขึ้นไป)							
			ชาย		หญิง		11 ถึง 24 ปี	ร้อยละ	25 ถึง 44 ปี	ร้อยละ	45 ถึง 59 ปี	ร้อยละ	มากกว่า 60 ปี	ร้อยละ
	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	24 ปี	(%)	44 ปี	(%)	59 ปี	(%)	60 ปี	(%)
1. ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ	2,827	11.25	1,488	10.39	1,339	12.39	81	1.27	2,069	15.95	667	13.73	10	1.13
- ในเขตเทศบาล	1,754	14.32	877	13.34	877	15.46	70	3.15	1,306	18.78	368	15.39	10	1.47
- นอกเขตเทศบาล	1,073	8.34	611	7.89	462	9.00	11	0.26	763	12.68	299	12.12	0	0.00
2. ผู้ปฏิบัติงานบริหาร	134	0.53	84	0.59	50	0.46	10	0.16	43	0.33	71	1.46	10	1.13
- ในเขตเทศบาล	61	0.50	41	0.62	20	0.35	10	0.45	20	0.29	21	0.88	10	1.47
- นอกเขตเทศบาล	73	0.57	43	0.56	30	0.58	0	0.00	23	0.38	50	2.03	0	0.00
3. ผู้ปฏิบัติงานเสมียน	1,271	5.06	799	5.58	472	4.37	281	4.39	809	6.24	171	3.52	10	1.13
- ในเขตเทศบาล	767	6.26	508	7.73	259	4.57	139	6.25	508	7.30	110	4.60	10	1.47
- นอกเขตเทศบาล	504	3.92	291	3.76	213	4.15	142	3.40	301	5.00	61	2.47	0	0.00
4. ผู้ปฏิบัติงานอาชีพการค้า	5,559	22.13	1,983	13.85	3,576	33.10	552	8.62	3,007	23.18	1,546	31.82	454	51.13
- ในเขตเทศบาล	3,948	32.23	1,520	23.11	2,428	42.80	334	15.02	2,146	30.85	1,073	44.88	395	58.26
- นอกเขตเทศบาล	1,611	12.52	463	5.98	1,148	22.37	218	5.22	861	14.31	473	19.17	59	28.10
5. การเกษตร, ประมง	1,891	7.53	968	6.76	923	8.54	362	5.65	750	5.78	668	13.75	111	12.50
- ในเขตเทศบาล	110	0.90	80	1.22	30	0.53	0	0.00	30	0.43	70	2.93	10	1.47
- นอกเขตเทศบาล	1,781	13.84	888	11.47	893	17.40	362	8.66	720	11.97	598	24.23	101	48.10
6. การคมนาคมขนส่ง	583	2.24	583	3.93	0	0.00	90	1.41	321	2.47	142	2.92	10	1.13
- ในเขตเทศบาล	152	1.24	152	2.31	0	0.00	10	0.45	71	1.02	61	2.55	10	1.47
- นอกเขตเทศบาล	411	3.19	411	5.31	0	0.00	80	1.91	250	4.16	81	3.28	0	0.00
7. การบริการผลิต, กรรมกร	5,723	22.78	4,745	33.14	978	9.05	1,729	27.01	2,866	22.09	945	19.45	183	20.61
- ในเขตเทศบาล	2,306	18.83	1,834	27.89	472	8.32	477	21.45	1,277	18.36	409	17.11	143	21.09
- นอกเขตเทศบาล	3,417	26.55	2,911	37.61	506	9.86	1,252	29.97	1,589	26.41	536	21.72	40	19.05
8. การบริการ	3,808	15.16	2,241	15.65	1,567	14.50	802	12.53	2,257	17.40	649	13.36	100	11.26
- ในเขตเทศบาล	1,888	15.41	1,049	15.95	839	14.79	332	14.93	1,187	17.06	279	11.67	90	13.27
- นอกเขตเทศบาล	1,920	14.92	1,192	15.40	728	14.19	470	11.25	1,070	17.79	370	14.99	10	4.76
9. ผู้สื่อข่าว, พนักงานพิมพ์	3,345	13.32	1,445	10.09	1,900	17.58	2,495	38.97	850	6.55	0	0.00	0	0.00
- ในเขตเทศบาล	1,263	10.31	515	7.83	748	13.19	852	38.31	411	5.91	0	0.00	0	0.00
- นอกเขตเทศบาล	2,082	16.17	930	12.02	1,152	22.45	1,643	39.33	439	7.30	0	0.00	0	0.00
รวม	25,121	100.00	14,316	100.00	10,805	100.00	8,402	100.00	12,972	100.00	4,859	100.00	888	100.00
- ในเขตเทศบาล	12,249	48.76	6,576	45.93	5,673	52.50	2,224	34.74	6,956	53.62	2,391	49.21	678	76.35
- นอกเขตเทศบาล	12,872	51.24	7,740	54.07	5,132	47.50	4,178	65.26	6,016	46.38	2,468	50.79	210	23.65

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและสัดส่วนร้อยละของประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานแต่ละอาชีพ แยกตามหมวดอายุและเพศ ปี พ.ศ.2535

หมวดอาชีพ	ประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน		เพศ				ประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน แยกตามหมวดอายุ (11 ปีขึ้นไป)							
			ชาย		หญิง		11 ถึง 24 ปี	ร้อยละ	25 ถึง 44 ปี	ร้อยละ	45 ถึง 59 ปี	ร้อยละ	มากกว่า 60 ปี	ร้อยละ
	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	24 ปี	(%)	44 ปี	(%)	59 ปี	(%)	60 ปี	(%)
1. ว่างงาน	6,000	37.03	0	0.00	6,000	54.89	478	6.81	2,966	99.33	2,188	97.63	277	7.17
- ในเขตเทศบาล	2,649	34.86	0	0.00	2,649	51.20	173	5.30	1,298	98.48	990	97.06	188	9.42
- นอกเขตเทศบาล	3,351	38.96	0	0.00	3,351	58.21	305	8.12	1,668	100.00	1,198	98.12	89	4.77
2. นักเรียน	6,533	40.32	3,424	64.96	3,109	28.44	6,513	92.78	20	0.67	0	0.00	0	0.00
- ในเขตเทศบาล	3,113	40.96	1,601	65.99	1,512	29.22	3,093	94.70	20	1.52	0	0.00	0	0.00
- นอกเขตเทศบาล	3,420	39.76	1,823	64.08	1,597	27.74	3,420	91.10	0	0.00	0	0.00	0	0.00
3. ผู้ไม่สามารถทำงานได้	3,669	22.65	1,847	35.04	1,822	16.67	29	0.41	0	0.00	53	2.37	3,586	92.83
- ในเขตเทศบาล	1,838	24.18	825	34.01	1,013	19.58	0	0.00	0	0.00	30	2.94	1,808	90.58
- นอกเขตเทศบาล	1,831	21.29	1,022	35.92	809	14.05	29	0.77	0	0.00	23	1.88	1,778	95.23
4. ผู้สมัครใจไม่ทำงาน	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
- ในเขตเทศบาล	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
- นอกเขตเทศบาล	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
5. ผู้ทำงานการกุศล	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
- ในเขตเทศบาล	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
- นอกเขตเทศบาล	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
6. อื่น ๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
- ในเขตเทศบาล	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
- นอกเขตเทศบาล	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	16,202	100.00	5,271	100.00	10,931	100.00	7,020	100.00	2,986	100.00	2,241	100.00	3,863	100.00
- ในเขตเทศบาล	7,600	46.91	2,428	46.03	5,174	47.33	3,266	46.52	1,218	44.14	1,020	45.52	1,996	51.87
- นอกเขตเทศบาล	8,602	53.09	2,843	53.97	5,757	52.67	3,754	53.48	1,668	55.86	1,221	54.48	1,867	48.33

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและสัดส่วนร้อยละของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน แยกตามประเภทอาชีพ บริเวณเขตอุตสาหกรรมเมืองทองค้ายปี พ.ศ.2535

หมวดอาชีพ	รวมประชากรผู้อยู่ในกำลังแรงงาน						อาคารพักอาศัยทั่วไป						พักอาศัยในอาคารพาณิชย์						พักอาศัยในอาคารอุตสาหกรรม					
	รวม		ชาย		หญิง		รวม		ชาย		หญิง		รวม		ชาย		หญิง		รวม		ชาย		หญิง	
	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)
1. ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ	2,827	11.25	1,488	10.39	1,339	12.39	2,789	12.47	1,459	11.24	1,330	14.17	30	1.24	25	2.25	5	0.38	8	2.31	4	1.76	4	3.36
- ในเขตเทศบาล	1,754	62.04	877	58.94	877	65.50	1,729	17.17	855	15.45	874	19.29	20	1.02	20	2.21	0	0.00	5	2.30	2	1.46	3	3.75
- นอกเขตเทศบาล	1,073	37.96	611	41.06	462	34.50	1,060	8.62	604	8.12	456	9.39	10	2.24	5	2.39	5	2.10	3	2.33	2	2.22	1	2.56
2. ผู้ปฏิบัติงานบริหาร	134	0.53	84	0.59	50	0.46	130	0.58	80	0.62	50	0.53	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4	1.16	4	1.76	0	0.00
- ในเขตเทศบาล	61	45.52	41	48.81	20	40.00	60	0.60	40	0.72	20	0.44	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	0.48	1	0.73	0	0.00
- นอกเขตเทศบาล	73	54.48	43	51.19	30	60.00	70	0.57	40	0.54	30	0.62	0	0.00	0	0.00	0	0.00	3	2.33	3	3.33	0	0.00
3. ผู้ปฏิบัติงานสามัญ	1,271	5.06	799	5.58	472	4.37	1,253	5.60	786	6.06	467	4.97	16	0.66	13	1.17	3	0.23	2	0.58	0	0.00	2	1.68
- ในเขตเทศบาล	767	60.35	508	63.58	259	54.87	767	7.62	508	9.18	259	5.71	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
- นอกเขตเทศบาล	504	39.65	291	36.42	213	45.13	486	3.95	278	3.74	208	4.28	16	3.58	13	6.22	3	1.26	2	1.55	0	0.00	2	5.13
4. ผู้ปฏิบัติงานอาชีพการค้า	5,559	22.13	1,983	13.85	3,576	33.10	3,805	17.01	1,260	9.71	2,545	27.11	1,703	70.61	701	62.98	1,002	77.14	51	14.74	22	9.69	29	24.37
- ในเขตเทศบาล	3,948	71.02	1,520	76.65	2,428	67.90	2,454	24.38	872	15.75	1,582	34.91	1,464	74.50	638	70.58	826	77.85	30	13.82	10	7.30	20	25.00
- นอกเขตเทศบาล	1,611	28.98	463	23.35	1,148	32.10	1,351	10.99	388	5.21	963	19.84	239	53.47	63	30.14	176	73.95	21	16.28	12	13.33	9	23.08
5. เกษตร - ประมง	1,891	7.53	968	6.76	923	8.54	1,862	8.33	945	7.28	917	9.77	21	0.87	17	1.53	4	0.31	8	2.31	6	2.64	2	1.68
- ในเขตเทศบาล	110	5.82	80	8.26	30	3.25	110	1.09	80	1.45	30	0.66	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
- นอกเขตเทศบาล	1,781	94.18	888	91.74	893	96.75	1,752	14.25	865	11.62	887	18.27	21	4.70	17	8.13	4	1.68	8	6.20	6	6.67	2	5.13
6. การคมนาคมขนส่ง	563	2.24	563	3.93	0	0.00	545	2.44	545	4.20	0	0.00	16	0.66	16	1.44	0	0.00	2	0.58	2	0.88	0	0.00
- ในเขตเทศบาล	152	27.00	152	27.00	0	0.00	140	1.39	140	2.53	0	0.00	10	0.51	10	1.11	0	0.00	2	0.92	2	1.46	0	0.00
- นอกเขตเทศบาล	411	73.00	411	73.00	0	0.00	405	3.29	405	5.44	0	0.00	6	1.34	6	2.87	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
7. การบริการ	5,723	22.78	4,745	33.14	978	9.05	5,360	23.97	4,447	34.27	913	9.73	155	6.43	134	12.04	21	1.62	208	60.12	164	72.25	44	36.97
- ในเขตเทศบาล	2,306	40.29	1,834	38.65	472	48.26	2,065	20.51	1,638	29.59	427	9.42	98	4.99	88	9.73	10	0.94	143	65.90	108	78.83	35	43.75
- นอกเขตเทศบาล	3,417	59.71	2,911	61.35	506	51.74	3,295	26.80	2,809	37.75	486	10.01	57	12.75	46	22.01	11	4.62	65	50.39	56	62.22	9	23.08
8. การบริการ	3,808	15.16	2,241	15.65	1,567	14.50	3,573	15.98	2,124	16.37	1,449	15.44	219	9.08	109	9.79	110	8.47	16	4.62	8	3.52	8	6.72
- ในเขตเทศบาล	1,888	49.58	1,049	46.81	839	53.54	1,719	17.08	975	17.62	744	16.42	158	8.04	69	7.63	89	8.39	11	5.07	5	3.65	6	7.50
- นอกเขตเทศบาล	1,920	50.42	1,192	53.19	728	46.46	1,854	15.08	1,149	15.44	705	14.52	61	13.65	40	19.14	21	8.82	5	3.88	3	3.33	2	5.13
9. ผู้มีงาน - กำลังงาน	3,945	13.32	1,445	10.09	1,900	17.58	3,046	13.62	1,330	10.25	1,716	18.28	252	10.45	98	8.81	154	11.86	47	13.58	17	7.49	30	25.21
- ในเขตเทศบาล	1,263	37.76	515	35.64	748	39.37	1,023	10.16	427	7.71	596	13.15	215	10.94	79	8.74	136	12.82	25	11.52	9	6.57	16	20.00
- นอกเขตเทศบาล	2,082	62.24	930	64.36	1,152	60.63	2,023	16.45	903	12.14	1,120	23.07	37	8.28	19	9.09	18	7.56	22	17.05	8	8.89	14	35.90
รวม	25,121	100.00	14,316	56.98	10,805	43.01	22,363	89.02	12,976	51.65	9,387	37.37	2,412	9.60	1,113	4.43	1,299	5.17	346	1.38	227	0.90	119	0.47
- ในเขตเทศบาล	12,249	48.76	6,576	26.18	5,673	22.58	10,067	40.07	5,535	22.03	4,532	18.04	1,965	7.82	904	3.60	1,061	4.22	217	0.86	137	0.55	80	0.32
- นอกเขตเทศบาล	12,872	51.24	7,740	30.81	5,132	20.43	12,296	48.95	7,441	29.62	4,855	19.33	447	1.78	209	0.83	238	0.95	129	0.51	90	0.36	39	0.16

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำเมืองรวม เมืองทองค้าย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

เขตเทศบาล มีประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน 12,249 คน พักอาศัยอยู่ในอาคารพักอาศัย
ทั่วไป 10,067 คน คิดเป็นร้อยละ 82.19 พักอาศัยอยู่ในอาคารพาณิชย์ 1,965 คน คิดเป็นร้อยละ 16.04
และพักอาศัยอยู่ในอาคารอุตสาหกรรม 217 คน คิดเป็นร้อยละ 1.77

นอกเขตเทศบาล มีประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน 12,872 คน พักอาศัยอยู่ในอาคาร
พักอาศัยทั่วไป 12,296 คน คิดเป็นร้อยละ 95.53 พักอาศัยอยู่ในอาคารพาณิชย์ 447 คน คิดเป็นร้อยละ
3.47 และพักอาศัยอยู่ในอาคารอุตสาหกรรม 129 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00

การคลังท้องถิ่น

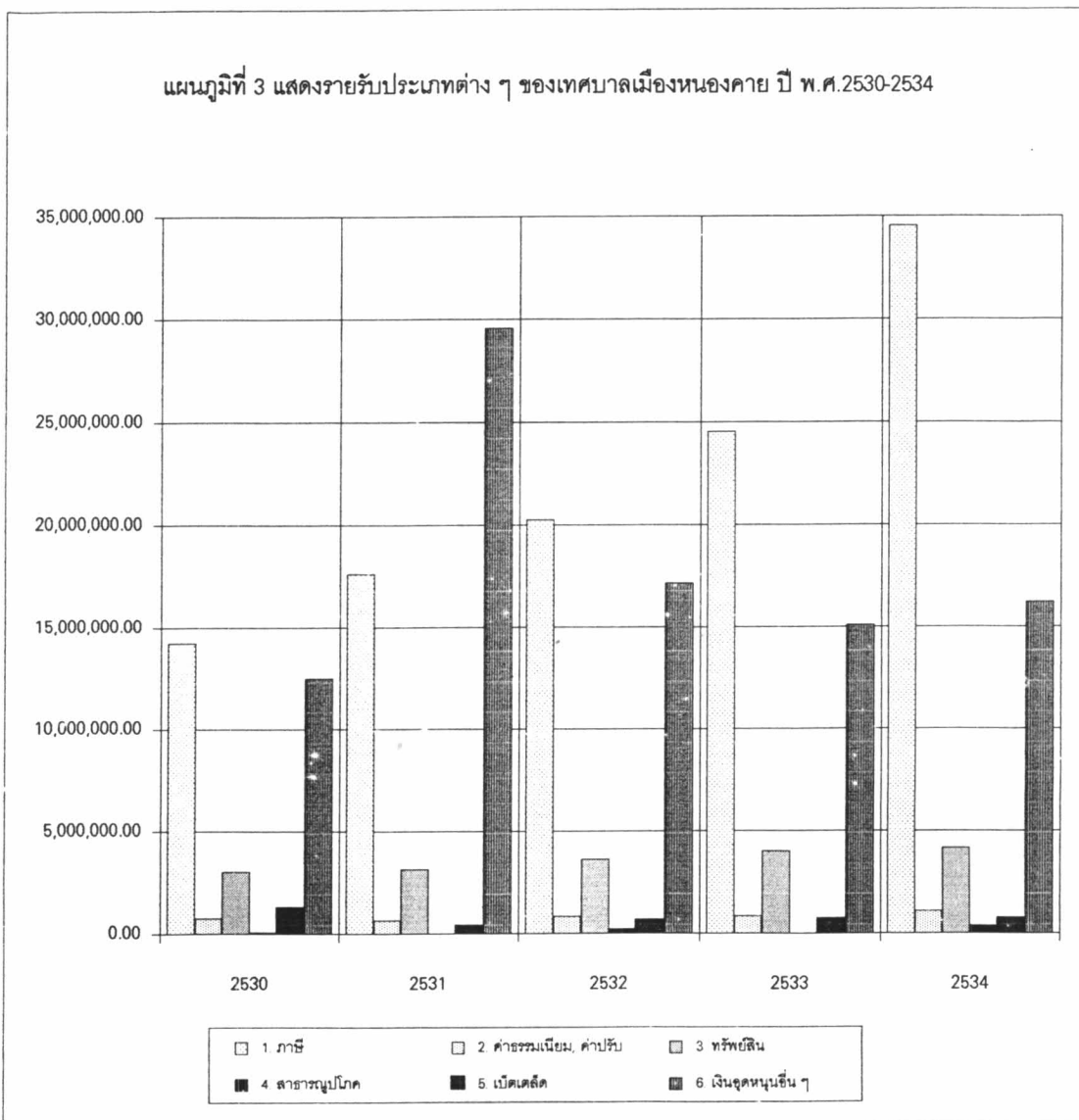
ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2530-2534 เทศบาลเมืองหนองคายมีรายได้ส่วนใหญ่มาจากภาษีอากร
ซึ่งเป็นรายได้ที่ทางท้องถิ่นจัดเก็บเองจากภาษีโรงเรือนและที่ดิน, ภาษีบำรุงท้องที่, ภาษีป้าย, ภาษี
การค้า ฯลฯ โดยรายได้ของเทศบาลเมืองหนองคายจากภาษีอากร มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 44.82
ในปี พ.ศ.2530 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60.55 ในปี พ.ศ.2534 ส่วนรายได้จากเงินอุดหนุนที่ได้รับการจัดสรร
ของรัฐบาลมีแนวโน้มที่จะลดลงจากร้อยละ 39.30 ในปี พ.ศ. 2530 ลดลงเหลือร้อยละ 28.44 ในปี พ.ศ.
2534 ในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาต่าง ๆ จะต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับงบประมาณใน
แต่ละปี โดยเฉพาะโครงการใหญ่ ๆ ที่ต้องอาศัยงบประมาณของเทศบาลและเงินอุดหนุน อาทิ โครงการ
ปรับปรุงสวนสาธารณะหนองถิ่น โครงการบำบัดน้ำเสีย โครงการก่อสร้างถนนพร้อมทางระบายน้ำ
 เป็นต้น ส่วนโครงการย่อยอื่น ๆ อาศัยงบที่เทศบาลจัดเก็บ (ตารางที่ 12-13 และแผนภูมิที่ 3-4)

ในช่วงเวลาดังกล่าวเทศบาลเมืองหนองคาย ได้ใช้จ่ายงบประมาณไปกับหมวดรายจ่าย
พิเศษอันประกอบด้วยรายจ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไป เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ฯลฯ รองลงมาได้แก่ หมวด
เงินเดือน ค่าตอบแทน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบรายรับและรายจ่ายของเทศบาล จะพบว่า ถึงแม้เทศบาลจะมี
รายจ่ายเพิ่มขึ้นในแต่ละปีด้วยอัตราเพิ่มเฉลี่ย (21 %) สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของรายรับ (19 %) ก็ตาม แต่ใน
แต่ละปีรายรับก็ยังคงสูงกว่ารายจ่าย ซึ่งจะมากหรือน้อยนั้น ก็ขึ้นอยู่กับศักยภาพในการบริหารงานของ
เทศบาลเมืองหนองคายเพื่อพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าโดยที่สามารถช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุด

ตารางที่ 12 แสดงรายรับประเภทต่างๆ ตามเทศบัญญัติของเทศบาลเมืองหนองคาย ประจำปีงบประมาณ 2530-2534

ประเภทรายรับ	ปีงบประมาณ (พ.ศ.)									
	2530		2531		2532		2533		2534	
	(บาท)	(%)	(บาท)	(%)	(บาท)	(%)	(บาท)	(%)	(บาท)	(%)
1. ภาษี	14,229,571.99	44.82	17,633,064.25	34.34	20,251,643.42	47.42	24,538,396.68	54.39	34,550,334.75	60.55
2. ค่าธรรมเนียม, ค่าปรับ	732,841.20	2.31	636,992.25	1.24	839,442.25	1.97	832,184.25	1.84	1,069,480.50	1.87
3. ทรัพย์สิน	3,008,123.10	9.48	3,128,923.01	6.09	3,616,225.50	8.47	3,999,555.61	8.87	4,145,728.53	7.27
4. สรรพูปโภค	83,759.68	0.20	0.00	0.00	219,813.19	0.51	0.00	0.00	358,862.44	0.63
5. เบ็ดเตล็ด	1,235,315.16	3.89	364,626.00	0.71	608,969.72	1.43	674,027.95	1.49	706,863.13	1.24
6. เงินอุดหนุนอื่น ๆ	12,476,670.31	39.30	29,586,891.06	57.62	17,172,901.16	40.21	15,070,410.87	33.40	16,230,721.50	28.44
- เงินอุดหนุนทั่วไป	1,596,766.00	5.03	1,611,676.00	3.14	1,594,782.00	3.73	1,639,604.00	3.63	1,646,606.00	2.89
- เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	10,719,904.31	33.77	11,671,815.06	22.73	12,228,119.16	28.63	13,430,806.87	29.77	12,907,115.50	22.62
- เงินสะสม	160,000.00	0.50	2,630,000.00	5.12	3,350,000.00	7.84	0.00	0.00	1,677,000.00	2.94
- เงินกู้	0.00	0.00	13,673,400.00	26.63	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
รวม	31,747,281.44	100.00	51,350,496.57	100.00	42,708,995.24	100.00	45,114,575.36	100.00	57,061,990.85	100.00

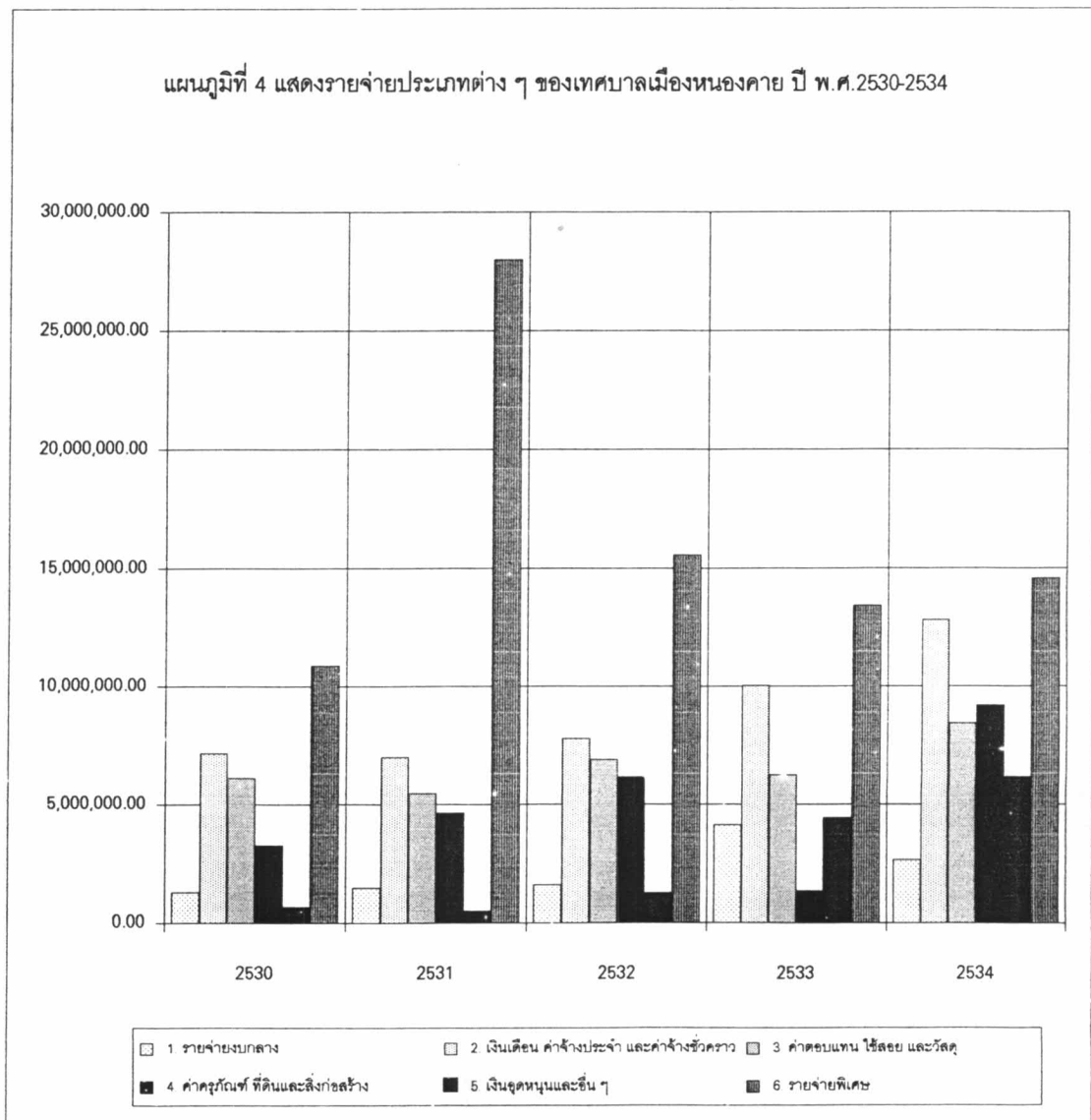
ที่มา : การคลังส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.

ตารางที่ 13 แสดงรายจ่ายประเภทต่าง ๆ ตามเทศบัญญัติ ของเทศบาลเมืองหนองคาย ประจำปีงบประมาณ 2530-2534

ประเภทรายจ่าย	ปีงบประมาณ (พ.ศ.)									
	2530		2531		2532		2533		2534	
	(บาท)	(%)	(บาท)	(%)	(บาท)	(%)	(บาท)	(%)	(บาท)	(%)
1. รายจ่ายงบกลาง	1,278,419.53	4.36	1,484,676.44	3.16	1,624,221.44	4.14	4,139,838.89	10.46	2,658,048.39	4.94
2. เงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว	7,143,523.39	24.37	6,972,862.38	14.83	7,798,772.97	19.86	10,014,867.15	25.30	12,798,768.39	23.80
3. ค่าตอบแทน วัสดุ และวัสดุ	6,112,006.43	20.85	5,474,545.87	11.65	6,895,924.00	17.56	6,255,762.42	15.81	8,420,098.42	15.65
4. ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	3,265,737.00	11.14	4,637,500.00	9.87	6,170,390.00	15.71	1,348,700.00	3.41	9,194,197.00	17.09
5. เงินอุดหนุนและอื่น ๆ	630,869.30	2.15	462,150.00	0.98	1,207,485.85	3.07	4,389,848.68	11.09	6,130,867.14	11.40
6. รายจ่ายพิเศษ	10,879,904.31	37.12	27,975,185.06	59.51	15,578,119.16	39.66	13,430,806.87	33.93	14,584,115.16	27.12
- เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	10,719,904.31	36.57	11,671,785.06	24.83	12,228,119.16	31.13	13,430,806.87	33.93	12,907,115.16	24.00
- เงินสะสม	160,000.00	0.55	2,630,000.00	5.59	3,350,000.00	8.53	0.00	0.00	1,677,000.00	3.12
- เงินกู้	0.00	0.00	13,673,400.00	29.09	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
- อื่น ๆ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
รวม	29,310,459.96	100.00	47,006,919.75	100.00	39,274,913.42	100.00	39,579,824.01	100.00	53,786,094.50	100.00

ที่มา : การคลังส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.

สภาพสังคมชุมชน

สถาบันการศึกษา

ในบริเวณเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย มีสถาบันการศึกษาทั้งสิ้น 23 แห่ง ให้การบริการด้านการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงในระดับอาชีวศึกษา ดำเนินการโดยภาครัฐบาล 18 แห่ง และดำเนินงานโดยภาคเอกชน 5 แห่ง มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 11,677 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.63 ของประชากรทั้งหมดในเขตผังเมืองรวม มีจำนวนครู 816 คน และห้องเรียนจำนวน 470 ห้อง

ตารางที่ 14 แสดงสถาบันการศึกษาในบริเวณเขตผังเมืองรวม เมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2534

โรงเรียน	พื้นที่			จำนวน			ระดับการศึกษา								
							อนุบาล	ประถม	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	ปวช.	ปวส.			
	ไร่	งาน	ตร.วา	นักเรียน	ครู	ห้องเรียน									
อนุบาลหนองคาย	10	0	0	920	24	24	*	*							
เทศบาลสว่างวิทยา	14	3	78	1,193	66	40	*	*							
เทศบาลชานาญนุเคราะห์	1	1	100	391	14	13	*	*							
เทศบาลยุวบุรณำรุ่ง	5	1	99	476	21	14	*	*							
เทศบาลฉลองรัตน	7	1	44	201	12	8	*	*							
โคกแมงเงา	6	2	40	161	12	7	*	*							
มีชัยวิทยา	6	2	85	236	18	10	*	*							
เนินพระเนาวิทยา	24	2	29	154	14	7	*	*							
อักษรอดุลวิทยา	12	2	80	615	30	21	*	*							
บ้านหนองบัว	20	0	0	140	11	8	*	*							
ธนากรสงเคราะห์	47	1	0	435	25	16	*	*							
บ้านหนองเดิน	6	1	0	248	16	10	*	*							
อรุณรังษี	16	0	0	285	19	13	*	*							
วัดจอมมณี	6	0	0	160	12	7	*	*							
ปทุมเทพวิทยา	51	0	0	2,488	216	54			*	*					
เทคนิคหนองคาย	19	0	0	2,313	234	177							*	*	
ศูนย์ฝึกวิชาชีพอุตสาหกรรมและต่อเรือ	19	0	0	81	4	3							*	*	
อนุบาลนินจาอนุเคราะห์	2	0	0	178	9	5	*								
นิคม แพนทอนูบาล	1	25	0	162	10	5	*								
มูลนิธิหนองคายสายสัมพันธ์	3	4	0	171	5	5	*								
อัครเศวตวิทย	6	3	0	75	7	7		*							
เซนต์ปอลหนองคาย	15	0	0	578	31	15	*	*	*						
หนองคายพาณิชย์การ	2	0	0	16	6	1							*		
รวม	298	48	555	11,677	816	470									

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมเมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ก. จำนวนนักเรียนแต่ละระดับ

เมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียนทั้งหมด พบว่า นักเรียนในระดับประถมศึกษามีมากที่สุด ร้อยละ 43.68 รองลงมาได้แก่ อาชีวศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 20.64, 13.89, 13.69, และ 8.10 ตามลำดับ

- ก่อนประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียน 1,599 คน หรือร้อยละ 13.69 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
- ประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียน 5,100 คน หรือร้อยละ 43.68 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
- มัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนนักเรียน 1,622 คน หรือร้อยละ 13.89 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
- มัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนนักเรียน 946 คน หรือร้อยละ 8.10 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
- อาชีวศึกษา มีจำนวนนักเรียน 2,410 คน หรือร้อยละ 20.64 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

ข. สัดส่วนนักเรียนต่อครู และนักเรียนต่อ ห้องเรียน (ตารางที่ 15)

สัดส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน และนักเรียนต่อห้องเรียน ของสถาบันการศึกษาในเขต ผังเมืองรวมเมืองหนองคาย พบว่า สัดส่วนระหว่างครูต่อนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดไว้ แต่สัดส่วนนักเรียนต่อห้องเรียนในระดับก่อนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต่ำกว่ามาตรฐาน

ตารางที่ 15 แสดงสัดส่วนระหว่างนักเรียนต่อห้องเรียน และ ระหว่างนักเรียนต่อครู ในปี พ.ศ.2534
จำแนกตามระดับการศึกษา ในบริเวณเขตผังเมืองรวม เมืองหนองคาย

ระดับการศึกษา	เขตผังเมืองรวม เมืองหนองคาย		มาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการ	
	ครู 1 คน ต่อ จำนวนนักเรียน	ห้องเรียน 1 ห้อง ต่อจำนวนนักเรียน	ครู 1 คน ต่อ จำนวนนักเรียน	ห้องเรียน 1 ห้อง ต่อจำนวนนักเรียน
ก่อนประถมศึกษา	1 : 24	1 : 31	1 : 15	1 : 20
ประถมศึกษา	1 : 17	1 : 28	1 : 25	1 : 40
มัธยมศึกษาตอนต้น	1 : 10	1 : 49	1 : 17	1 : 45
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1 : 13	1 : 39	1 : 15	1 : 36
อาชีวศึกษา	1 : 9	1 : 19	1 : 20	1 : 36

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมเมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ค. แนวโน้มการขยายตัวของนักเรียน (ตารางที่ 16)

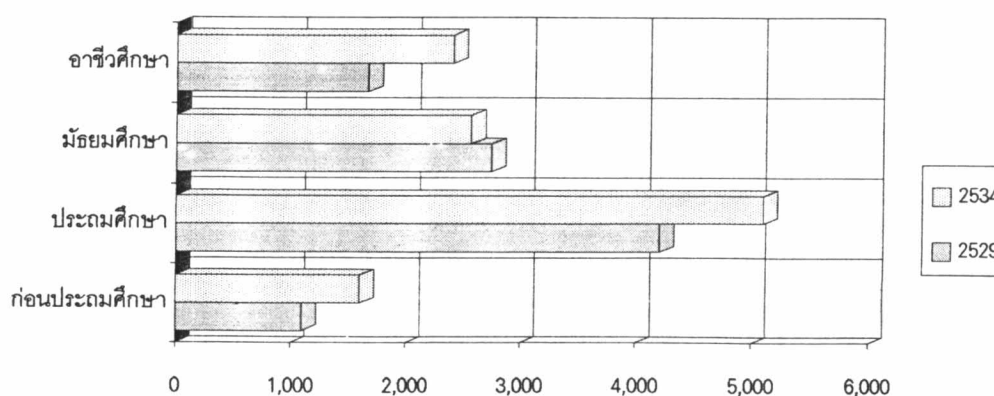
ในปี พ.ศ.2529 มีจำนวนนักเรียน 9,716 คน และปี พ.ศ.2534 มีจำนวนนักเรียน 11,677 คน เพิ่มขึ้น 1,961 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.18 เมื่อพิจารณาจำแนกระดับการศึกษา พบว่า จำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา เพิ่มมากที่สุด คือเพิ่มขึ้นร้อยละ 45.62 รองลงมา ได้แก่ อาชีวศึกษาและประถมศึกษา ร้อยละ 44.65 และ 21.28 ตามลำดับ ในขณะที่ระดับมัธยมศึกษาลดลงร้อยละ 6.50 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชากรกลุ่มนี้เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับนิยมศึกษาต่อสายอาชีพ

ตารางที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียน ปี พ.ศ.2529 และ ปี พ.ศ.2534

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียนในปี พ.ศ.		เพิ่มขึ้น (%)	อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี
	2529	2534		
ก่อนประถมศึกษา	1,098	1,599	45.63	9.13
ประถมศึกษา	4,205	5,100	21.28	0.04
มัธยมศึกษา	2,747	2,568	-6.52	-0.01
อาชีวศึกษา	1,666	2,410	44.66	-0.25
รวม	9,716	11,677	20.18	0.03

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมเมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

แผนภูมิที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนในปี พ.ศ.2529 และ 2534

ง. การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษา

ชุมชนเมืองหนองคาย มีพื้นที่เพื่อการศึกษาประมาณ 311 ไร่ ความหนาแน่นการใช้ที่ดินของนักเรียนเฉลี่ย 37 คนต่อพื้นที่ 1 ไร่ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ คือ 100 คนต่อพื้นที่ 1 ไร่ นับได้ว่าชุมชนแห่งนี้มีพื้นที่เพื่อการศึกษาเพียงพอ (แผนที่ที่ 18)

สถาบันราชการ

ลักษณะงานหลักที่สำคัญของหน่วยงานราชการเมืองหนองคาย พบว่า ส่วนราชการบริหารส่วนกลางและรัฐวิสาหกิจ มีงานหลักในด้านการให้บริการแก่ประชาชน ส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีงานหลักในด้านการส่งเสริม เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์

จำนวนหน่วยราชการต่าง ๆ ในเขตบริเวณผังเมืองรวมเมืองหนองคาย เป็นหน่วยงานในสังกัดการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และรัฐวิสาหกิจ จำนวน 60 หน่วยงาน ส่วนใหญ่กระจายอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองหนองคายมีจำนวนข้าราชการและลูกจ้างทั้งสิ้น 4,771 คน หรือร้อยละ 9.6 ของประชากรในเขตผังเมืองรวม เป็นข้าราชการ 2,410 คน พนักงาน 614 คน ลูกจ้างประจำ 929 คน และลูกจ้างชั่วคราว 823 คน

ที่พักอาศัยของข้าราชการ ชุมชนเมืองหนองคายจำนวนข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างทั้งสิ้น 4,771 คน อาศัยอยู่ในบ้านพัก 495 คน และบ้านเช่า 427 คน ส่วนที่เหลือเป็นผู้ที่พักอยู่ในเขตเมืองหรือพื้นที่ใกล้เคียง ลักษณะอาคารที่ทำการและบริเวณของหน่วยงานราชการ พบว่า มีทั้งหน่วยงานที่มีอาคารที่ทำการและบริเวณของตนเองจำนวน 46 หน่วยงาน และหน่วยงานที่ใช้อาคารที่ทำการร่วมกับหน่วยงานอื่น 14 หน่วยงาน

สำหรับในอนาคตส่วนราชการต่าง ๆ จะย้ายไปอยู่ที่ศูนย์ราชการจังหวัดหนองคายในบริเวณสนามบิน ตำบลหนองกอมเกาะในพื้นที่ 632 ไร่ (แผนที่ที่ 14, 15)

การบริการด้านสาธารณสุข

สถานบริการสาธารณสุขในเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย มีสถานบริการดำเนินการโดย
ภาครัฐบาลประกอบด้วย

- โรงพยาบาลหนองคาย ตั้งอยู่บริเวณถนนมีชัย 4 มีแพทย์ 23 คน ทันตแพทย์ 4 คน
เภสัชกร 3 คน พยาบาล 205 คน ผู้ช่วยพยาบาล 40 คนเตียงคนไข้ 324 เตียง ในปี
พ.ศ.2534 ผู้ป่วยใน 17,511 คน และผู้ป่วยนอก 118,324 คน
- สาธารณสุขจังหวัดหนองคาย มีแพทย์ 3 คน พยาบาล 8 คน พนักงานอนามัย 14 คน
- สาธารณสุขอำเภอเมืองหนองคาย มีพนักงานอนามัย 35 คน
- สำนักงานส่วนมาเลเรียที่ 9
- สถานีอนามัยตำบลมีชัย มีพนักงานอนามัย 4 คน
- สถานีอนามัยตำบลหนองกอมเกาะ มีพนักงานอนามัย 2 คน

นอกจากนี้ยังมีสำนักงานแพทย์เอกชน 18 แห่ง ซึ่งเมื่อพิจารณาสัดส่วนประชากรกับ
บุคลากรด้านสาธารณสุข เปรียบเทียบกับมาตรฐานดังนี้ (ไม่นับรวมบุคลากรสำนักงานแพทย์เอกชน
เนื่องจากบุคลากรมักจะเป็นกลุ่มประชากรเดียวกัน)

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลการสาธารณสุขและอนามัยชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย
ปี พ.ศ.2529-2533

ปี พ.ศ.	สถานสาธารณสุข		บุคลากรด้านสาธารณสุขและอนามัย				จำนวน เตียง คนไข้	จำนวน ผู้ป่วยเฉลี่ย ต่อวัน
	โรงพยาบาล (แห่ง)	คลินิก (แห่ง)	แพทย์ (คน)	พยาบาล (คน)	เภสัชกร (คน)	ทันตแพทย์ (คน)		
2529	1	19	-				218	433
2530	1	19	16	141	2	3	278	423
2531	1	19	17	153	2	2	294	432
2532	1	19	16	169	4	2	294	332
2533	1	19	22	181	4	4	294	329

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535-2539

	สัดส่วนเมืองหนองคาย	มาตรฐานสาธารณสุข
แพทย์ : ประชากร	1 : 1,647	1 : 5,000
พยาบาล : ประชากร	1 : 232	1 : 300
เตียง : ประชากร	1 : 152	1 : 617

เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนการให้บริการด้านสาธารณสุขในชุมชนเมืองหนองคาย จะเห็นได้ว่า อยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่ามาตรฐานที่กระทรวง ฯ กำหนดไว้ แต่เนื่องจากเมืองหนองคายเป็นศูนย์กลางการบริการสาธารณสุขในระดับจังหวัด ดังนั้นสถานบริการดังกล่าวจะให้บริการแก่ประชากรในชุมชนเมืองแล้ว ยังให้บริการแก่ประชากรที่อยู่รอบนอกพื้นที่อีกด้วย

สาเหตุของการป่วยและเสียชีวิตของประชากรในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย 10 อันดับแรก ได้แก่ อุบัติเหตุรถยนต์และรถจักรยานยนต์ รองลงมาได้แก่ โรคภาวะการหายใจล้มเหลว, SEPSIS, HEART FAILURE, โรคหลอดเลือดในสมองใหญ่, ทารกตายก่อนคลอด, ทารกตายอายุต่ำกว่า 1 เดือน, ไตวาย, วัณโรค และโรคระบบไหลเวียนของโลหิต เป็นต้น (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 แสดงสถิติผู้ป่วยและตายของผู้ป่วยในโรงพยาบาลหนองคาย แยกตามสาเหตุ ปี พ.ศ.2532

สาเหตุการตายของผู้ป่วยใน ด้วยโรคต่าง ๆ 10 โรคแรก	จำนวนผู้ป่วย (คน)	ร้อยละของผู้ป่วยใน ที่เสียชีวิตทั้งหมด	หมายเหตุ :
อุบัติเหตุรถยนต์, จักรยานยนต์	46	14.98	โรงพยาบาลหนองคาย : - ผู้ป่วยใน 307 ราย - ผู้ป่วยนอก 18 ราย รวมทั้งสิ้น 325 ราย - เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ตาย 44 ราย - เด็กอายุระหว่าง 1 - 5 ปี ตาย 19 ราย - มารดาตาย 2 ราย
ภาวะการหายใจล้มเหลว	44	14.33	
SEPSIS	36	11.73	
HEART FAILURE (HF)	26	8.47	
โรคหลอดเลือดสมองใหญ่	15	4.89	
ทารกตายก่อนคลอด	15	4.89	
ทารกตายอายุต่ำกว่า 1 เดือน	13	4.23	
ไตวาย	13	4.23	
วัณโรค	10	3.26	
โรคระบบไหลเวียนของโลหิต	9	2.93	
รวม	227	73.94	
ผู้ป่วยในตายด้วยสาเหตุอื่น ๆ	80	26.06	
รวมผู้ป่วยทั้งสิ้น	307	100.00	

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535-2539

การไปรษณีย์และโทรเลข

จากข้อมูลสถิติการงานและการเงินของที่ทำกาการไปรษณีย์โทรเลขหนองคาย ปีงบประมาณ พ.ศ.2529 - 2533 พอที่จะสรุปได้ว่า ตลอดระยะเวลาในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2529 - 2533 มีการรับฝากและนำจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ และพัสดุไปรษณีย์ เพิ่มขึ้นในปริมาณที่ค่อนข้างสูง ในขณะที่การรับฝากและนำส่งโทรเลขกลับมีจำนวนที่ลดลง การรับฝากและนำส่งธนาณัติภายในประเทศ ธนาณัติต่างประเทศ และตั๋วแลกเงินไปรษณีย์ มีจำนวนผู้ใช้บริการค่อนข้างจะคงที่ และมีลักษณะที่ได้เปรียบดุลย์มาตลอดช่วงระยะเวลาระหว่างปี พ.ศ.2529-2533 โดยในปี พ.ศ. 2533 มูลค่าเงินที่เข้าสู่ชุมชนเมืองหนองคาย มีความได้เปรียบดุลย์อยู่ถึง 69,390,595 บาท (ไม่มีการส่งธนาณัติออกนอกประเทศ) จากลักษณะดังกล่าวสามารถสันนิฐานได้ว่าเงินที่เข้าเป็นจำนวนมากนี้ เป็นผลมาจากการค้าแรงงานของประชากรวัยแรงงานเมืองหนองคาย ที่ย้ายถิ่นฐานออกไปค้าแรงงานนอกพื้นที่

ตารางที่ 19 แสดงข้อมูลสถิติการงานและการเงินของที่ทำกาการไปรษณีย์โทรเลขหนองคาย

ปีงบประมาณ (พ.ศ.)	ประเภท	ไปรษณีย์ ภัณฑ์ (ชิ้น)	พัสดุ ไปรษณีย์ (ชิ้น)	ไปรษณีย์ โทรเลข (ฉบับ)	ธนาณัติ				ตั๋วแลกเงิน ไปรษณีย์	
					ภายในประเทศ		ระหว่างประเทศ		(ฉบับ)	เงิน (บาท)
					(ฉบับ)	เงิน (บาท)	(ฉบับ)	เงิน (บาท)		
2529	รับฝาก	1,001,709	7,157	19,774	24,190	31,579,528	-	-	2,576	255,077
	นำจ่าย	1,150,262	8,546	15,595	23,263	58,625,046	719	2,346,520	2,751	336,159
2530	รับฝาก	1,248,359	7,267	15,071	23,655	32,392,042	1	595	2,359	285,723
	นำจ่าย	1,107,181	8,545	11,557	27,737	72,777,353	963	3,927,401	2,606	440,330
2531	รับฝาก	1,465,464	10,113	21,053	24,472	35,436,353	3	5,372	2,836	394,806
	นำจ่าย	1,380,401	10,227	11,957	28,105	73,377,157	1,167	6,101,685	3,042	545,144
2532	รับฝาก	1,426,330	11,620	18,531	25,104	39,286,911	2	1,918	3,039	399,111
	นำจ่าย	1,193,665	10,610	13,636	30,976	80,471,710	894	5,684,713	3,397	624,191
2533	รับฝาก	2,055,049	15,263	17,842	24,566	44,161,532	-	-	3,363	360,875
	นำจ่าย	1,525,616	17,420	13,846	36,962	107,880,959	882	4,852,989	4,360	855,054

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535-2539

การบรรเทาสาธารณภัย

สถานีดับเพลิง ตั้งอยู่ในบริเวณสำนักงานเทศบาลเมืองหนองคาย ในการดับเพลิงใช้น้ำประปาดับเพลิง 35 จุดตั้งกระจายอยู่ทั่วพื้นที่เขตชุมชนเมืองหนองคาย นอกจากนี้ การดับเพลิงของชุมชนเมืองหนองคายยังใช้น้ำจากแม่น้ำโขง และแหล่งน้ำธรรมชาติสำหรับดับเพลิงอีก 6 แห่ง อุปกรณ์มีรถดับเพลิง 4 คัน รถบรรทุกน้ำ 3 คัน เรือดับเพลิง 1 ลำมีจำนวนเจ้าหน้าที่ประจำ 37 คน

ตารางที่ 20 แสดงเครื่องมือที่ใช้ในการดับเพลิง ของฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เทศบาลเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535

ประเภทเครื่องมือเครื่องใช้	จำนวน	หน่วย	หมายเหตุ
รถยนต์ดับเพลิงชนิดมีถังน้ำในตัว	4	คัน	- อัตรากำลังพนักงานดับเพลิง 37 คน
รถยนต์บรรทุกน้ำ	1	คัน	
เครื่องยนต์ดับเพลิงชนิดหาลาม	2	เครื่อง	
วิทยุสื่อสารประจำศูนย์	1	เครื่อง	
วิทยุสื่อสารประจำรถยนต์ดับเพลิง	5	เครื่อง	
วิทยุสื่อสารชนิดมือถือ	6	เครื่อง	
ประปาดับเพลิง	35	จุด	
แหล่งน้ำธรรมชาติสำหรับดับเพลิง	6	แห่ง	

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535-2539

ตารางที่ 21 แสดงสถิติเพลิงไหม้ในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2529-2533

ปี พ.ศ.	จำนวนครั้ง		ค่าเสียหาย (บาท)		หมายเหตุ
	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	
2529	2	3	2,000	343,640	
2530	5	5	96,000	315,000	
2531	2	6	45,002,500	146,500	
2532	9	4	43,000	34,500	
2533	5	6	673,200	493,000	

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535-2539

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จากการศึกษาสถิติข้อมูลทางด้านอาชญากรรมที่เกิดขึ้นภายในบริเวณเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จะเห็นได้ว่า คดีที่เป็นปัญหาสำคัญอันดับหนึ่งของเมือง คือ คดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นคดีที่มีจำนวนมากที่สุด และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นทุกปี จาก 15 คดี ในปี พ.ศ.2529 เพิ่มสูงขึ้นเป็น 28 คดี ในปี พ.ศ.2532 ส่วนคดีที่เป็นปัญหารองลงมา ได้แก่ คดีลักทรัพย์ ซึ่งมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 คดีทำร้ายร่างกายก็เป็นอีกคดีหนึ่งที่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 22 แสดงข้อมูลสถิติด้านอาชญากรรมที่เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2529-2533

คดี	ปี พ.ศ.2529	ปี พ.ศ.2530	ปี พ.ศ.2531	ปี พ.ศ.2532	ปี พ.ศ.2533
ทำร้ายร่างกาย	8	9	5	11	14
ลักทรัพย์	21	33	36	19	15
ชิงทรัพย์	1	2	-	1	3
ชิงทรัพย์	2	-	2	-	-
ปล้นทรัพย์	1	-	-	-	-
ยาเสพติด	15	16	21	28	23
วางเพลิง	-	-	-	-	-
อุบัติเหตุ	7	4	5	8	5

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535-2539

ตลาดสด

ชุมชนเมืองหนองคาย มีตลาดสด 2 แห่ง ที่ดำเนินการโดยเทศบาลฯ คือ

1. ตลาดสดชัยพร ตั้งอยู่บริเวณถนนมีชัย พื้นที่ 5 ไร่ มีจำนวนผู้ขายในอาคาร 96 ราย นอกอาคาร 120 ราย
2. ตลาดสดโพธิ์ชัย ตั้งอยู่บริเวณถนนประจักษ์ พื้นที่ 24 ไร่ 3 งาน 23 ตารางวา มีจำนวนผู้ขายในอาคาร 128 ราย และนอกอาคาร 302 ราย

ขนบ ธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ประชากรในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย ยึดถือขนบ ธรรมเนียม ประเพณี เช่นเดียวกันกับประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดหนองคาย และคนไทยทั่วไปในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือยึดถือฮีตสิบสอง เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้แดนอีสานอยู่กันด้วยความผาสุกร่มเย็นตลอดมา โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับ ฮีตสิบสอง ดังนี้

คำว่า ฮีต ตรงกับศัพท์ภาษาบาลีว่า จาริตตะ และตรงกับภาษาสันสกฤตว่า จาริตระ แปลว่า ขนบ ธรรมเนียม แบบแผน ความประพฤติดีงาม หรือประเพณีอันดีงาม เนื่องจากมี 12 อย่าง จึงเรียกว่า ฮีตสิบสอง หรือ ประเพณีทำบุญสิบสองเดือน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เดือนอ้าย	บุญเข้ากรรม
2. เดือนยี่	บุญคุณลาน
3. เดือนสาม	บุญข้าวจี
4. เดือนสี่	บุญพระเวส
5. เดือนห้า	บุญสงฆ์หรือตรุดสงการณ
6. เดือนหก	บุญบั้งไฟ
7. เดือนเจ็ด	บุญซำฮะ
8. เดือนแปด	บุญเข้าพรรษา
9. เดือนเก้า	บุญข้าวประดับดิน
10. เดือนสิบ	บุญข้าวสาก
11. เดือนสิบเอ็ด	บุญออกพรรษา
12. เดือนสิบสอง	บุญกฐิน

นอกจากนี้ยังมีงานประจำปีที่สำคัญอีก 2 งาน ได้แก่ งานแข่งเรือยาวมิตรภาพ ไทย-ลาว ในช่วงออกพรรษา เป็นประเพณีบูชาเจ้าแม่คงคา ซึ่งเป็นผู้ปกป้องรักษาท้องน้ำนั้น ๆ มีความเชื่อว่า หลังจากทำบุญแข่งเรือถวายบูชาให้แล้ว เจ้าที่จะให้ความคุ้มครองความปลอดภัยการเดินทางทางน้ำ และงานฉลองอนุสาวรีย์ปราบฮ่อ ซึ่งจัดระหว่างวันที่ 5-11 มีนาคม ของทุกปี

สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการ

ชุมชนเมืองหนองคาย มีพื้นที่สถานพักผ่อนหย่อนใจประกอบด้วย

- สวนสุขภาพสวนเด็กเล่น ตั้งอยู่บริเวณถนนประจักษ์ เนื้อที่ 1 ไร่
- สนามหน้าสถานี บ.ข.ส. หนองคาย เนื้อที่ 1 งาน 56 ตารางวา
- สนามกีฬาจังหวัดหนองคาย ตั้งอยู่บริเวณถนนมีชัย เนื้อที่ 9.5 ไร่
- หาดจอมมณี ตั้งอยู่ตำบลมีชัย เป็นหาดทรายริมแม่น้ำโขง ฤดูแล้วเป็นหาดทรายที่ น่าท่องเที่ยวมาก
- ศาลาท่าเสด็จ ตำบลในเมือง เป็นที่ชมทัศนียภาพของแม่น้ำโขงมองเห็นเมืองท่าเดื่อของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นอกจากนี้ยังมีสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ คือ วัดโพธิ์ชัย เป็นอารามหลวง ตั้งอยู่ตำบลในเมือง มีพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์มากคือหลวงพ่อบุญไซ และวัดศรีเมืองเป็นที่ประดิษฐานของหลวงพ่อบุญไชยเชษฐา ซึ่งพระพุทธรูปทั้งสองชาวหนองคายและจังหวัดใกล้เคียงให้การเคารพนับถือเลื่อมใสมาก

โรงฆ่าสัตว์

โรงฆ่าสัตว์ ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของชุมชนเมืองหนองคาย มีพื้นที่ประมาณ 6 ไร่ มีจำนวนสัตว์ที่เข้าโรงฆ่าเพื่อจำหน่ายแต่ละวัน ดังนี้ โคประมาณ 7 ตัวต่อวัน กระบือประมาณ 2 ตัวต่อวัน และสุกรประมาณ 36 ตัวต่อวัน

การกำจัดขยะมูลฝอย

สถานที่ทิ้งขยะมูลฝอย อยู่บริเวณบ้านนาจันทร์-ร่องเม็ก ทางด้านทิศใต้ของชุมชน มีพื้นที่ 32 ไร่ 3 งาน 63 ตารางวา อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บขยะมีรถบรรทุก 6 คัน ถึงบรรจุขยะ จำนวน 350 ใบ ปริมาณขยะเฉลี่ยวันละ 72 ลูกบาศก์เมตร วิธีการกำจัดขยะใช้กองกลางแจ้งแล้วฝังกลบ

สถาบันศาสนา

เขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย มีศาสนสถานประมาณ 42 แห่ง เป็นวัดพุทธ 40 แห่ง (เป็น
วัดร้าง 1 แห่ง) ศาลเจ้าจีน 1 แห่ง และโบสถ์คาทอลิก 1 แห่ง (แผนที่ที่ 17)

ตารางที่ 23 แสดงรายละเอียดศาสนสถานในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535

ชื่อ	ตำบล/ถนน	ในเขต	นอกเขต	พุทธ	คริสต์	อิสลาม
1. วัดมีชัย	มีชัย แก้ววรุณี	*		*		
2. วัดชัยพร	มีชัย มีชัย	*		*		
3. วัดหายโศก	ในเมือง มีชัย	*		*		
4. วัดศรีชมชื่น	ในเมือง มีชัย	*		*		
5. วัดศรีชะเกษ	ในเมือง มีชัย	*		*		
6. วัดศรีคุณเมือง	ในเมือง มีชัย	*		*		
7. วัดถ้ำสวน	ในเมือง มีชัย	*		*		
8. วัดศรีสุเมงคัล	ในเมือง มีชัย	*		*		
9. วัดศรีบุญเรือง	ในเมือง มีชัย	*		*		
10. วัดโพธิ์ชัย	โพธิ์ชัย หนองคาย-โพนพิสัย	*		*		
11. วัดประดิษฐ์ธรรมคุณ	โพธิ์ชัย มีชัย	*		*		
12. วัดยอดแก้ว	โพธิ์ชัย มีชัย	*		*		
13. วัดสระแก้ว	โพธิ์ชัย มีชัย	*		*		
14. วัดโพธิ์ศรี	โพธิ์ชัย มีชัย	*		*		
15. วัดอุดมมหาวัน	โพธิ์ชัย มีชัย	*		*		
16. วัดนาฬิกาขวาวาส	โพธิ์ชัย มีชัย	*		*		
17. วัดศรีมหาจักรยาน์	วัดธาตุ	*		*		
18. วัดศรีเมือง	ในเมือง มีชัย	*		*		
19. วัดทุ่งสว่าง	ในเมือง ประจักษ์	*		*		
20. วัดจอมมณีท่า	มีชัย แก้ววรุณี		*	*		
21. วัดเหล้ามีชัยท่า	มีชัย แก้ววรุณี		*	*		
22. วัดมีชัยทุ่ง	มีชัย พนังกันน้ำ		*	*		
23. วัดจันทร์สามัคคี	มีชัย		*	*		
24. วัดมงคลสิลาธิคุณ	หนองกอมเกาะ		*	*		
25. วัดอรุณรังษี	โพธิ์ชัย		*	*		
26. วัดเนินพะเนาวันาราม	โพธิ์ชัย หนองคาย-โพนพิสัย		*	*		
27. วัดบ้านดอนมน	โพธิ์ชัย		*	*		
28. วัดป่าสามัคคี	โพธิ์ชัย		*	*		
29. วัด ค.ช.ด.	หาดคำ หนองคาย-โพนพิสัย		*	*		
30. วัดสุริยวงสวาส	หนองกอมเกาะ		*	*		
31. วัดคาทอลิก			*	*		
32. ศาลเจ้าจีน			*	*		
33. วัดเทพวาราม	หนองกอมเกาะ		*	*		
34. วัดสุขสว่างนาเลาทอง	หนองกอมเกาะ		*	*		
35. วัดศรีเจริญ	หนองกอมเกาะ		*	*		
36. วัดราษฎร์สามัคคี	หนองกอมเกาะ		*	*		
37. วัดโนนวังส้ม	โพธิ์ชัย		*	*		
38. วัดเกษตรศรีนาทา	หนองกอมเกาะ		*	*		
39. วัดหนองคว่ำศรีมงคล	กวนวัน		*	*		
40. วัดปทุมพาราม	กวนวัน		*	*		
41. วัดศาสนกิจบริหาร	กวนวัน		*	*		
42. วัดพระลือ	กวนวัน		*	*		

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

สภาพประชากรชุมชน

การศึกษาเกี่ยวกับประชากรในเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย เป็นการศึกษาถึงลักษณะการเติบโตของประชากรในอดีต เพื่อที่จะใช้ในการหาแนวโน้มการขยายตัวของประชากรของเมืองหนองคาย ในช่วงเวลาที่ผ่านมารวมทั้งการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการขยายตัวเติบโตของประชากรเมืองหนองคาย ในปัจจุบัน ทั้งขนาด และความหนาแน่น ตลอดจนลักษณะโครงสร้างของประชากร โดยอาศัยข้อมูลจากรายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย เป็นหลัก จากข้อมูลดังกล่าว พอที่จะสรุปรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

ประชากรในเขตผังเมืองรวม เมืองหนองคาย ตามที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 25 กรกฎาคม 2533 นั้น ได้ครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองหนองคายทั้งหมด และพื้นที่บางส่วนของตำบลรอบนอก ได้แก่ ตำบลมีชัย ตำบลหนองกอมเกาะ ตำบลโพธิ์ชัย และตำบลหาดคำ ซึ่งเป็นพื้นที่ประมาณ 26.82 ตารางกิโลเมตร การศึกษาประชากรเมืองหนองคายในครั้งนี้ได้ขยายออกไปครอบคลุมพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตก ทิศใต้ และทางด้านตะวันออก ของบริเวณเขตผังเมืองรวมเดิมเป็นส่วนใหญ่ อันได้แก่ตำบลมีชัย ตำบลกวนวัน ตำบลหนองกอมเกาะ ตำบลเมืองหมี่ และตำบลหาดคำ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 53.72 ตารางกิโลเมตร ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลในปี พ.ศ.2535 มีประชากรในเขตบริเวณเมืองหนองคายทั้งสิ้น จำนวน 49,417 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 919 คนต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร

ประชากรในอดีต

ก่อนที่จะกล่าวถึงประชากรในอดีตของชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคายและชุมชนรอบนอกที่อยู่ในเขตผังเมืองรวม จะขอกล่าวถึงประชากรของอำเภอเมืองหนองคาย และจังหวัดหนองคาย เพื่อเป็นพื้นฐานประกอบการศึกษา

ก. จังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากสถิติประชากรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 พบว่า มีอัตราการขยายตัวในแต่ละช่วงที่ศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย, อำเภอเมืองหนองคายและจังหวัดหนองคาย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2507-2534

พ.ศ.	ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย			อำเภอเมืองหนองคาย			จังหวัดหนองคาย	
	จำนวนประชากร	อัตราส่วนเพศชาย : หญิง	1	รวมเทศบาลเมือง ฯ	นอกเขตเทศบาล	2	รวม	ยกเว้นอำเภอเมือง
2507	25,268	96 : 100	28.12	89,868	64,600	22.30	289,686	199,818
2508	23,689	95 : 100	26.10	90,768	67,079	21.85	306,990	216,222
2509	26,288	95 : 100	27.64	95,104	68,816	21.17	325,069	229,965
2510	27,081	102 : 100	27.10	99,940	72,859	20.96	347,683	247,743
2511	24,825	97 : 100	24.85	99,885	75,060	20.36	368,622	268,737
2512	28,665	98 : 100	26.99	106,220	77,555	19.96	388,564	282,344
2513	29,155	98 : 100	26.53	109,901	80,746	19.91	405,559	295,658
2514	28,798	98 : 100	25.33	113,670	83,872	19.74	424,869	311,199
2515	24,680	113 : 100	22.05	111,911	87,231	18.27	477,514	365,603
2516	25,029	112 : 100	21.78	114,893	89,864	16.73	537,294	422,401
2517	25,066	112 : 100	21.34	117,455	92,389	16.41	562,847	445,392
2518	25,056	112 : 100	19.15	130,815	105,759	17.77	595,199	464,384
2519	24,673	111 : 100	19.89	124,034	99,361	17.24	576,382	452,348
2520	24,514	110 : 100	19.41	126,319	101,805	16.35	622,519	496,200
2521	24,696	110 : 100	19.18	128,730	104,034	16.21	641,831	513,101
2522	24,701	109 : 100	18.49	133,622	108,921	16.48	661,090	527,468
2523	25,032	109 : 100	18.62	134,462	109,430	16.24	673,884	539,422
2524	24,943	108 : 100	18.17	137,250	112,307	16.29	689,427	552,177
2525	24,962	108 : 100	17.55	142,269	117,307	16.07	729,848	587,579
2526	24,833	109 : 100	17.22	144,223	119,390	16.20	736,934	592,711
2527	24,337	108 : 100	17.74	137,204	112,867	15.15	744,871	607,667
2528	24,341	108 : 100	17.52	138,955	114,614	14.98	764,904	625,949
2529	24,024	108 : 100	17.01	141,226	117,202	15.14	774,352	633,126
2530	23,939	108 : 100	16.70	143,314	119,375	15.14	788,360	645,046
2531	23,900	108 : 100	15.75	151,737	127,837	15.03	850,646	698,909
2532	23,542	109 : 100	15.26	154,298	130,756	15.03	869,720	715,422
2533	23,312	108 : 100	15.01	155,259	131,947	15.01	879,215	723,956
2534	23,284	106 : 100	14.87	156,631	133,347	14.96	891,612	734,981

ที่มา : รายงานเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

- 1 สัดส่วนประชากรเทศบาลเมืองหนองคาย เทียบกับอำเภอเมือง (รวมเขต)
- 2 สัดส่วนประชากรอำเภอเมือง (นอกเขต) เทียบกับจังหวัดหนองคาย

ช่วงเวลา (ปี พ.ศ.)	อัตราการขยายตัว (%)
2514 - 2529	4.84
2519 - 2529	2.95
2529 - 2534	2.82

จากข้อมูลในตารางที่ 24 และอัตราการขยายตัวข้างต้นพบว่า ประชากรของจังหวัดหนองคายมีแนวโน้มอัตราการขยายตัวที่ลดลง และอัตราการขยายตัวดังกล่าวอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง

ข. อำเภอเมืองหนองคาย

อำเภอเมืองหนองคาย เป็นอำเภอหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ตั้งของจังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ประมาณ 818.358 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 19 ตำบล มีชุมชนเมือง 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองหนองคาย และสุขาภิบาลหนองสองห้อง จากการศึกษา พบว่า ในปี พ.ศ.2534 อำเภอเมืองหนองคายมีประชากร จำนวน 156,631 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จำนวน 23,284 คน และสุขาภิบาลหนองสองห้อง จำนวน 8,452 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15 และร้อยละ 5 ของประชากรของอำเภอเมืองหนองคาย ตามลำดับ นอกนั้นกระจายอยู่ตามตำบลต่าง ๆ อีก 18 ตำบลที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

การศึกษาแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของประชากรในอดีตในหัวข้อนี้ จะศึกษาข้อมูลประชากรของอำเภอเมืองหนองคาย (นอกเขตเทศบาล) เพื่อดูการขยายตัวของประชากรบริเวณรอบนอกเขตเทศบาล

ช่วงเวลา (ปี พ.ศ.)	อัตราการขยายตัว (%)	ช่วงเวลา (ปี พ.ศ.)	อัตราการขยายตัว (%)
2514-2519	3.39	2514-2524	2.92
2519-2524	2.45	2524-2534	1.72
2524-2529	0.85	2514-2534	2.32
2529-2534	2.58		

ในระหว่างปี พ.ศ.2514-2534 ประชากรของอำเภอเมือง (นอกเขต) มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางเพิ่มขึ้นและลดลง โดยในช่วง พ.ศ.2514-2529 ประชากรของอำเภอเพิ่มขึ้นด้วยอัตราการขยายตัวที่ลดลง สัดส่วนของประชากรเมื่อเทียบกับจังหวัดก็ลดลงเช่นกัน จากร้อยละ 20 ในปี พ.ศ.2514 ลดลงเหลือร้อยละ 17 และ 15 ในปี พ.ศ.2519 และปี พ.ศ.2529 ตามลำดับต่อมาในช่วง พ.ศ.2529 - 2534 อัตราการขยายตัวของประชากรก็เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 2.58 ต่อปี และในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ สัดส่วนของประชากรเมื่อเทียบกับจังหวัดค่อนข้างคงที่ คือประมาณร้อยละ 15 จากการศึกษาปัจจัยของการเปลี่ยนแปลง

แปลงในช่วง พ.ศ.2528 - 2534 พบว่า ประชากรในเขตอำเภอเมืองหนองคาย นอกเขตเทศบาลเมืองหนองคาย มีแนวโน้มของอัตราการย้ายถิ่นเข้าเพิ่มขึ้นค่อนข้างคงที่ และอยู่ในอัตราที่สูงกว่าอัตราการย้ายถิ่นออก (ในปี 2531 อัตราการย้ายถิ่นเข้าค่อนข้างสูง จากสาเหตุการโอนย้ายทะเบียนบ้านเนื่องจากการเลือกตั้ง) ส่วนอัตราเกิดมีแนวโน้มที่จะลดลง และคงที่ในช่วงระยะเวลา 2 - 3 ปีใกล้ปัจจุบัน โดยเฉลี่ยแล้วประชากรในเขตอำเภอเมือง นอกเขตเทศบาลเมืองหนองคาย มีอัตราการเกิดของประชากรประมาณ 8 คนต่อประชากรพันคน ส่วนอัตราการตายมีลักษณะคงที่โดยตลอด ด้วยอัตราที่ค่อนข้างต่ำประมาณ 5 คนต่อประชากรพันคน (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 แสดงอัตราการเกิด อัตราการตาย และอัตราการย้ายถิ่นของประชากร

ในเขตอำเภอเมืองหนองคาย ระหว่างปี พ.ศ.2528-2534

ปี พ.ศ.	อัตราการเกิด ต่อ 1,000 คน	อัตราการตาย ต่อ 1,000 คน	อัตราการย้ายเข้า ต่อ 1,000 คน	อัตราการย้ายออก ต่อ 1,000 คน	อัตราการย้ายถิ่นสุทธิ
2528	12.35	4.22	30.72	28.72	2.00
2529	10.48	4.57	31.84	22.37	9.47
2530	9.76	4.65	51.25	41.26	9.99
2531	8.56	4.97	93.87	33.41	60.46
2532	7.57	4.73	64.91	46.74	18.17
2533	8.28	3.94	42.00	38.82	3.18
2534	7.46	6.19	47.70	39.31	8.39

ที่มา : รายงานเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ค. เทศบาลเมืองหนองคาย

เทศบาลเมืองหนองคาย ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2478 มีพื้นที่ประมาณ 4.5 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันเทศบาลเมืองหนองคายมีพื้นที่เหลืออยู่ประมาณ 3.4 ตารางกิโลเมตร (ทำเนียบท้องที่,2531) เนื่องจากพื้นที่ทางด้านเหนือถูกกระแสน้ำกัดเซาะตลิ่งพัง สภาพโดยทั่วไป ภายใต้อิทธิพลของประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นโดยเฉลี่ยประมาณ 6,850 คนต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร จากสถิติข้อมูลในช่วงปี พ.ศ.2514-2534 ประชากรของเทศบาลเมืองหนองคายลดลงโดยตลอด โดยจะเห็นได้จากอัตราการขยายตัวดังต่อไปนี้

ตารางที่ 26 แสดง อัตราการเกิด อัตราการตาย และอัตราการย้ายถิ่นของประชากร ในเขตเทศบาล

เมืองหนองคาย ระหว่างปี พ.ศ.2528-2534

ปี พ.ศ.	อัตราการเกิด ต่อพันคน	อัตราการตาย ต่อพันคน	อัตราการย้ายเข้า ต่อพันคน	อัตราการย้ายออก ต่อพันคน	อัตราการย้ายถิ่นสุทธิ
2523	27.68	8.47	-	-	-10.67
2524	29.06	9.86	-	-	-26.86
2525	31.53	10.46	-	-	-27.8
2526	33.1	11.76	-	-	-33.79
2527	37.02	11.46	-	-	-53.98
2528	43.42	3.82	167.70	208.00	-40.30
2529	47.45	2.99	51.03	110.64	-59.61
2530	57.52	4.51	71.93	130.89	-58.96
2531	53.52	4.31	83.64	133.89	-50.25
2532	65.12	4.50	93.66	169.95	-76.29
2533	63.53	4.46	74.04	144.73	-70.69
2534	77.13	4.42	64.98	142.97	-77.99

ที่มา : รายงานเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ช่วงเวลา (ปี พ.ศ.)	อัตราการขยายตัว (%)
2514-2524	-1.77
2524-2534	-0.69
2514-2534	-1.23

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่า ถึงแม้อัตราการขยายตัวของประชากรในช่วงเวลาต่าง ๆ ที่ผ่านมาจะลดลงถึงติดลบ แต่ก็มีแนวโน้มลดลง นั่นก็หมายถึงการเริ่มจะมีแนวโน้มของการขยายตัวเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การขยายตัวดังกล่าวคงเป็นไปอย่างช้า ๆ เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ โอกาสที่ประชากรจะขยายตัวอย่างรวดเร็วออกไปในบริเวณรอบนอก จะมีมากกว่า ซึ่งจะได้กล่าวในเรื่องของการคาดการณ์ด้านประชากรเมืองหนองคายอีกครั้งหนึ่ง และเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่ทำให้ขนาดของประชากรในเขตเทศบาลเปลี่ยนแปลงไปในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2528-2535 พบว่า อัตราการย้ายถิ่นออกนอกพื้นที่ของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย มีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้น และอยู่ในอัตราที่สูง

กว่าอัตราการย้ายเข้า โดยมีความแตกต่างของอัตราการย้ายถิ่นสุทธิเฉลี่ย -62.01 ต่อประชากรพันคน ส่วนในเรื่องของอัตราการเพิ่มประชากรโดยธรรมชาติ อัตราเกิดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น แต่ไม่มากนัก ในขณะที่อัตราตายคงที่ และค่อนข้างต่ำ

ง. ชุมชนในระดับตำบล

ตำบลต่าง ๆ ที่อยู่นอกเขตเทศบาล 18 ตำบล มีการกระจายตัวของประชากรในปี พ.ศ.2533 ดังนี้

ช่วงการกระจายตัว ของประชากร	ความถี่	ชุมชน
ต่ำกว่า 5,057	2	ตำบลหินโงม และตำบลเมืองหมี่
5,057-6,734	7	ตำบลมีชัย ตำบลกวนวัน ตำบลเวียงคุก ตำบลสองห้อง ตำบลคอกช้าง ตำบลปะโค ตำบลสีกาย
6,734-8,411	4	ตำบลวัดธาตุ ตำบลบ้านเดื่อ ตำบลบ้านฝาง และ ตำบลหนองกอมเกาะ
8,411-10,088	1	ตำบลสระใคร
10,088-11,765	3	ตำบลโพธิ์ชัย ตำบลหาดคำ และตำบลพระธาตุบังพวน
มากกว่า 11,765	1	ตำบลค่ายบกหวาน

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นว่า ชุมชนในระดับตำบลส่วนใหญ่ จะมีการกระจายตัวของประชากรอยู่ระหว่าง 5,057 - 8,411 คน เมื่อศึกษาถึงอัตราการขยายตัวของประชากรในระดับตำบล จากข้อมูลในช่วงปี พ.ศ.2528-2533 พบว่า ตำบลหาดคำ เป็นตำบลที่มีอัตราการขยายตัวของประชากรสูงที่สุด คือ ร้อยละ 5.11 ต่อปี รองลงมา ได้แก่ ตำบลโพธิ์ชัย และตำบลหนองกอมเกาะ โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.88 และ 4.65 ต่อปีตามลำดับ จะเห็นได้ว่าตำบลที่มีการขยายตัวของประชากรค่อนข้างสูง จะเป็นตำบลที่มีพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตเทศบาล โดยที่ตำบลหาดคำ อยู่ทางด้านตะวันออก ตำบลโพธิ์ชัย และตำบลหนองกอมเกาะ อยู่ทางด้านตะวันตกและด้านใต้ของเทศบาล การขยายตัวอย่างรวดเร็วนี้ อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเปิดสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศไทย กับ สาธารณรัฐประชาธิปไตย

ประชาชนลาว ประกอบกับภายในเขตเทศบาล มีความหนาแน่นของประชากรค่อนข้างสูง จึงมีผลทำให้ชุมชนเมืองหนองคาย ขยายตัวออกไปในบริเวณรอบนอกเขตเทศบาล การใช้ประโยชน์ที่ดินมีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นมีการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัย โรงงานอุตสาหกรรม อาคารพาณิชย์ และโรงแรม เพื่อรองรับความเจริญของชุมชนในอนาคต

ตารางที่ 27 แสดงจำนวนและอัตราการขยายตัวของประชากรรายตำบลนอกเขตเทศบาล
ในอำเภอเมืองหนองคาย ระหว่างปี พ.ศ.2528-2533

ตำบล	จำนวนประชากร						อัตราการขยายตัว	อัตราการขยายตัว
	2528	2529	2530	2531	2532	2533	พ.ศ.2528-2533 (%)	พ.ศ.2528-2533 (%)
ตำบลมีชัย	6,449	-	6,651	6,547	5,999	5,512	-3.14	-3.40
ตำบลโพธิ์ชัย	8,207	-	8,988	9,910	10,254	10,475	4.88	4.33
ตำบลกวนวัน	5,251	-	5,347	5,657	5,738	5,759	1.85	1.76
ตำบลเวียงคุก	6,016	-	6,148	6,410	6,566	6,620	1.91	1.82
ตำบลวัดธาตุ	7,102	-	7,292	7,674	7,889	8,060	2.53	2.38
ตำบลหาดคำ	9,026	-	9,657	10,734	11,357	11,657	5.11	4.51
ตำบลหินโงม	3,642	-	3,756	3,896	3,992	4,001	1.88	1.79
ตำบลบ้านเดื่อ	6,346	-	6,550	6,952	7,129	7,164	2.42	2.28
ตำบลคำบกหวาน	10,961	-	11,420	12,192	12,537	12,602	2.79	2.60
ตำบลสองห้อง	4,569	-	4,723	4,960	5,062	5,160	2.43	2.29
ตำบลสระใคร	7,649	-	7,826	8,359	8,550	8,621	2.39	2.25
ตำบลพระธาตุบังพวน	8,340	-	8,728	9,914	10,138	10,252	4.13	3.73
ตำบลบ้านฝาง	6,480	-	6,955	7,620	7,836	7,954	4.10	3.71
ตำบลคอกช้าง	4,615	-	4,846	5,140	5,297	5,337	3.06	2.71
ตำบลหนองกอมเกาะ	5,731	-	6,053	6,759	7,041	7,232	4.65	4.15
ตำบลปะโค	5,030	-	5,398	5,398	5,526	5,608	2.17	2.06
ตำบลเมืองหมี่	3,866	-	4,167	4,167	4,227	4,219	1.75	1.67
ตำบลสีกาย	5,334	-	5,556	5,556	5,618	5,674	1.23	1.20
รวม	114,614	-	120,061	127,845	130,756	131,907		

ที่มา : สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

หมายเหตุ : ปี 2529 ไม่มีข้อมูล

ประชากรปัจจุบัน

ประชากรปัจจุบันในที่นี้หมายถึง จำนวนและโครงสร้างหมวดอายุและเพศของประชากรในเขตผังเมืองรวม ที่ได้จากการสำรวจในปี พ.ศ.2535 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 28 แสดงลักษณะโครงสร้างประชากรเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535

ลักษณะโครงสร้างทางประชากร	เขตผังเมืองรวม	เขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
จำนวนประชากร	49,417	23,134	26,283
อัตราส่วนเพศชาย : หญิง 100 คน	94	86	100
ร้อยละของประชากรกลุ่มอายุ			
0 -14 ปี	23	20	26
15-64 ปี	71	73	70
65 ปีขึ้นไป	6	7	4
อัตราส่วนพึ่งพิง (%)	40	37	44

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและการจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

เขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1) ครอบคลุมชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคายและชุมชนรอบนอก ประชากรที่ได้จากการสำรวจในเขตผังมีจำนวน 49,417 คน เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลคิดเป็นร้อยละ 47 และ 53 ตามลำดับ

โครงสร้างหมวดอายุและเพศของประชากรในเขตผังเมืองรวม

ประชากรในเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย มีเพศชายน้อยกว่าเพศหญิงด้วยอัตราส่วนเพศชายต่อหญิง 100 คนเท่ากับ 94 กลุ่มอายุ 15-19 ปี เป็นกลุ่มที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.3 ของประชากรทั้งหมด รองลงมาได้แก่กลุ่มอายุ 20-24 ปี และ 30-34 ปีตามลำดับ โดยที่โครงสร้างหมวดอายุตั้งแต่กลุ่มอายุ 0-4 ปี ถึง 75 ปีขึ้นไปจะมีลักษณะของสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จากร้อยละ 7 ในกลุ่มอายุ 0-4 ปี จนกระทั่งถึงร้อยละ 10.3 ในกลุ่มอายุ 15-19 ปี ต่อจากนั้นตั้งแต่กลุ่มอายุ 20-24 ปี ขึ้นไปสัดส่วนจะลดลงโดยตลอด

สำหรับอัตราส่วนพึ่งพิงของประชากรของชุมชนนอกเขตเทศบาล (44 %) ค่อนข้างสูงกว่าชุมชนในเขตเทศบาล (37 %) เนื่องจากชุมชนนอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนของประชากรในวัยเด็กที่สูงกว่าและเมื่อมองภาพรวมในเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคายจะมีอัตราส่วนพึ่งพิงของประชากรร้อยละ 40

ตารางที่ 29 แสดงลักษณะโครงสร้างประชากร แยกตามหมวดอายุและเพศ ของประชากรในบริเวณ
เขตผังเมืองรวม เมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535

หมวดอายุ	ประชากรในเขตผังเมืองรวม (ชาย)						ประชากรในเขตผังเมืองรวม (หญิง)						รวมประชากรในเขตผังเมืองรวม					
	ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		รวมในเขตผังเมืองรวม		ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		รวมในเขตผังเมืองรวม		ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		รวมเขตผังเมืองรวม	
	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)
0 - 4 ปี	706	6.60	1,073	8.17	1,779	7.46	696	5.60	818	6.22	1,514	5.92	1,402	6.06	1,891	7.19	3,293	6.66
5 - 9 ปี	719	6.72	1,170	8.91	1,889	7.93	672	5.40	1,298	9.87	1,970	7.70	1,391	6.01	2,468	9.39	3,859	7.81
10 - 14 ปี	945	8.83	1,381	10.51	2,326	9.76	947	7.61	1,069	8.13	2,016	7.88	1,892	8.18	2,450	9.32	4,342	8.79
15-19 ปี	1,037	9.69	1,462	11.13	2,499	10.49	1,092	8.78	1,518	11.55	2,610	10.20	2,129	9.20	2,980	11.34	5,109	10.34
20-24 ปี	944	8.82	1,463	11.14	2,407	10.10	1,017	8.18	1,580	12.02	2,597	10.15	1,961	8.48	3,043	11.58	5,004	10.13
25-29 ปี	987	9.23	1,166	8.88	2,153	9.03	1,227	9.87	1,139	8.66	2,366	9.25	2,214	9.57	2,305	8.77	4,519	9.14
30-34 ปี	1,002	9.37	976	7.43	1,978	8.30	1,381	11.10	1,235	9.39	2,616	10.23	2,383	10.30	2,211	8.41	4,594	9.30
35-39 ปี	949	8.87	951	7.24	1,900	7.97	1,207	9.71	935	7.11	2,142	8.37	2,156	9.32	1,886	7.18	4,042	8.18
40-44 ปี	625	5.84	590	4.49	1,215	5.10	896	7.20	693	5.27	1,589	6.21	1,521	6.57	1,283	4.88	2,804	5.67
45-49 ปี	510	4.77	759	5.78	1,269	5.32	571	4.59	780	5.93	1,351	5.28	1,081	4.67	1,539	5.86	2,620	5.30
50-54 ปี	548	5.12	628	4.78	1,176	4.93	718	5.77	656	4.99	1,374	5.37	1,266	5.47	1,284	4.89	2,550	5.16
55-59 ปี	520	4.86	392	2.98	912	3.83	544	4.37	474	3.61	1,018	3.98	1,064	4.60	866	3.29	1,930	3.91
60-64 ปี	471	4.40	462	3.52	933	3.91	620	4.99	431	3.28	1,051	4.11	1,091	4.72	893	3.40	1,984	4.01
65-69 ปี	323	3.02	312	2.38	635	2.66	279	2.24	163	1.24	442	1.73	602	2.60	475	1.81	1,077	2.18
70-74 ปี	252	2.36	145	1.10	397	1.67	319	2.57	152	1.16	471	1.84	571	2.47	297	1.13	868	1.76
75 ปีขึ้นไป	160	1.50	206	1.57	366	1.54	250	2.01	206	1.57	456	1.78	410	1.77	412	1.57	822	1.66
รวม	10,698	44.89	13,136	55.11	23,834	48.23	12,436	48.61	13,147	51.39	25,583	51.77	23,134	46.81	26,283	53.19	49,417	100.00

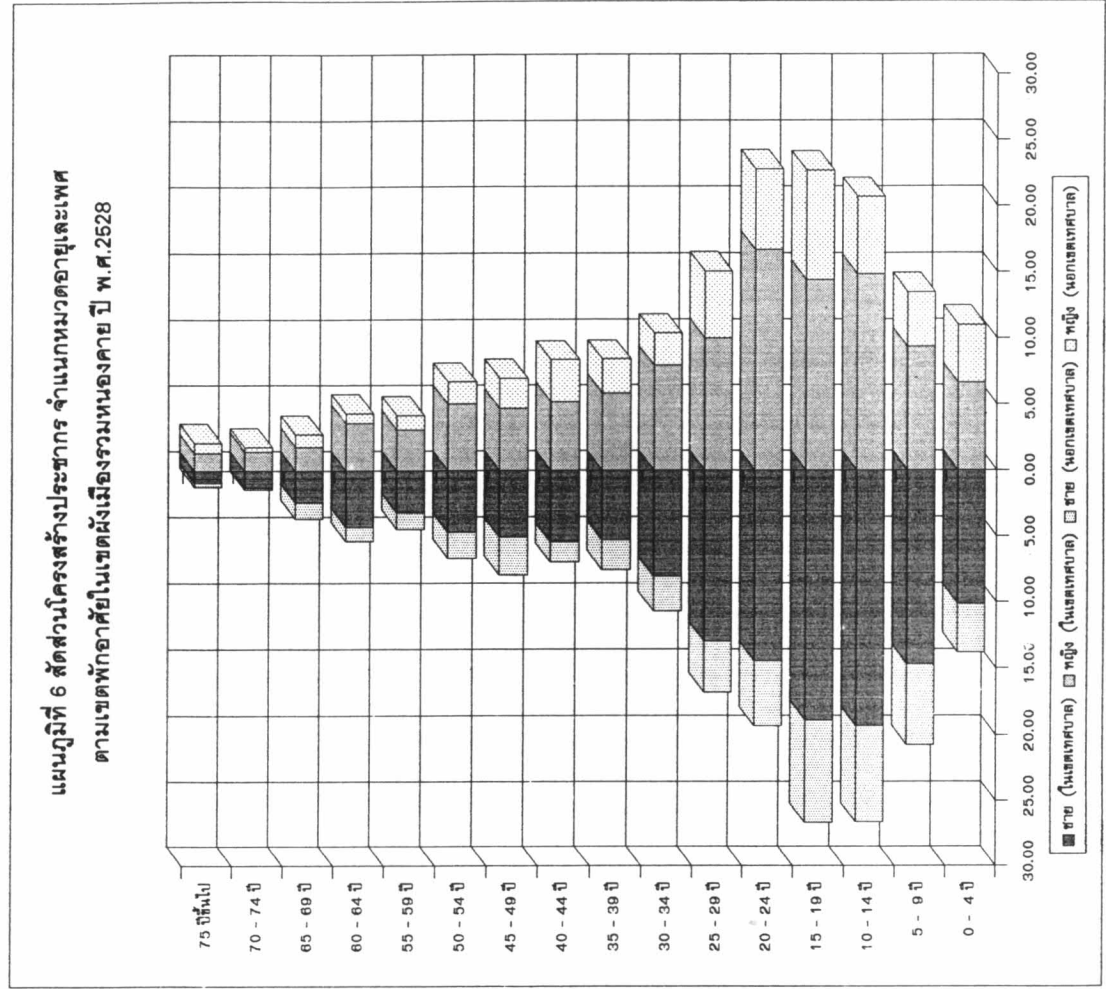
ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและการจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ในช่วงระยะ 7 ปี ซึ่งมีการสำรวจข้อมูลในเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย 2 ครั้งคือในปี พ.ศ. 2528 และปีพ.ศ. 2535 (ปรับปรุงผัง) มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงในจำนวนตลอดจนโครงสร้างหมวดอายุและเพศของประชากร แต่เนื่องจากขอบเขตของผัง มีความแตกต่างกัน ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นในหัวข้อ 2.1 ดังนั้นการที่จะนำข้อมูลที่สำรวจได้ทั้ง 2 ครั้งมา เปรียบเทียบกัน เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางประชากรในเขตผังเมืองรวม จึงได้ตัดข้อมูลในส่วนที่ขยายของปี 2535 ออก ถึงแม้ว่าในส่วนที่ขยายเพิ่มเติม นั้น จะมีจำนวนประชากรคิดเป็น ร้อยละ 21 ของประชากรทั้งหมดในเขตผัง แต่จากการศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างทางประชากรใน 3 กลุ่มอายุ ซึ่งได้แก่ประชากรในวัยเด็ก (0-14 ปี) ประชากรวัยทำงาน (15-64 ปี) และประชากรในวัยชรา (65 ปีขึ้นไป) ของชุมชนนอกเขตเทศบาลทั้งในเขตเดิมและในส่วนที่ขยาย พบว่าโครงสร้างทาง

ตารางที่ 30 แสดงโครงสร้างหมวดอายุและเพศของประชากรในเขตฝั่งเมืองรวมของกาย ปี พ.ศ.2528

หมวดอายุประชากร	จำนวนประชากรเขตฝั่งเมืองรวม		จำนวนประชากรเขตเทศบาล		จำนวนประชากรนอกเขตเทศบาล		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
2528							
0 - 4 ปี	1,565	1,402	1,085	822	480	580	1,060
5 - 9 ปี	2,369	1,705	1,569	1,165	800	540	1,340
10 - 14 ปี	3,029	2,612	2,069	1,851	960	761	1,721
15 - 19 ปี	3,043	2,877	2,019	1,795	1,024	1,082	2,106
20 - 24 ปี	2,189	2,875	1,547	2,073	642	802	1,444
25 - 29 ปี	1,890	1,910	1,387	1,249	503	661	1,164
30 - 34 ปี	1,204	1,311	863	989	341	322	663
35 - 39 ปี	866	1,065	565	725	301	340	641
40 - 44 ปี	784	1,065	584	644	200	421	621
45 - 49 ปี	923	883	541	582	382	301	683
50 - 54 ปี	763	844	503	624	260	220	480
55 - 59 ปี	504	523	344	382	160	141	301
60 - 64 ปี	602	540	461	440	141	100	241
65 - 69 ปี	421	342	261	222	160	120	280
70 - 74 ปี	160	220	140	180	20	40	60
75 ปีขึ้นไป	141	264	101	163	40	101	141
รวม	20,453	20,438	14,039	13,906	6,414	6,532	12,946

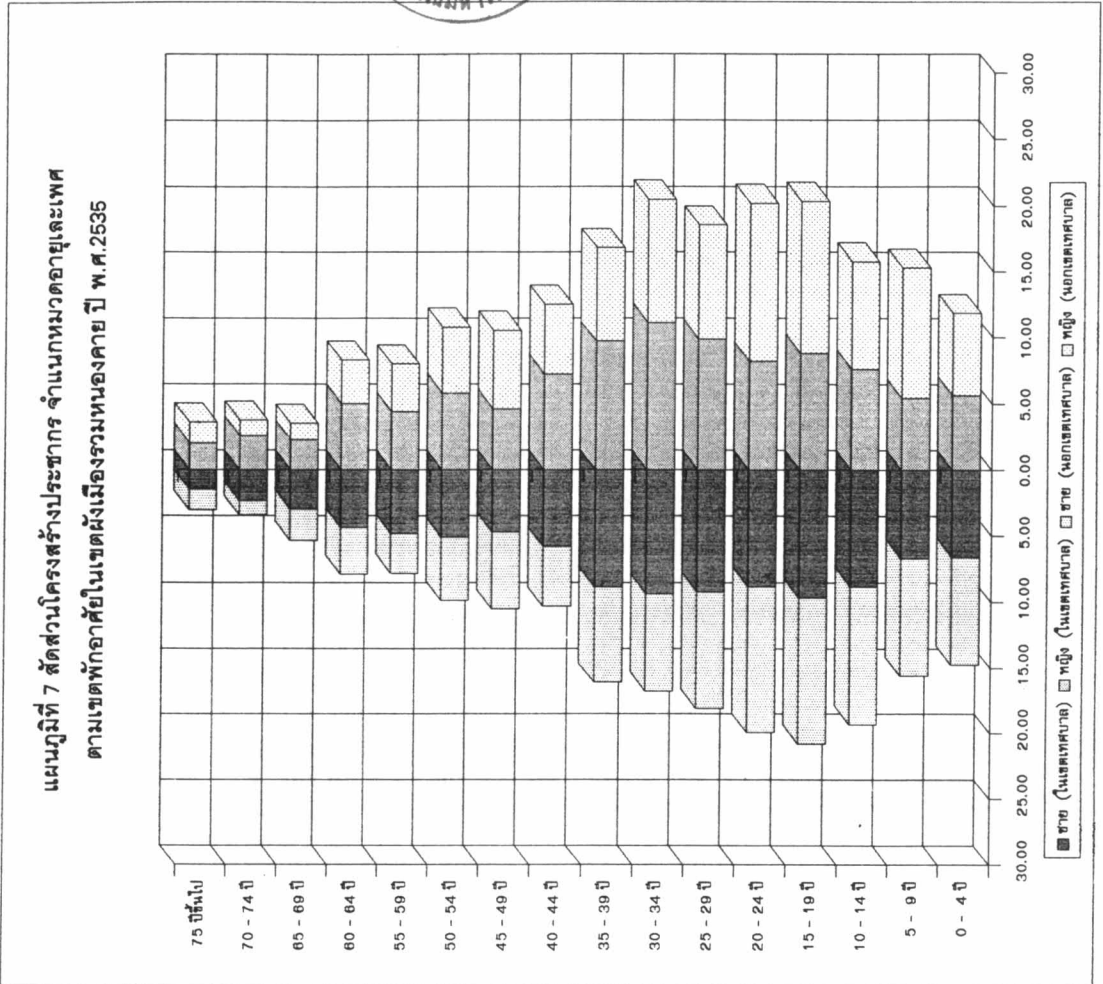
ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนการจัดทำผังเมืองรวม เมืองทองธานี (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ตารางที่ 31 แสดงโครงสร้างหมวดอายุและเพศของประชากรในเขตฝั่งเมืองรวมหนองคาย ปี พ.ศ.2535

หมวดอายุประชากร	จำนวนประชากรเขตฝั่งเมืองรวม		จำนวนประชากรเขตเทศบาล		จำนวนประชากรนอกเขตเทศบาล	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
2535						
0 - 4 ปี	1,779	1,514	706	696	1,073	818
5 - 9 ปี	1,889	1,970	719	672	1,170	1,298
10 - 14 ปี	2,326	2,016	945	947	1,381	1,069
15 - 19 ปี	2,499	2,610	1,037	1,092	1,462	1,518
20 - 24 ปี	2,407	2,597	944	1,017	1,463	1,580
25 - 29 ปี	2,153	2,366	987	1,227	1,166	1,139
30 - 34 ปี	1,978	2,616	1,002	1,381	976	1,235
35 - 39 ปี	1,900	2,142	949	1,207	951	935
40 - 44 ปี	1,215	1,589	625	896	590	693
45 - 49 ปี	1,269	1,351	510	571	759	780
50 - 54 ปี	1,176	1,374	548	718	628	656
55 - 59 ปี	912	1,018	520	544	392	474
60 - 64 ปี	933	1,051	471	620	462	431
65 - 69 ปี	635	442	323	279	312	163
70 - 74 ปี	397	471	252	319	145	152
75 ปีขึ้นไป	366	456	160	250	206	206
รวม	23,834	25,583	10,698	12,436	13,136	13,147
				23,134		26,283

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนจัดทำฝั่งเมืองรวม หนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ประชากรของชุมชนนอกเขตทั้ง 2 ส่วนไม่แตกต่างกัน ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างประชากรของชุมชนในเขตผังเมืองรวม

ตารางที่ 32 แสดงลักษณะโครงสร้างประชากรชุมชนรอบนอกเขตเทศบาลเมืองหนองคายปี พ.ศ.2535

ชุมชนนอกเขตเทศบาล		เขตเดิม	เขตที่ขยาย
ร้อยละของประชากรกลุ่มอายุ	0 -14 ปี	25.7	26.3
	15 - 64 ปี	69.7	69.4
	65 ปีขึ้นไป	4.6	4.3
อัตราส่วนพึ่งพิง (%)		4.3	44

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและการจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ดังนั้น สามารถตัดข้อมูลในส่วนที่ขยายออกได้ เพื่อให้การเปรียบเทียบในขอบเขตที่เท่ากันชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ จะได้นำข้อมูลในเขตเทศบาลมาเปรียบเทียบด้วยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การเปรียบเทียบลักษณะโครงสร้างประชากร

ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2528 - พ.ศ.2535 จากหัวข้อประชากรในอดีตจะพบว่าประชากรของเทศบาลลดลงโดยตลอดและเมื่อเปรียบเทียบจากการสำรวจก็พบว่าเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ถึงแม้ว่าประชากรของเทศบาลจะลดลงอันเนื่องมาจากการย้ายถิ่นออกด้วยสาเหตุต่าง ๆ หรือด้วยข้อจำกัดของพื้นที่ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดขององค์ประกอบหมวดอายุแล้วจะเห็นว่าในช่วงระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมในทางที่จะพัฒนาให้ชุมชนเจริญขึ้น โดยจะเห็นได้จากการที่ชุมชนมีสัดส่วนของประชากรในวัยทำงานเพิ่มขึ้นและสัดส่วนในวัยเด็กลดลง ซึ่งจะยังผลให้การเป็นภาระของชุมชนลดลงด้วย จากอัตราส่วนพึ่งพิงร้อยละ 52 ในปี 2528 ลดลงเหลือร้อยละ 37 ในปี 2535 และเนื่องจากเทศบาลเป็นชุมชนที่มีสัดส่วนของประชากรค่อนข้างมากในเขตผังเมืองรวม มีผลทำให้โครงสร้างทางประชากรของชุมชนในเขตผังเมืองรวมมีลักษณะคล้ายคลึงกับชุมชนในเขตเทศบาล ถึงแม้ว่าในเขตผังจะมีอัตราส่วนพึ่งพิงโดยภาพรวมแล้วจะสูงกว่า อันเนื่องมาจากชุมชนนอกเขตเทศบาล ยังคงมีสัดส่วนของประชากรในวัยเด็กค่อนข้างสูงกว่าในเขตเทศบาล อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลง

แปลงในกลุ่มอายุต่าง ๆ ก็ยังคงเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ซึ่งเป็นผลกระทบจากการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ของชุมชน (ตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะโครงสร้างประชากรในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535

การเปรียบเทียบ ลักษณะโครงสร้างทางประชากร	เขตผังเมืองรวม		เขตเทศบาล		
	ปี พ.ศ.2528	ปี พ.ศ.2535	ปี พ.ศ.2528	ปี พ.ศ.2535	
จำนวนประชากร	40,991	39,096	27,945	23,134	
อัตราส่วนเพศชาย : หญิง 100 คน	100	91	101	86	
ร้อยละของประชากรกลุ่มอายุ	0-14 ปี	31	22	31	20
	15-64 ปี	65	71	65	73
	65 ปีขึ้นไป	4	6	4	7
อัตราส่วนพึ่งพิง (%)	54	40	52	37	

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและการจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ประชากรวัยแรงงาน

ในชุมชนเขตผังเมืองรวม สํารวจประชากรได้จำนวน 49,417 คน เป็นประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน (อายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป) จำนวน 41,232 คน คิดเป็นร้อยละ 83.62 ของจำนวนประชากร ประชากรวัยแรงงานเป็นเพศชายน้อยกว่าเพศหญิง โดยมีอัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 48.23 ต่อ 51.77 เมื่อแยกประชากรวัยแรงงานออกตามหมวดอายุ ซึ่งกระจายออกเป็น 13 หมวดอายุ เริ่มตั้งแต่หมวดอายุระหว่าง 11-14 ปี จนถึงหมวดอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป หมวดอายุที่มีจำนวนประชากร คิดเป็นร้อยละของจำนวนประชากรวัยแรงงานมากกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปมีจำนวน 4 หมวดอายุ คือ หมวดอายุ 15-19 ปี มีจำนวน 5,109 คน คิดเป็นร้อยละ 12.36 หมวดอายุ 20-24 ปีมีจำนวน 5,004 คนคิดเป็นร้อยละ 12.11 หมวดอายุ 25-29 ปีมีจำนวน 4,519 คนคิดเป็นร้อยละ 10.93 และหมวดอายุ 30-34 ปีมีจำนวน 4,594 คนคิดเป็นร้อยละ 11.12 เมื่อรวม 4 หมวดอายุดังกล่าวเข้าด้วยกันมีประชากรจำนวน 19,226 คนคิดเป็นร้อยละ 46.53 ของจำนวนประชากรวัยแรงงานทั้งสิ้น และอยู่ในวัย 15 ถึง 34 ปี ซึ่งเป็นวัยที่อยู่ในระหว่างการศึกษ และเป็นการกำลังแรงงานที่สำคัญในการพัฒนาบ้านเมืองต่อไป (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 แสดงจำนวนประชากรวัยแรงงานในเขตผังเมืองรวม (อายุ 11 ปีขึ้นไป)

แยกตามหมวดอายุและเพศ (เขตผังเมืองรวม) ปี พ.ศ.2535

เพศ	ประชากรรวม	ประชากรวัยแรงงาน แยกตามหมวดอายุ (11 ปีขึ้นไป)														
		เขตผังเมืองรวม	รวม	11-14 ปี	15-19 ปี	20-24 ปี	25-29 ปี	30-34 ปี	35-39 ปี	40-44 ปี	45-49 ปี	50-54 ปี	55-59 ปี	60-64 ปี	65-69 ปี	> 70 ปี
ชาย	(คน)	23,834	19,587	1,747	2,499	2,407	2,153	1,978	1,900	1,215	1,269	1,176	912	933	635	763
	(%)	48.23	47.40	8.92	12.76	12.29	10.99	10.10	9.70	6.20	6.48	6.00	4.66	4.76	3.24	3.90
หญิง	(คน)	25,583	21,736	1,653	2,610	2,597	2,366	2,616	2,142	1,589	1,351	1,374	1,018	1,051	442	927
	(%)	51.77	52.60	7.60	12.01	11.95	10.89	12.04	9.85	7.31	6.22	6.32	4.68	4.84	2.03	4.26
รวม	(คน)	49,417	41,323	3,400	5,109	5,004	4,519	4,594	4,042	2,804	2,620	2,550	1,930	1,984	1,077	1,690
	(%)	100.00	100.00	8.23	12.36	12.11	10.94	11.12	9.78	6.79	6.34	6.17	4.67	4.80	2.61	4.09

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

เมื่อแยกประชากรวัยแรงงานออกตามเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลในเขตผังเมืองรวม แล้ว ปรากฏว่าเทศบาลมีประชากรวัยแรงงาน 19,849 คน และนอกเขตเทศบาลมีจำนวน 21,474 คน สำหรับลักษณะโครงสร้างของประชากรวัยแรงงานในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล มีลักษณะเช่นเดียวกับโครงสร้างของประชากรวัยแรงงานในเขตผังเมืองรวม (ตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 แสดงลักษณะโครงสร้างประชากรวัยแรงงาน (อายุ 11 ปีขึ้นไป) แยกตามหมวดอายุและ

เพศ ตามเขตการปกครองในเขตผังเมืองรวม เมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535

หมวดอายุ	ประชากรวัยแรงงานชาย						ประชากรวัยแรงงานหญิง						รวมประชากรวัยแรงงาน					
	ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		รวมในเขตผังเมืองรวม		ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		รวมในเขตผังเมืองรวม		ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		รวมในเขตผังเมืองรวม	
	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)	(คน)	(%)
11-14 ปี	674	7.49	1,073	10.14	1,747	8.92	726	6.69	927	8.51	1,653	7.60	1,400	7.05	2,000	9.31	3,400	8.23
15-19 ปี	1,037	11.52	1,462	13.81	2,499	12.76	1,092	10.07	1,518	13.94	2,610	12.01	2,129	10.73	2,980	13.88	5,109	12.36
20-24 ปี	944	10.49	1,463	13.82	2,407	12.29	1,017	9.38	1,580	14.51	2,597	11.95	1,961	9.88	3,043	14.17	5,004	12.11
25-29 ปี	987	10.96	1,166	11.02	2,153	10.99	1,227	11.31	1,139	10.46	2,366	10.89	2,214	11.15	2,305	10.73	4,519	10.94
30-34 ปี	1,002	11.13	976	9.22	1,978	10.10	1,381	12.73	1,235	11.34	2,616	12.04	2,383	12.01	2,211	10.30	4,594	11.12
35-39 ปี	949	10.54	951	8.98	1,900	9.70	1,207	11.13	935	8.59	2,142	9.85	2,156	10.86	1,886	8.78	4,042	9.78
40-44 ปี	625	6.94	590	5.57	1,215	6.20	896	8.26	693	6.36	1,589	7.31	1,521	7.66	1,283	5.97	2,804	6.79
45-49 ปี	510	5.67	759	7.17	1,269	6.48	571	5.26	780	7.16	1,351	6.22	1,081	5.45	1,539	7.17	2,620	6.34
50-54 ปี	548	6.09	628	5.93	1,176	6.00	718	6.62	656	6.02	1,374	6.32	1,266	6.38	1,284	5.98	2,550	6.17
55-59 ปี	520	5.78	392	3.70	912	4.66	544	5.02	474	4.35	1,018	4.68	1,064	5.36	866	4.03	1,930	4.67
60-64 ปี	471	5.23	462	4.36	933	4.76	620	5.72	431	3.96	1,051	4.84	1,091	5.50	893	4.16	1,984	4.80
65-69 ปี	323	3.59	312	2.95	635	3.24	279	2.57	163	1.50	442	2.03	602	3.03	475	2.21	1,077	2.61
70 ปีขึ้นไป	412	4.58	351	3.32	763	3.90	569	5.25	358	3.29	927	4.26	981	4.94	709	3.30	1,690	4.09
รวม	9,002	45.96	10,585	54.04	19,587	47.40	10,847	49.90	10,889	50.10	21,736	52.60	19,849	48.03	21,474	51.97	41,323	83.62

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

ขนาดและประเภทครัวเรือน

ในเขตวางผังเมืองรวมเมืองหนองคาย มีจำนวนประชากร 49,417 คน จำนวนครัวเรือน 10,743 ครัวเรือน ขนาดครัวเรือนเฉลี่ยประมาณ 4.6 คนต่อครัวเรือน (ตารางที่ 36)

ตารางที่ 36 แสดงประเภท ลักษณะและขนาดครัวเรือนเมืองหนองคาย แยกตามเขตที่อยู่อาศัย

เขตที่อยู่อาศัย	จำนวนประชากร	ขนาดครัวเรือนเฉลี่ย	รวมจำนวนครัวเรือน	ลักษณะครัวเรือน				ประเภทครัวเรือน			
				ครัวเรือนเดี่ยว		ครัวเรือนขยาย		เกษตร		นอกเกษตร	
				หลังคาเรือน	(%)	หลังคาเรือน	(%)	หลังคาเรือน	(%)	หลังคาเรือน	(%)
- ในเขตเทศบาล	23,134	3.92	5,903	4,232	39.39	1,671	15.55	70	0.65	5,833	54.30
- นอกเขตเทศบาล	26,283	5.43	4,840	2,777	25.85	2,063	19.20	733	6.82	4,107	38.23
- เขตผังเมืองรวม	49,417	4.60	10,743	7,009	65.24	3,734	34.76	803	7.47	9,940	92.53

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

เมื่อจำแนกประเภทครัวเรือนตามอาชีพของหัวหน้าครัวเรือน คือ ครัวเรือนเกษตรและครัวเรือนนอกเกษตร พบว่าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนนอกเกษตร คิดเป็นร้อยละ 92.53 ของครัวเรือนทั้งหมด และครัวเรือนเกษตรร้อยละ 7.47 ของครัวเรือนทั้งหมด

ลักษณะครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนเดี่ยว* คิดเป็นร้อยละ 65.24 และร้อยละ 34.76 เป็นครัวเรือนขยาย** ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุมชนเมืองหนองคายมีลักษณะความเป็นเมืองมากขึ้น นั่นคือ ครัวเรือนมีขนาดเล็กและเป็นครัวเรือนเดี่ยว และอาชีพส่วนใหญ่ของประชากรประกอบอาชีพนอกเกษตร

การนับถือศาสนา

จากการสำรวจเกี่ยวกับการนับถือศาสนาของประชากรในเขตวางผังเมืองรวมเมืองหนองคาย พบว่าประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 99.56 ของประชากรทั้งหมดในเขตผังเมืองรวมและร้อยละ 0.44 นับถือศาสนาคริสต์

* ครัวเรือนเดี่ยว ((Nuclear Family) หมายถึงครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก มักปรากฏในสังคมเมือง

** ครัวเรือนขยาย (Extended Family) หมายถึงครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก และญาติพี่น้องอื่น ๆ อยู่รวมกันในบ้าน มักปรากฏในสังคมชนบทที่ตั้งอาศัยแรงงานช่วยในการผลิต

การท่องเที่ยว

ก. สถานที่ท่องเที่ยว

ชุมชนเมืองหนองคายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของจังหวัดหนองคาย จากสภาพทางกายภาพของจังหวัด ที่ทำให้การท่องเที่ยวของจังหวัดมีความเสียเปรียบ โดยเฉพาะในเรื่องรูปร่างของจังหวัดที่มีความยาวขนานไปตามลำแม่น้ำโขง ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวอยู่กระจัดกระจายห่างกันออกไป ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดหนองคาย สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตเมือง ได้แก่ อนุสาวรีย์ปราบฮ่อ หาดจอมมณี พระธาตุบังพวน และหลวงพ่อพระใส
2. แหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางคมนาคมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 211 ได้แก่ หลวงพ่อพระเจ้าองค์ตื้อ วัดหินหมากเป้ง น้ำตกวังน้ำมอก น้ำตกธารทอง และน้ำตกธารทิพย์
3. แหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางคมนาคมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ได้แก่ ภูทอก วัดสว่างอารมณ์ และเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าภูวัว

นอกจากนี้ ชุมชนเมืองหนองคายยังเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในกรุงเวียงจันทน์ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่ใกล้กับกรุงเวียงจันทน์ ในประเทศลาวอีกด้วย

ข. นักท่องเที่ยว

ชุมชนเมืองหนองคาย เป็นเมืองที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากเป็นอันดับที่ 12 ของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปี พ.ศ.2530 มีนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองหนองคายจำนวน 54,853 คน ในจำนวนนี้แยกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 47,027 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 85.73 % มีวันพักเฉลี่ย 3.53 วัน และมีค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 451.49 บาทต่อคนต่อวัน และเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 7,826 คน คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 14.27 % มีวันพักเฉลี่ย 4.95 วัน โดยมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเฉลี่ย 683.30 บาทต่อคนต่อวัน

สัดส่วนรายได้จากนักท่องเที่ยวเทียบกับผลิตภัณฑ์จังหวัดหนองคาย (GPP) ในปี พ.ศ.2530 คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 2 และมีอัตราการจากการท่องเที่ยวร้อยละ 0.43

จำนวนนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจที่เดินทางมาพักในชุมชนเมืองหนองคาย มีแนวโน้มเพิ่ม

มากขึ้นภายหลังจากที่ประเทศลาวได้เริ่มมีนโยบายเปิดประเทศ (จินตนาการใหม่) ในปี พ.ศ.2530 สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจที่เดินทางเข้าประเทศไทยและออกไปยังประเทศลาว ณ ด้านตรวจคนเข้าเมืองท่าเสด็จ ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่า ในปี พ.ศ.2533 มีผู้เดินทางผ่านเข้าและออกในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้น คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 30 และเพิ่มขึ้นมากกว่า 100 % ในปี พ.ศ.2534 ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นนี้ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศลาว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสภาพปัจจุบัน ศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวของประเทศลาวนั้นยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร แม้หลังจากมีการเปิดใช้สะพานมิตรภาพแล้วก็ตาม ดังนั้น ทำให้คาดได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังคงมีความต้องการที่จะพักในเมืองหนองคาย มากกว่าต้องการพักในกรุงเวียงจันทน์ ทั้งนี้เนื่องจากที่พักในเมืองหนองคายมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความพร้อม และมีความปลอดภัยมากกว่า

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาพักในเมืองหนองคาย ส่วนมากเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศลาว ส่วนนักท่องเที่ยวชาวลาวจะเดินทางเข้ามาพักในเมืองหนองคาย เฉพาะในช่วงงานวัฒนธรรมสองฝั่งโขง ซึ่งภายหลังจากที่ได้มีการเปิดใช้สะพานมิตรภาพแล้ว คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวชาวลาวเพิ่มมากขึ้นด้วย

ตารางที่ 37 แสดงสถิติคนเดินทางผ่านเข้าและออก ณ จุดตรวจคนเข้าเมืองท่าเสด็จ ระหว่างช่วงเดือนมกราคม พ.ศ.2532 ถึง พฤษภาคม พ.ศ.2535

เดือน	ปี พ.ศ.2532			ปี พ.ศ.2533			อัตรา เพิ่ม (%)	ปี พ.ศ.2534			อัตรา เพิ่ม (%)	ปี พ.ศ.2535			อัตรา เพิ่ม (%)
	เข้า	ออก	รวม	เข้า	ออก	รวม		เข้า	ออก	รวม		เข้า	ออก	รวม	
มกราคม	2,310	2,666	4,976	4,925	4,915	9,840	113.20	8,318	8,270	16,588	68.89	16,710	16,742	33,452	100.89
กุมภาพันธ์	3,585	3,569	7,154	4,495	4,435	8,930	25.38	8,209	8,221	16,430	82.63	14,603	14,188	28,791	77.89
มีนาคม	5,574	5,357	10,931	4,969	5,138	10,107	-10.85	8,244	8,250	16,494	65.91	17,920	18,200	36,120	117.37
เมษายน	5,972	5,077	11,049	5,114	4,999	10,113	-14.37	13,434	14,186	27,620	162.69	16,993	16,594	33,587	26.49
พฤษภาคม	3,171	2,881	6,052	5,448	5,255	10,703	71.81	14,555	14,165	28,720	167.16	16,515	16,418	32,933	13.47
มิถุนายน	3,508	3,671	7,179	5,136	4,947	10,083	46.41	14,362	14,322	28,684	179.63				
กรกฎาคม	4,481	4,554	9,035	5,007	5,272	10,279	11.74	15,725	16,421	32,146	214.06				
สิงหาคม	5,121	5,035	10,156	6,649	6,154	12,803	29.84	15,839	15,528	31,367	138.22				
กันยายน	3,667	3,766	7,433	5,423	5,509	10,932	47.89	13,127	13,494	26,621	142.06				
ตุลาคม	3,869	4,084	7,953	6,307	7,007	13,314	63.01	15,004	17,262	32,266	137.89				
พฤศจิกายน	4,174	4,224	8,398	6,699	6,645	13,344	60.49	16,216	16,513	32,729	142.07				
ธันวาคม	4,399	4,163	8,562	7,910	7,518	15,428	79.81	15,909	16,093	32,002	101.13				
รวม	49,831	49,047	98,878	68,082	67,794	135,876	36.63	158,942	162,725	321,667	133.46				

ที่มา : สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จังหวัดหนองคาย

ระบบโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐาน

ระบบการคมนาคมขนส่ง

โครงข่ายการคมนาคมขนส่งของชุมชนเมืองหนองคายสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนได้แก่ ระบบการคมนาคมขนส่งติดต่อระหว่างเมือง และระบบการคมนาคมขนส่งติดต่อภายในชุมชนเมือง

ก. ระบบการคมนาคมขนส่งติดต่อระหว่างเมือง

ชุมชนเมืองหนองคายมีเส้นทางที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งติดต่อกับเมืองอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

1. ระบบถนน

ก.) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (A12) เป็นเส้นทางหลักสำคัญที่ใช้ติดต่อระหว่างชุมชนเมืองหนองคาย กับชุมชนเมืองอื่น ๆ ในภูมิภาค ไปจนกระทั่งถึงภูมิภาคมหานคร ของประเทศไทย และสามารถเชื่อมโยงกับระบบโครงข่ายทางหลวงแผ่นดินของประเทศไทยได้ทั้งหมด ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 วางตัวในแนวทิศเหนือ-ใต้ สะพานมิตรภาพที่ข้ามแม่น้ำโขง ระหว่าง บ้านจอมมณี ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองหนองคายไปทางทิศตะวันตกประมาณ 3 กิโลเมตร (ฝั่งประเทศไทย) และท่านาแล้ง ซึ่งอยู่ห่างจากนครเวียงจันทน์ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 19 กิโลเมตร (ฝั่งประเทศลาว) จะเป็นตัวเชื่อม โครงข่ายระบบทางหลวงสายเอเชีย A12 จากกรุงเทพมหานคร ถึงนครเวียงจันทน์ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ข.) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (หนองคาย-โพนพิสัย-นครพนม) เป็นเส้นทางหลักที่ใช้ในการติดต่อระหว่างเมืองหนองคายกับชุมชนเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของเมืองหนองคาย

ค.) ถนนสายแก้ววรุฒิ (หนองคาย-ท่าบ่อ) เป็นเส้นทางหลักที่ใช้ในการติดต่อระหว่างเมืองหนองคายกับชุมชนเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของเมืองหนองคาย

2. ระบบรถไฟ การคมนาคมขนส่งทางรถไฟของชุมชนเมืองหนองคาย มีเส้นทางรถไฟที่ให้บริการระหว่างจังหวัดหนองคาย ไปยัง กรุงเทพมหานคร เป็นระยะทางประมาณ 624 กิโลเมตร จำนวน 8 เที่ยวต่อวัน (เที่ยวขึ้น 4 ขบวน และเที่ยวลง 4 ขบวน)

3. การคมนาคมขนส่งทางน้ำ การคมนาคมขนส่งทางน้ำของชุมชนเมืองหนองคาย มีเพียงเฉพาะแม่น้ำโขงเท่านั้น ที่ถูกใช้ในการขนส่งสินค้าข้ามพรมแดน และการขนส่งคนโดยเรือโดยสารข้ามฝาก ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นอกจากนี้ ยังมีการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงในเชิงพาณิชย์ท่องเที่ยวอีกด้วย เช่น แพอาหาร และล่องเรืออาหาร เป็นต้น

4. อากาศยาน ปัจจุบันชุมชนเมืองหนองคายไม่มีท่าอากาศยานเป็นของตนเอง ดังนั้น การเดินทางทางอากาศของประชากรเมืองหนองคาย จึงต้องอาศัยท่าอากาศยานของจังหวัดอุดรธานี เป็นหลัก ซึ่งท่าอากาศยานเมืองหนองคาย ตั้งอยู่ห่างจากเมืองหนองคายประมาณ 53 กิโลเมตร ปัจจุบัน บริษัทการบินไทยมหาชนจำกัด ได้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้โดยสารที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย โดยให้บริการรับ-ส่ง ผู้โดยสารระหว่าง หนองคาย-อุดรธานี ตลอดจนการให้บริการจำหน่ายตั๋วและสำรองที่นั่งในจังหวัดหนองคายอีกด้วย

ข. ระบบการคมนาคมขนส่งติดต่อภายในชุมชนเมือง

ระบบการคมนาคมขนส่งติดต่อภายในชุมชนเมืองหนองคาย ประกอบด้วยเส้นทางสายหลัก 3 สาย ได้แก่ ถนนมีชัย ถนนประจักษ์ และถนนพั่งชลประทาน หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (เรียงจากริมฝั่งแม่น้ำโขงเข้ามาตามลำดับ) แนวถนนวางตัวในลักษณะที่ขนานไปตามแนวลำแม่น้ำโขง (ทิศตะวันออก - ทิศตะวันตก) มีถนนสายรองและถนนสายย่อยประมาณ 76 สาย ทำหน้าที่ในการเชื่อมถนนสายหลักทั้งสามสายเข้าด้วยกัน ในระยะที่มีความถี่มากพอสมควร พื้นผิวการจราจรของถนนภายในชุมชนเมืองหนองคายส่วนใหญ่เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนสายหลักมีความกว้างของพื้นผิวการจราจรเฉลี่ยประมาณ 9.43 เมตร โดยเขตทางมีความกว้างเฉลี่ยประมาณ 16.83 เมตร ถนนสายรองและถนนซอย มีความกว้างของพื้นผิวการจราจรเฉลี่ยประมาณ 5.24 เมตร โดยเขตทางมีความกว้างเฉลี่ยประมาณ 18.41 เมตร

ระบบถนนที่เมืองหนองคายมีอยู่ในปัจจุบัน โดยรวมนับว่าอยู่ในเกณฑ์ดี มีข้อบกพร่อง คือ ความกว้างของถนนอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ ถ้าขาดการจัดระบบการจราจรที่ดีเพียงพอ ก็จะทำให้ไม่สามารถรองรับปริมาณการจราจรที่จะเพิ่มขึ้นได้ในอนาคตได้ (ตารางที่ 38)

ตารางที่ 38 แสดงสภาพเส้นทางคมนาคม ภายในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535

สาย ที่	ชื่อถนน	จากบริเวณ ถึงบริเวณ	ลักษณะถนน						
			เขตทาง (เมตร)	ความยาว (เมตร)	ความกว้าง (เมตร)	พื้นที่ผิวการ จราจร(ตร.ม.)	ไหล่ทาง (เมตร)	ชนิดผิว การจราจร	สภาพ ถนน
1	ถนนมีชัย	สุดถนนมีชัย - สี่แยกวัดธาตุ	17.30	174.00	7.70	1,339.80	4.80	ค.ส.ล.	ดี
		สี่แยกวัดธาตุ - หน้าตำรวจน้ำ	16.40	873.00	7.40	6,460.20	4.50	ค.ส.ล.	ดี
		หน้าตำรวจน้ำ - สี่แยกโพธิ์ชัย	17.00	721.90	8.50	6,136.15	4.25	ค.ส.ล.	ดี
		สี่แยกโพธิ์ชัย - ซอยย่อ	16.00	745.00	8.00	5,960.00	4.00	ค.ส.ล.	ดี
		ซอยย่อ - สี่แยกสุบรรชา	14.65	195.80	7.65	1,497.87	3.50	ค.ส.ล.	ดี
		สี่แยกสุบรรชา - หน้า ร.อมสิน	11.95	339.45	7.35	2,494.96	2.30	ค.ส.ล.	ดี
		หน้า ร.อมสิน - สี่แยกหายโศก	17.40	261.50	9.40	2,458.10	4.00	ค.ส.ล.	ดี
		สี่แยกหายโศก - สามแยกถนนแก้ววรุณี	19.70	104.30	11.30	1,178.59	4.20	แอสฟัลท์	พอใช้
		สามแยกถนนแก้ววรุณี - แยกท่าค่าย	24.65	338.80	15.95	5,403.86	4.35	ค.ส.ล.	ดี
2	ถนนประจักษ์	แยกท่าค่าย - สุดถนนมีชัย	14.70	803.80	10.10	8,118.38	2.30	ค.ส.ล.	ดี
		สุดถนนประจักษ์ - แยกซอยเอกชน	8.00	146.00	6.00	876.00	1.00	ค.ส.ล.	พอใช้
		แยกซอยเอกชน - สามแยกชัยพร	17.65	360.00	11.25	4,050.00	3.20	ค.ส.ล.	ดี
		สามแยกชัยพร - สี่แยกเจนจบทิศ	17.20	205.00	11.00	2,255.00	3.10	ค.ส.ล.	ดี
		สี่แยกเจนจบทิศ - สี่แยกเจนจบทิศ	-	46.90	5.00	234.50	-	แอสฟัลท์	พอใช้
		สี่แยกเจนจบทิศ	18.00	781.75	11.20	8,755.60	3.40	ค.ส.ล.	ดี
		ซอยจิตตะปัญญา - สี่แยกกรรรม	22.30	1,774.60	11.30	20,052.98	5.50	ค.ส.ล.	ดี
3	ซอยไธยาสูบ	สี่แยกกรรรม - พนังชลประทาน	16.40	767.00	11.20	8,590.40	2.60	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนมีชัย - พนังชลประทาน	5.10	312.00	4.00	1,248.00	0.55	แอสฟัลท์	พอใช้
4	ซอยหัวโพน	ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	9.65	168.50	5.05	850.93	2.30	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนประจักษ์ - พนังชลประทาน	12.20	191.00	7.80	1,489.80	2.20	ค.ส.ล.	ดี
5	ซอยหลังตลาดชัยพร	หลังตลาดชัยพร - หน้าตลาดชัยพร	7.20	124.00	6.00	744.00	0.60	แอสฟัลท์	พอใช้
6	ถนนหน้าตลาดชัยพร	ถนนประจักษ์ - ถนนแก้ววรุณี	17.20	241.25	10.80	2,605.50	3.20	ค.ส.ล.	ดี
7	ซอยชัยพร (ข้างวัด)	ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	17.40	134.00	11.00	1,474.00	3.20	ค.ส.ล.	ดี
8	ถนนชัยพร (หลังอำเภอ)	หน้าศาลากลาง - ถนนหายโศก	7.40	417.00	4.86 - 7.85	2,293.00	1.20	ค.ส.ล.	ดี
9	ซอยพยุเษ	ถนนแก้ววรุณี - ริมท่า	5.00	58.00	3.00	174.00	1.00	แอสฟัลท์	พอใช้
10	ถนนท่าค่าย	ถนนมีชัย - ถนนแก้ววรุณี	11.40	228.00	7.00	1,596.00	2.20	ค.ส.ล.	ดี
11	ถนนเจนจบทิศ	หน้าศาลากลางจังหวัด - ถนนพนังชลประทาน	35.90	335.00	19.30	6,465.50	8.30	แอสฟัลท์	พอใช้
12	ถนนแก้ววรุณี	สุดเขตเทศบาล - ถนนมีชัย	15.00	1,356.00	8.00	10,848.00	3.50	ค.ส.ล.	ดี
13	ถนนหายโศก	ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	9.90	245.50	8.00	1,964.00	0.95	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนมีชัย - ถนนริมโขง	18.40	137.70	9.40	1,294.38	4.50	ค.ส.ล.	ดี
14	ซอยเวียตนามอนุสรณ์	ถนนประจักษ์ - พนังชลประทาน	10.10	300.50	5.10	1,242.36	2.50	ค.ส.ล.	ดี
15	ซอยขึ้นจิต 1	ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	6.55	243.60	4.75	446.50	0.90	ค.ส.ล.	ดี
16	ซอยขึ้นจิต 2	ถนนมีชัย - ถนนริมโขง	7.00 - 10.00	94.00	6.60 - 7.60	658.00	1.00	ค.ส.ล.	ดี
17	ถนนริมโขง	ริมแม่น้ำโขง - ซอยขึ้นจิต	4.00	114.00	3.00	762.00	0.50	ค.ส.ล.	ดี
		ซอยขึ้นจิต - ถนนศรีระเกษ	10.60	254.00	5.00	250.00	2.80	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนศรีระเกษ - ซอยสุบรรชา	19.10	50.00	11.30	745.80	3.90	ค.ส.ล.	ดี
			8.00	66.00	6.00	894.00	1.00	ค.ส.ล.	ดี
18	ซอยหลังวัดศรีชมชื่น	หลังวัดศรีชมชื่น - ถนนมีชัย	3.00	149.00	2.00	298.00	0.50	แอสฟัลท์	พอใช้
19	ซอยข้างวัดหายโศก	ถนนหายโศก - ถนนแก้ววรุณี	4.50	127.00	3.00	381.00	0.75	แอสฟัลท์	พอใช้

ตารางที่ 38 แสดงสภาพเส้นทางคมนาคม ภายในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535 (ต่อ)

สาย ที่	ชื่อถนน	จากบริเวณ ถึงบริเวณ	ลักษณะถนน						
			เขตทาง (เมตร)	ความยาว (เมตร)	ความกว้าง (เมตร)	พื้นที่ผิวการ จราจร(ตร.ม.)	ไหล่ทาง (เมตร)	ชนิดผิว การจราจร	สภาพ ถนน
20	ขอยบวรเทิจจิต	ถนนมีชัย - ริมโขง	8.00	107.50	4.55 - 6.30	547.00	1.00	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	12.60	210.60	6.40	1,347.84	3.10	ค.ส.ล.	ดี
21	ขอยนิติพัฒน	ถนนประจักษ์ - พังชลประทาน	11.00	285.00	7.00	1,995.00	2.00	ค.ส.ล.	ดี
22	ขอยไปรษณีย์	ถนนมีชัย - ถนนริมโขง	10.00	116.00	6.30 - 7.30	754.00	1.50	ค.ส.ล.	ดี
23	ถนนศรีระเกษ	ถนนมีชัย - ถนนริมโขง	11.00	120.80	6.30	761.04	2.35	ค.ส.ล.	ดี
24	ขอยวัดนาค	ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	12.00	187.50	5.55 - 8.20	1,125.00	1.50	ค.ส.ล.	ดี
25	ขอยจิตตะปัญญา	ถนนประจักษ์ - พังชลประทาน	9.00	281.00	7.00	1,967.00	1.00	ค.ส.ล.	ดี
26	ขอยสุขประชา	ถนนมีชัย - ถนนริมโขง	8.00	114.00	5.00	570.00	1.50	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	13.40	168.00	8.60	1,444.80	2.40	ค.ส.ล.	ดี
27	ขอยวรรณอุทิศ	ถนนประจักษ์ - พังชลประทาน	13.60	298.00	6.00	1,788.00	3.80	ค.ส.ล.	ดี
28	ขอยศรีเมือง	ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	10.60	152.00	5.00	760.00	2.80	ค.ส.ล.	ดี
29	ขอยย่อ	ถนนมีชัย - ถนนริมโขง	8.50	155.00	7.10	1,100.50	0.70	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	7.50	132.00	4.50	594.00	1.50	ค.ส.ล.	ดี
30	ขอยศิลปาคม	ถนนประจักษ์ - พังชลประทาน	13.00	300.00	8.60	2,580.00	2.20	ค.ส.ล.	ดี
31	ขอยศรีคุณเมือง 1	ถนนมีชัย - ถนนริมโขง	3.80	120.00	3.00	360.00	0.40	แอสฟัลท์	พอใช้
32	ขอยศรีคุณเมือง 2	ถนนมีชัย - ถนนริมโขง	8.00	139.00	5.00	695.00	1.50	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	3.40	109.00	3.00	327.00	0.20	ค.ส.ล.	ดี
33	ขอยพรมดำวิห	ถนนประจักษ์ - โรงเรียนเทศบาล 1	7.00	154.00	5.00	770.00	1.00	แอสฟัลท์	พอใช้
34	ขอยลำควน	ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	7.00	130.00	4.00	520.00	1.50	ค.ส.ล.	ดี
35	ขอยศรีคุ้มมงคล 1	ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	8.10	143.00	4.50	643.50	1.80	ค.ส.ล.	ดี
36	ขอยศรีคุ้มมงคล 2	ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	6.60	150.00	4.60	690.00	1.00	ค.ส.ล.	ดี
37	ขอยเจ้าท่า	ถนนมีชัย - ถนนริมโขง	4.00	80.00	3.00	240.00	0.50	ค.ส.ล.	ดี
38	ขอยหน้าวัดศรีคุ้มมงคล	ถนนมีชัย - บ้านเอกชน	5.00	107.00	3.50	374.50	0.75	แอสฟัลท์	พอใช้
39	ถนนพระเสริม	ถนนประจักษ์ - ถนนพระไธ	17.00	198.30	9.50	1,883.85	3.75	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนพระไธ - พังชลประทาน	8.90	118.80	6.00	712.80	1.45	ค.ส.ล.	ดี
40	ถนนพระสุข	ถนนพระเสริม - ถนนพระไธ	8.00	217.00	7.00	1,519.00	0.50	ค.ส.ล.	ดี
41	ขอยพระไธ	ถนนพระสุข - ถนนประจักษ์	14.20	200.00	7.00	1,400.00	3.60	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนประจักษ์ - ถนนมีชัย	7.18	155.00	3.80 - 6.30	775.00	0.50	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนมีชัย - ถนนริมโขง	5.90	85.00	4.00	340.00	0.95	แอสฟัลท์	พอใช้
42	ถนนหลังตลาดโพธิ์ชัย	หลังตลาดโพธิ์ชัย - ถนนพังชลประทาน	20.00	126.00	14.00	1,764.00	3.00	ค.ส.ล.	ดี
43	ถนนรอบ บ.ข.ส.	-	5.80	119.00	5.80	690.20	0.00	ค.ส.ล.	ดี
		-	7.90	100.00	7.90	790.00	0.00	ค.ส.ล.	ดี
		-	6.25	108.50	6.25	678.13	0.00	ค.ส.ล.	ดี
44	ขอยศรีบุญเรือง 1	ถนนประจักษ์ - บ้านเอกชน	2.70	107.00	2.70	288.90	0.00	แอสฟัลท์	พอใช้
45	ขอยศรีบุญเรือง 2	ถนนริมโขง - ถนนมีชัย	3.50	70.00	2.00	140.00	0.75	แอสฟัลท์	พอใช้
		ถนนมีชัย - หลังสำนักงานไฟฟ้า	3.40	107.70	2.40	258.48	0.50	แอสฟัลท์	พอใช้
46	ถนนโพธิ์ชัย	ริมโขง - ถนนมีชัย	4.50	74.00	4.00	296.00	0.25	แอสฟัลท์	พอใช้
		ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	12.40	161.60	6.00	969.60	3.20	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนประจักษ์ - หน้าวัดโพธิ์ชัย	10.80	167.00	7.30	1,219.10	1.75	ค.ส.ล.	ดี
47	ขอยหลังสนามกีฬา	ถนนประจักษ์ - บ้านเอกชน	7.00	170.00	3.50	595.00	1.75	แอสฟัลท์	พอใช้

ตารางที่ 38 แสดงสภาพเส้นทางคมนาคม ภายในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535 (ต่อ)

สาย ที่	ชื่อถนน	จากบริเวณ ถึงบริเวณ	ลักษณะถนน						สภาพ ถนน
			เขตทาง (เมตร)	ความยาว (เมตร)	ความกว้าง (เมตร)	พื้นที่ผิวการ จราจร(ตร.ม.)	ไหล่ทาง (เมตร)	ชนิดผิว การจราจร	
52	ซอยยอดแก้ว 1	ถนนประจักษ์ - ถนนมีชัย	8.80	141.50	6.20	877.30	1.30	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนมีชัย - ริมโง	3.20	90.00	3.00	270.00	0.10	ค.ส.ล.	ดี
53	ซอยยอดแก้ว 2	ถนนมีชัย - ริมโง	3.50	90.00	3.00	270.00	0.25	ค.ส.ล.	ดี
54	ซอยยอดแก้ว 3	ถนนมีชัย - ริมโง	3.00	68.00	2.00	136.00	0.50	แอสฟัลท์	พอใช้
55	ซอยยอดแก้ว 4	ถนนมีชัย - ริมโง	4.20	90.00	3.00	270.00	0.60	ค.ส.ล.	ดี
56	ซอยยอดแก้ว 5	ถนนมีชัย - บ้านเอกชน	5.00	66.00	2.50 - 3.00	178.00	1.20	แอสฟัลท์	พอใช้
57	ซอยสุทธิโสภณ	ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	6.00	38.00	4.00	152.00	1.00	ค.ส.ล.	ดี
58	ซอยสระแก้ว 1	ถนนมีชัย - ริมโง	6.00	90.00	2.50	225.00	1.75	ค.ส.ล.	ดี
59	ซอยสระแก้ว 2	ถนนมีชัย - ริมโง	5.70	90.00	3.00	270.00	1.35	ค.ส.ล.	ดี
60	ซอยสระแก้ว 3	ถนนมีชัย - ริมโง	6.00	90.00	4.00	360.00	1.00	ค.ส.ล.	ดี
61	ถนนกรวรรณ	ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	16.10	184.70	9.30	1,717.71	3.40	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนประจักษ์ - พนังชลประทาน	17.40	206.00	8.20	1,689.20	4.60	ค.ส.ล.	ดี
62	ซอยโพธิ์ศรี 1	ถนนมีชัย - ริมโง	6.55	117.30	4.95	580.64	0.80	ค.ส.ล.	ดี
63	ซอยโพธิ์ศรี 2	ถนนมีชัย - ริมโง	5.30	117.00	4.00	468.00	0.65	ค.ส.ล.	ดี
64	ซอยโพธิ์ศรี 3	ถนนมีชัย - ริมโง	5.20	110.00	3.00	330.00	1.10	ค.ส.ล.	ดี
65	ซอยโพธิ์ศรี 4	ถนนมีชัย - ริมโง	5.50	116.00	3.50	406.00	1.00	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนประจักษ์ - ถนนมีชัย	10.80	234.00	5.00	1,170.00	2.90	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนประจักษ์ - ถนนพนังชลประทาน	10.90	126.00	3.10	390.60	3.90	แอสฟัลท์	พอใช้
		ถนนพนังชลประทาน - สุดเขตเทศบาล	10.90	145.00	3.10	449.50	3.90	ลูกรัง	พอใช้
66	ซอยโพธิ์ศรี 5	ถนนมีชัย - ริมโง	5.11	117.00	2.61	305.37	1.25	ค.ส.ล.	ดี
67	ซอยป่าหลวง 1	ถนนมีชัย - ริมโง	6.60	120.00	4.00	480.00	1.30	ค.ส.ล.	ดี
68	ซอยป่าหลวง 2	ถนนมีชัย - ริมโง	6.20	125.00	4.00	500.00	1.10	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนมีชัย - บ้านเอกชน	6.00	148.00	3.50	518.00	1.25	ค.ส.ล.	ดี
69	ซอยป่าหลวง 3	ถนนมีชัย - ริมโง	6.00	119.00	3.50	416.50	1.25	ค.ส.ล.	ดี
70	ซอยป่าหลวง 4	ถนนมีชัย - ริมโง	5.00	127.00	3.50	444.50	0.75	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนมีชัย - ถนนประจักษ์	7.20	275.40	4.20	1,156.68	1.50	ค.ส.ล.	ดี
71	ซอยน้ำพร้าว 1	ถนนมีชัย - ริมโง	9.00	125.00	5.50	687.50	1.75	ค.ส.ล.	ดี
72	ซอยน้ำพร้าว 2	ริมโง - ถนนมีชัย	6.00	126.00	5.00	630.00	0.50	ค.ส.ล.	ดี
		ถนนมีชัย - ถนนพนังชลประทาน	6.50	225.00	3.50	787.50	1.50	ค.ส.ล.	ดี
73	ซอยน้ำพร้าว 3	ริมโง - ถนนมีชัย	3.20	157.00	2.50	392.50	0.35	แอสฟัลท์	พอใช้
74	ซอยสโมสร	ถนนชัยพร - ถนนมีชัย	6.00	132.00	4.50	594.00	0.75	ค.ส.ล.	ดี
75	ซอยวัดธาตุ 1	ถนนมีชัย - ริมโง	7.00	110.00	5.00	550.00	1.00	ค.ส.ล.	ดี
76	ซอยวัดธาตุ 2	ถนนมีชัย - ริมโง	6.00	156.00	4.00	624.00	1.00	ค.ส.ล.	ดี
77	ซอยวัดธาตุ 3	ถนนมีชัย - ริมโง	7.60	163.00	4.00	652.00	1.80	ค.ส.ล.	ดี
78	ซอยคลองอุทิศ	ถนนมีชัย - บ้านเอกชน	4.00	70.00	4.00	280.00	0.00	แอสฟัลท์	พอใช้

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535-2539

ค. ยานพาหนะที่ใช้ในเขตชุมชนเมืองหนองคาย

จากการสังเกตพบว่า ประชากรในเขตชุมชนเมืองหนองคายส่วนใหญ่ นิยมใช้รถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะส่วนบุคคลในการเดินทางสัญจรภายในบริเวณพื้นที่เขตเมือง รถยนต์ส่วนบุคคลที่วิ่งอยู่ในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคายส่วนใหญ่เป็นรถกระบะ รถยนต์ส่วนบุคคล และรถรับจ้างสาธารณะที่เรียกว่า สกายแล็บ ซึ่งเป็นพาหนะที่ประชากรในเขตชุมชนเมืองหนองคายนิยมใช้บริการเนื่องจาก ภายในชุมชนเมืองหนองคายยังไม่มีระบบขนส่งมวลชนประเภทอื่น จึงทำให้มีรถรับจ้างประเภทนี้บริการอยู่มากในเขตเมือง อัตราค่าบริการของรถรับจ้างสกายแล็บขึ้นอยู่กับการตกลงกันระหว่างคนขับและผู้โดยสาร ส่วนใหญ่จะมีราคาประมาณ 5 บาท (ปี พ.ศ.2536) การเดินทางระหว่างเขตชุมชนเมืองหนองคายกับพื้นที่โดยรอบจำเป็นต้องใช้บริการรถ บขส. ที่วิ่งระหว่างเมืองเป็นพาหนะในการเดินทาง

ง. สภาพการจราจรภายในเขตชุมชนเมืองหนองคาย

สภาพการจราจรในเขตชุมชนเมืองหนองคาย มีปริมาณการใช้อย่างยานพาหนะเบาบางมาก จนทำให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย ละเมิดกฎการจราจรอยู่เสมอ ๆ จนเป็นผลให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นบ่อยครั้ง

จ. การสำรวจและวิเคราะห์ปริมาณการจราจร

ผลการสำรวจของที่ปรึกษาด้านการจราจร ซึ่งได้ทำขึ้นในเดือน พฤษภาคม และมิถุนายน พ.ศ.2533 ปรากฏดังนี้

- ประมาณ 60 % ของผู้โดยสาร และประมาณ 70 % ของยานพาหนะที่ข้ามแม่น้ำ มีจุดต้นทางและปลายทางที่หนองคาย ซึ่งหมายความว่า การจราจรส่วนใหญ่เป็นการจราจรภายในท้องถิ่น
- การใช้บริการแพขนานยนต์ มากกว่า 95 % เป็นรถบรรทุก
- ปัจจุบัน มีผู้เดินทางผ่านแดนโดยเฉลี่ยประมาณ 640 คนต่อวัน และมีรถยนต์ผ่านแดนประมาณ 100 คันต่อวัน

การประปา

การประปาหนองคายผลิตน้ำประปาในปี พ.ศ.2535 ประมาณวันละ 10,800 ลบ.ม. แยกเป็น ปริมาณการใช้น้ำเพื่อการพักอาศัยและการพาณิชย์กรรม 7546.40 ลบ.ม.ต่อวัน และปริมาณการใช้น้ำใน ส่วนราชการเพื่อการสาธารณะประมาณวันละ 1,225.81 ลบ.ม.ต่อวัน ส่วนการใช้น้ำเพื่อการ อุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการจะเป็นผู้จัดหาเอง

ตารางที่ 39 แสดงกำลังการผลิตและปริมาณการใช้น้ำประปา แยกตามประเภทการใช้ ปี 2529-2535

ปี พ.ศ.	พักอาศัยและพาณิชย์กรรม		ราชการสาธารณะ		อุตสาหกรรม		ปริมาณ		
	จำนวน ผู้ใช้(ราย)	ปริมาณการ ใช้น้ำ(ลบ.ม.)	จำนวน ผู้ใช้(ราย)	ปริมาณการ ใช้น้ำ(ลบ.ม.)	จำนวน ผู้ใช้(ราย)	ปริมาณการ ใช้น้ำ(ลบ.ม.)	การผลิต (ลบ.ม.)	จำหน่าย (ลบ.ม.)	การสูญเสีย (%)
2529	3,875	1,031,739	62	308,468	-	-	1,840,751	1,739,675	22.91
2530	4,000	1,032,831	103	293,262	-	-	1,894,490	1,776,091	25.08
2531	4,282	1,092,587	104	237,779	-	-	1,811,345	1,721,136	22.45
2532	4,468	1,092,020	105	190,760	-	-	1,816,920	1,734,863	25.80
2533	4,667	1,146,494	107	186,727	-	-	1,738,210	1,645,160	18.87

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535-2539

ปัจจุบันการประปาหนองคาย ใช้น้ำจากแม่น้ำโขง เป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตน้ำประปาเพื่อ การให้บริการแก่ประชากรในบริเวณเขตพื้นที่ชุมชนเมืองหนองคาย ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2534 จนกระทั่งถึง เดือนกันยายน พ.ศ.2535 การประปาหนองคาย ได้ทำการปรับปรุงประสิทธิภาพและขยายพื้นที่การให้ บริการใหม่ ดังนี้

- ทำการเพิ่มอัตราการผลิตจากเดิมวันละประมาณ 6,000 ลบ.ม. มาเป็นวันละประมาณ 10,800 ลบ.ม.
- ก่อสร้างถังบรรจุน้ำขนาด 3,000 ลบ.ม. เพิ่มขึ้นอีก 1 ถัง (เดิมมีขนาด 1,500 ลบ.ม.)
- ทำการเปลี่ยนท่อจ่ายน้ำที่หมดสภาพ ระยะทางประมาณ 15,000 เมตร และวางท่อเมน ขยายตามจุดต่าง ๆ จำนวน 14,000 เมตร
- ย้ายโรงสูบน้ำดิบจากท่าวัดหายโศก ไปอยู่ ณ สถานที่แห่งใหม่ ถนนแก้วรวาธุมิ บริเวณ ข้างวัดมีชัย ซึ่งขณะนี้เมื่ออัตราการจ่ายน้ำประมาณประมาณวันละ 7,000 ลบ.ม. คาดว่าจะ สามารถจ่ายน้ำภายในเขตพื้นที่ให้บริการได้อย่างเพียงพอไม่ต่ำกว่า 5 ปี

การสื่อสารและโทรคมนาคม

ระบบโทรศัพท์ที่ให้บริการกับชุมชนเมืองหนองคาย มีครบทุกระบบ ยกเว้นระบบ MTX 470 MHz. ซึ่งยังไม่เปิดบริการ จากสรุปผลการปฏิบัติงานของ โทรศัพท์จังหวัดหนองคาย พอที่จะสรุปได้ดังนี้

ชุมสายโทรศัพท์ในบริเวณเมืองหนองคายมีจำนวน 2 ชุมสาย มีขีดความสามารถในการให้บริการ 3,356 เลขหมาย เลขหมายสำรอง 50 เลขหมาย เปิดบริการทั่วไป 2,363 เลขหมาย และเปิดบริการสาธารณะ 111 เลขหมาย ให้บริการโทรศัพท์สาธารณะแบบหยอดเหรียญ 35 เลขหมาย แบบ TDMA 8 เลขหมาย และแบบใช้บัตร (Card Phone) 2 เลขหมาย โดยชุมสายหนองคาย 1 มีความสามารถในการให้บริการ 1,820 เลขหมาย เลขหมายสำรอง 25 เลขหมาย เปิดบริการทั่วไป 1,696 เลขหมาย และเปิดบริการสาธารณะ 41 เลขหมาย และชุมสายหนองคาย 2 มีความสามารถในการให้บริการ 1,536 เลขหมาย เลขหมายสำรอง 25 เลขหมาย เปิดบริการทั่วไป 667 เลขหมาย และเปิดบริการสาธารณะ 70 เลขหมาย รายได้ของสำนักงานโทรศัพท์จังหวัดหนองคาย ระหว่างช่วงเดือนตุลาคม 2534 ถึง กันยายน 2535 จำนวน 70,550,107.99 บาท เป็นรายได้จากชุมชนเมืองหนองคาย ประมาณ 42,499,746.76 บาท หรือประมาณร้อยละ 60.24 ของรายได้โทรศัพท์จังหวัดหนองคาย

สภาพทั่วไปทางผังเมือง

วิวัฒนาการรูปแบบการเติบโตของชุมชนเมืองหนองคาย

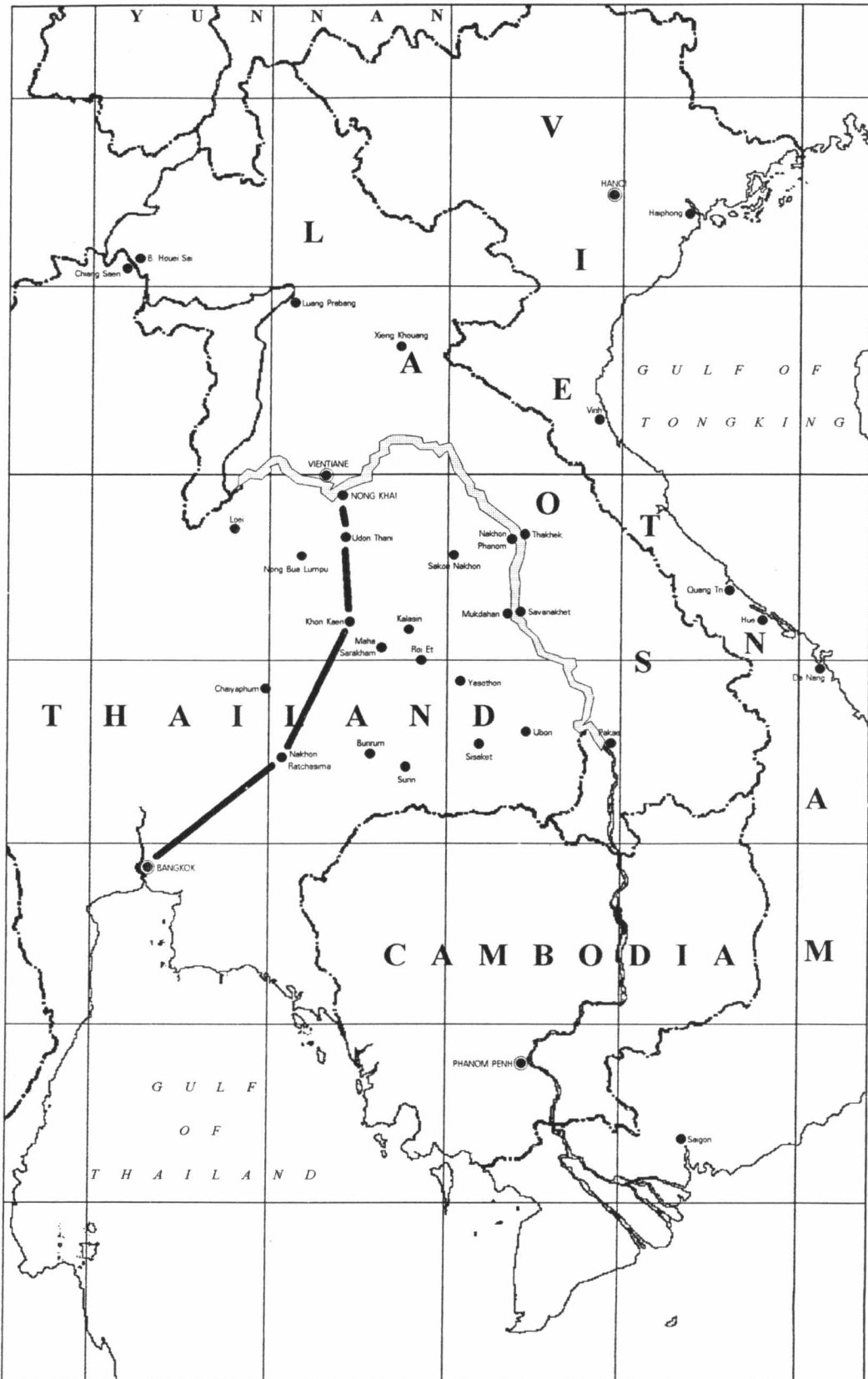
การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเติบโตของชุมชนเมืองหนองคาย ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ส่วนใหญ่มักจะขึ้นอยู่กับ อิทธิพลทางด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Land Form) และแนวเส้นทางการคมนาคมขนส่งสายหลักของเมือง นอกจากนี้ ยังขึ้นอยู่กับบทบาทและหน้าที่ของเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปตามแนวนโยบายการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมด้วย จากการศึกษาถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมืองหนองคาย ตลอดจนสภาพทั่วไปของชุมชนเมืองหนองคายในอดีต พอที่จะสรุปเป็นรูปแบบการเจริญเติบโตของชุมชนเมืองหนองคายในแต่ละยุคแต่ละสมัยได้ดังต่อไปนี้

ปี พ.ศ.2370-3434

จากประวัติศาสตร์เมืองหนองคายทั้งหมดดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า บ้านไผ่ ได้ถูกเลือกและจัดตั้งขึ้นเป็น เมืองหนองคาย ในปี พ.ศ.2370 เนื่องมาจากความได้เปรียบในด้านที่ตั้งของเมือง ที่มีความได้เปรียบทั้งทางด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคง และทางด้านเศรษฐกิจ อันได้แก่ การที่เมืองหนองคาย มีที่ตั้งที่มีการคมนาคมขนส่งสองรูปแบบมาบรรจบกัน เป็นจุดเปลี่ยนของรูปแบบการคมนาคมขนส่งระหว่างทางบกและทางน้ำ ดังนั้น ในการติดต่อซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าที่กระทำกัน ไม่ว่าจะเป็นระหว่างหัวเมืองประเทศราช กับกรุงเทพฯ ฯ หรือ การติดต่อซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างหัวเมืองต่าง ๆ ในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเองก็ตาม ล้วนแล้วแต่ต้องผ่านเมืองหนองคายแทบทั้งสิ้น จากความได้เปรียบทางด้านที่ตั้งนี้เองที่ทำให้เมืองหนองคายถูกมองว่า เป็นเมืองที่มีความสำคัญมากที่สุดเมืองหนึ่งของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนแห่งนี้ จนกระทั่งในปี พ.ศ.2434 หลังจากที่มีการหมิ่นประจักษ์ศิลปาคม พระเจ้าน้องยาเธอในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ปราบปรามกบฏฮ่อจนสำเร็จ จึงได้เลือกให้เมืองหนองคายเป็นที่ตั้งของที่ทำกรมณฑลลาวพวน มีเมืองที่อยู่ในเขตอำนาจการปกครองของมณฑลประกอบไปด้วย เมืองเลย, เมืองสกลนคร, เมืองอุดร และหัวเมืองประเทศราชเวียงจันทน์ เท่ากับว่าเมืองหนองคายในยุคต้นนี้ ได้ดำรงบทบาทและหน้าที่ที่มีความสำคัญในระดับต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เป็นเมืองชายแดนที่มีความสำคัญทางด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคงของประเทศ
2. เป็นศูนย์กลางซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ
3. เป็นศูนย์กลางการปกครองในระดับภูมิภาค
4. เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำในระดับภูมิภาค

แผนที่ที่ 8 แสดงที่ตั้งเมืองหนองคายศูนย์กลางและจุดเปลี่ยนการคมนาคมขนส่งระหว่างทางบกกับทางน้ำ

ที่มา : ประมวลจากรายการอ้างอิง

รูปแบบการเจริญเติบโตของชุมชนเมืองหนองคายในยุคต้นนี้ ปรากฏชัดเจนว่า เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Land Form) และอิทธิพลของเส้นทางการคมนาคมขนส่งสายหลักของเมือง คือ แม่น้ำโขง ซึ่งแต่เดิมนั้นประชากรท้องถิ่นดั้งเดิมของชุมชนเมืองหนองคายตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่บริเวณริมแม่น้ำโขงแห่งนี้ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการที่จะใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงในการดำรงชีวิตประจำวัน อันได้แก่ เพื่อการอุปโภค-บริโภค, การเกษตรกรรมและการประมง, การคมนาคมขนส่ง ตลอดจนการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า ทั้งภายในชุมชนเมืองหนองคายเอง และระหว่างชุมชนเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ตามลำแม่น้ำโขง รวมทั้งกรุงเวียงจันทน์ด้วย ซึ่งในสมัยนั้นการคมนาคมขนส่งทางบก ยังไม่สะดวกและรวดเร็วเท่ากับการคมนาคมขนส่งทางน้ำ ดังนั้น รูปแบบการเจริญเติบโตของชุมชนเมืองหนองคายในช่วงต้นนี้ จึงมีลักษณะที่เกาะตัวยาวนานไปตามลำแม่น้ำโขง (Linear) ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งสายหลักของเมืองในขณะนั้น

ปี พ.ศ.2435-3474

ต่อมาเมื่อฝรั่งเศสเริ่มเข้ามามีอิทธิพลในภูมิภาคอินโดจีน ไทยต้องเสียดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงให้กับฝรั่งเศส ในปี พ.ศ.2436 (ร.ศ.112) มีสัญญาฉบับในข้อตกลงร่วมว่า ห้ามไม่ให้ไทยมีกองทัพตั้งอยู่ในเขต 25 กิโลเมตรจากแนวชายแดน กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคม จึงจำเป็นต้องย้ายที่ทำการมณฑลจากเมืองหนองคาย มาตั้งอยู่บริเวณ บ้านเดื่อหมากแข้ง และตั้งเป็นมณฑลอุดร โดยยกเลิกมณฑลลาวพวน และให้เมืองหนองคายขึ้นตรงกับมณฑลอุดร แต่อย่างไรก็ตามเมืองหนองคายก็ยังคงบทบาทของการเป็นเมืองชายแดนที่มีความสำคัญทางด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคงของไทยอยู่ดังจะสังเกตได้จาก ตำแหน่งที่ตั้งของที่ทำการมณฑลอุดร ซึ่งอยู่ไม่ห่างจากเมืองหนองคายมากนัก (ประมาณ 50 กิโลเมตร) นอกจากนี้ ฝรั่งเศสยังได้เข้าควบคุมการคมนาคมขนส่งตามลำแม่น้ำโขงทั้งหมด ทำให้ความเป็นศูนย์กลางทางการคมนาคมขนส่ง และความเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างหัวเมืองต่าง ๆ ตามลำแม่น้ำโขงของเมืองหนองคายในยุคนี้ลดบทบาทลง การคมนาคมขนส่งทางบกจึงได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในการพัฒนามากยิ่งขึ้น มีการตัดถนนภายในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคายเพิ่มมากขึ้น ทำให้รูปแบบการเติบโตของชุมชนในยุคนี้ เริ่มที่จะขยายตัวออกไปในทางกว้างตามแนวถนนต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ถนนที่เกิดขึ้นใหม่ในช่วงนี้ ประกอบด้วย ถนนสายหลักอันได้แก่ ถนนมิซัย และถนนประจักษ์ ซึ่งวางตัวอยู่ในแนวที่ขนานไปตามลำแม่น้ำโขง และเกิดมีถนนสายย่อยติดตามมาเพื่อเชื่อมระหว่างเส้นสายหลักสองสายนี้เข้าด้วยกัน

รูปแบบการเติบโตของชุมชนเมืองหนองคายในช่วงนี้ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่ประกอบไปด้วยตาตาราง (Grid) ขนาดเล็กรวมตัวกันอย่างหนาแน่น ๆ และวางตัวในแนวยาวนานไปตามลำแม่น้ำโขง (Distended Grid)

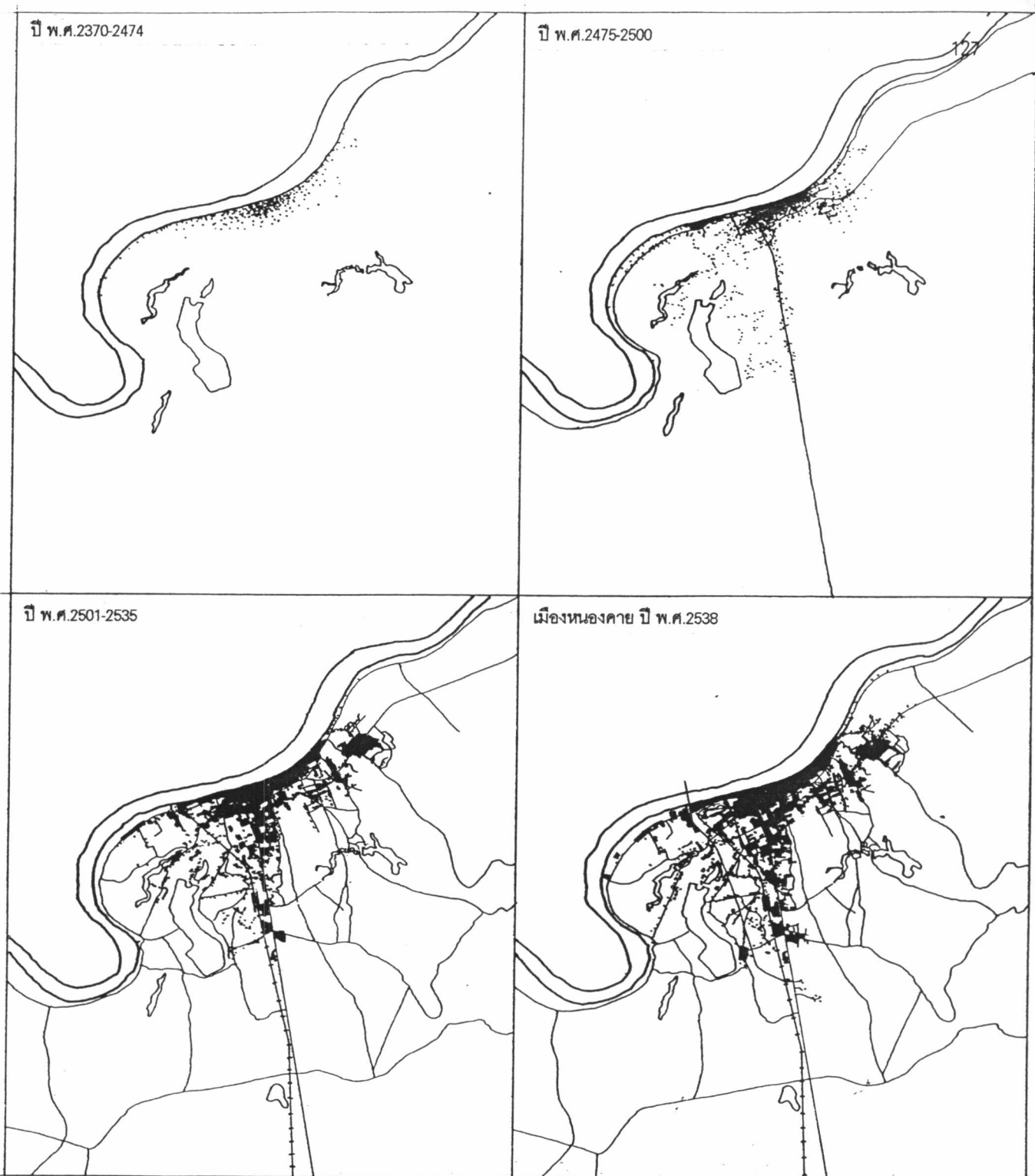
ปี พ.ศ. 2475-2500

ช่วงหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย ในปี พ.ศ.2475 ได้มีการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนภูมิภาคขึ้น ในปี พ.ศ.2476 แบ่งเขตการปกครองออกเป็นจังหวัดและอำเภอ เมืองหนองคาย ได้ถูกเลือกให้เป็นที่ตั้งของที่ทำการจังหวัด และให้ใช้ชื่อจังหวัดว่า จังหวัดหนองคาย มีขอบเขตพื้นที่ปกครองครอบคลุมชุมชนเมืองสำคัญต่าง ๆ ที่อยู่ตามลำแม่น้ำโขงเกือบทั้งหมด มีระยะความยาวตามลำแม่น้ำโขง ประมาณ 320 กิโลเมตร ซึ่งต่อมาชุมชนเมืองหนองคายได้รับการจัดตั้งให้เป็นเทศบาลเมืองหนองคายในปี พ.ศ.2478 ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 4.5 ตารางกิโลเมตร

มีการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งทางบก เพื่อใช้ในติดต่อระหว่างเมืองเพิ่มมากขึ้น โดยมีการตัดถนนและวางรางรถไฟ อันได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 211 เพื่อเชื่อมระหว่างเมืองหนองคายกับชุมชนต่าง ๆ ที่อยู่ทางทิศตะวันตกของเมืองหนองคาย, ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (ถนนพญางิ้วกลาง) เพื่อเชื่อมระหว่างเมืองหนองคายกับชุมชนต่าง ๆ ที่อยู่ทางทิศตะวันออกของเมืองหนองคาย และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (A12) ที่เชื่อมระหว่างเมืองหนองคายกับชุมชนต่าง ๆ ที่อยู่ทางด้านทิศใต้ ตลอดจนชุมชนต่าง ๆ ที่อยู่ใภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ไปจนกระทั่งถึงกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ ยังมีการตั้งสถานีรถไฟบริเวณนอกเขตชุมชนเมืองหนองคาย ทางด้านทิศตะวันตกของตัวเมืองด้วย และภายหลังจากที่ลาวได้รับเอกราชในการปกครองตนเองจากประเทศฝรั่งเศส ในปี พ.ศ.2492 การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างไทยกับลาวที่ดำเนินผ่านเมืองหนองคาย และเวียงจันทน์ ได้เริ่มกลับฟื้นตัวขึ้น ส่งผลให้เศรษฐกิจของชุมชนเมืองหนองคายเติบโตขึ้นด้วย จากสิ่งต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นพอที่จะสรุปเป็นบทบาทและหน้าที่ของเมืองหนองคายได้ดังต่อไปนี้

1. เป็นเมืองชายแดนที่มีความสำคัญทางด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคงของประเทศ
2. เป็นศูนย์กลางซื้อค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าในระดับประเทศ
3. เป็นศูนย์กลางการปกครอง และการบริหารราชการแผ่นดินในระดับจังหวัด
4. เป็นศูนย์กลางการบริการทางสังคมในระดับจังหวัด

รูปแบบการเติบโตของชุมชนเมืองหนองคายในยุคนี้ ยังคงมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าอยู่เช่นเดิม ภายในประกอบไปด้วยตาตาราง (Grid) ขนาดเล็กที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทอดตัวยาวขนานไปตามลำแม่น้ำโขง (Distended Grid) และเริ่มที่ปรากฏขอบเขตของเมืองเป็นรูปร่างที่เด่นชัดมากยิ่งขึ้น อันเป็นผลมาจากระบบถนนภายในเขตพื้นที่เทศบาลเมือง การใช้ที่ดินและการตั้งถิ่นฐานของประชากรเริ่มมีความหนาแน่นเพิ่มมากขึ้นด้วย ลักษณะของเส้นทางการคมนาคมขนส่งระหว่างเมืองสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของรูปแบบการเติบโตของเมืองแบบ Radial Figure Form

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONGKHA I TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

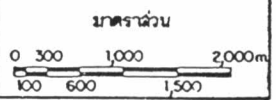
แดง : วิวัฒนาการและรูปแบบการเติบโตของเมืองหนองคาย

แผ่นที่ 9

สัญลักษณ์

- 1.) เติบโตขยายไปตามเส้นทางคมนาคม (Linear) แม่น้ำโขง
- 2.) เติบโตขยายไปตามเส้นทางคมนาคม (Linear) แม่น้ำโขง และถนนสายหลัก
- 3.) เติบโตแบบนิ้วมือ (Radial Figure Form) มีการใช้ที่ดินอย่างหนาแน่นบริเวณศูนย์กลางเมือง ซึ่งมีโครงข่ายถนนระบบตารางกริดแนวยาว (Linear Grid System) และขยายตัวออกไปตามเส้นทางคมนาคมสายหลักที่ตัดต่อระหว่างเมืองเป็นแนวยาว (Linear system)
- 4.) เติบโตแบบนิ้วมือ (Radial Figure Form) เริ่มเมืองที่ประกอบของเมืองเพื่อรองรับบทบาทและหน้าที่ในการเป็นประตูการค้าของไทย อันได้แก่สะพานมิตรภาพ และถนนสายเชื่อมกับสะพานมิตรภาพ

- == ทางหลวง, ถนน
- - - - ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน
- + + + + ทางรถไฟ
- เขตเมือง
- แนวเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง
- - - - - ถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพ
- โครงการสะพานมิตรภาพ

ที่มา :

ปี พ.ศ.2501-2525

หลังจากที่ลาวได้เปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ.2518 (ค.ศ.1975) ชุมชนเมืองหนองคาย ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองของลาวโดยตรง เมืองหนองคายในยุคนี้มีสภาพกลายเป็นเมืองยุทธศาสตร์ที่มีความละเอียดอ่อนในทุก ๆ ด้านอย่างเห็นได้ชัด ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจน ความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างประชาชนของสองประเทศ ที่เคยมีมาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ก็ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก มีการยิงข้ามแดนจากทางฝั่งลาวเข้ามายังฝั่งไทยอย่างประปราย เป็นจุดที่มีการลักลอบเข้าเมืองทั้งจากคนลาวและคนเวียดนาม มีการลักลอบขนสินค้าหนีภาษี และสินค้าผิดกฎหมายต่าง ๆ อันได้แก่ ยาเสพติดประเภทกัญชา และฝิ่น เป็นต้น และถึงแม้ว่าการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างเมืองหนองคายกับกรุงเวียงจันทน์ จะไม่ได้หยุดชะงักลงและดำเนินสืบต่อกันมาได้อย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่เนื่องจากความแตกต่างกันในเรื่องของลัทธิการเมืองการปกครอง ทำให้การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าไม่เป็นไปอย่างกว้างขวางเหมือนอย่างที่ควรจะเป็น มีการจำกัดประเภทของสินค้าที่ทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนกันระหว่างไทยกับลาว โดยห้ามไม่ให้จำหน่ายสินค้าประเภทที่เป็นยุทธปัจจัยทุกชนิด

จากสถานการณ์ความไม่มั่นคงตามแนวชายแดน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ได้ส่งผลกระทบต่อโดยตรง ทำให้การเจริญเติบโตของชุมชนเมืองหนองคายเป็นไปอย่างเชื่องช้า ในทุก ๆ ด้าน

ปี พ.ศ.2526-2535

ชุมชนเมืองหนองคายยุคก่อนการเปิดใช้สะพานมิตรภาพ ได้มีการขยายตัวเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลมาจากโครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ ตามนโยบายการเปิดประตูการค้าของไทย และนโยบายจินตนาการใหม่ของลาว ดังจะเห็นได้จาก ในช่วงระยะเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมา มีโครงการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่และเป็นอาคารสูงเกิดขึ้นอย่างมากมาย ยกตัวอย่างเช่น เกิดโรงแรมมาตรฐานชั้น 1 ชั้นถึง 2 แห่งด้วยกัน ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำโขงแห่งหนึ่ง กับบริเวณริมถนนพ่วงชลประทาน อีกแห่งหนึ่ง นอกจากนี้ ยังมีโครงการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ที่จะเกิดขึ้นติดตามมาอย่างมากมาย เช่น คอนโดมิเนียมคู่ สูง 8 ชั้น บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง จากลักษณะดังกล่าว เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงรูปแบบและทิศทางการขยายตัวของชุมชนในปัจจุบันอย่างเห็นได้ชัด

รูปแบบการเติบโตของชุมชนเมืองหนองคายใน ปัจจุบันได้ขยายตัวเติบโตออกมาบริเวณนอกเขตเทศบาลเมืองเดิม มีรูปแบบเป็นแบบ Radial Figure Form มีรูปร่างคล้ายรูปตัวที (T) โดยส่วนที่ขยายออกมานี้ เป็นไปตามแนวเส้นทางการคมนาคมขนส่งสายหลักระหว่างเมือง ทั้งสามทิศทาง ได้แก่ ทางด้านทิศใต้, ทิศตะวันออก และทางด้านทิศตะวันตกของบริเวณเขตเทศบาลเมืองเดิม

การใช้ที่ดิน

การศึกษาเรื่องการใช้ที่ดินของชุมชนเมืองหนองคายในครั้งนี ได้ทำการศึกษาถึงกิจกรรมการใช้ที่ดินของชุมชนเมืองหนองคายในแต่ละประเภท ในเรื่องประเภทของกิจกรรมการใช้ที่ดิน ขนาดของพื้นที่ที่รองรับกิจกรรม และสัดส่วนของการใช้พื้นที่แต่ละประเภท

การใช้ที่ดินปี พ.ศ.2528

การใช้ที่ดินของชุมชนเมืองหนองคายในปี พ.ศ.2528 โดยทั่วไป มีลักษณะที่ปะปนกัน ยังไม่ปรากฏการแบ่งแยกกิจกรรมกันอย่างเด่นชัดนัก มีการทำนาอยู่บริเวณเขตรอบนอกชุมชน ทั้งทางด้านทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก ซึ่งเมื่อพิจารณากิจกรรมการใช้ที่ดินภายในเขตชุมชนเมืองหนองคาย จะสามารถที่จะแยกออกเป็นย่านต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้ (แผนที่ที่ 10 และตารางที่ 40)

พักอาศัย การใช้ที่ดินเพื่อการพักอาศัยส่วนใหญ่กระจุกกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณรอบวัด สถานที่ราชการและสถานศึกษา มีการพักอาศัยหนาแน่นบริเวณสองฟากถนนมีชัยและถนนประจักษ์ ซึ่งเป็นถนนสายหลักของชุมชนเมืองหนองคาย นอกจากนี้ ยังมีการพักอาศัยเกาะกลุ่มกันอย่างเบาบางบริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 วัดเนินพระเนา วัดสามัคคี และวัด ตชด.ดอนสวรรค์

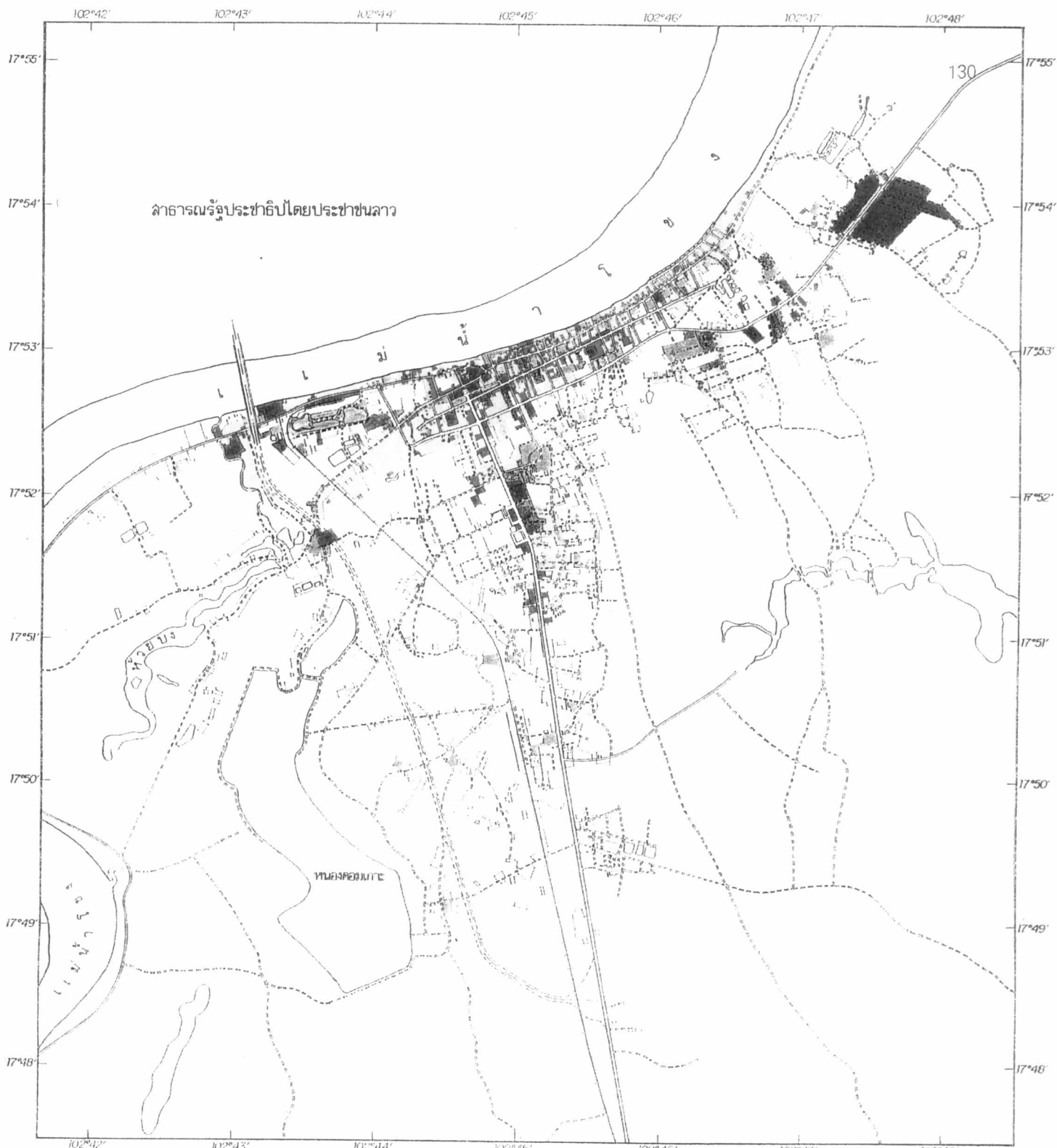
พาณิชยกรรม จากแผนที่การใช้ที่ดินบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคายในปี พ.ศ.2528 พบว่ามีย่านพาณิชยกรรมอยู่ 3 แห่งด้วยกัน ได้แก่ บริเวณย่านท่าเสด็จ อยู่บริเวณด้านตรววจคนเข้าเมืองและท่าข้ามเรือโดยสารท่าเสด็จ, บริเวณตลาดสดชัยพร ตั้งอยู่บริเวณบนถนนมีชัย ใกล้กับวัดชัยพร และบริเวณตลาดสดโพธิ์ชัย ตั้งอยู่บริเวณสถานีขนส่ง บขส. ถนนประจักษ์

สถานที่ราชการ ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่บริเวณศาลากลางจังหวัดหนองคาย สุดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ปี พ.ศ.2528) บนถนนพริ้งชลประทาน และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (หนองคาย-โพนพิสัย)

อุตสาหกรรมและคลังสินค้า การใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมและคลังสินค้าของชุมชนเมืองหนองคายส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ได้แก่ โรงสี โรงงานมันอัดเม็ด มันเส้น โรงงานปอและนุ่น กระจายอยู่ทางทิศตะวันตกและทางทิศใต้ของชุมชน

ศาสนสถาน ส่วนใหญ่กระจุกกระจายอยู่ทั่วไป ครอบคลุมบริเวณเขตเทศบาลเมืองทั้งหมด นอกจากนั้น ยังมี วัด และโบสถ์คริสต์ กระจายตัวอยู่บริเวณโดยรอบเขตเทศบาลอย่างเบาบาง

สถานศึกษา ส่วนใหญ่กระจุกกระจายอยู่ทั่วไป ครอบคลุมบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย ทั้งภายในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย และนอกเขตเทศบาลเมืองหนองคาย

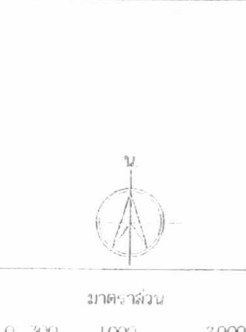

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
 THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONGKHAÏ TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

แสดง : สภาพการใช้ที่ดินบริเวณเมืองหนองคาย ปีพ.ศ.2528

แผ่นที่ 10

<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> พักอาศัย พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม คลังสินค้า สถานที่ราชการ ศาลากลาง, วัด, โบสถ์ สถานศึกษา, โรงเรียน, วิทยาลัย คอกปศุสัตว์ สวนสาธารณะ, สนามกีฬา, สนามเด็กเล่น 	<ul style="list-style-type: none"> ทางหลวง, ถนน ถนนลูกรัง, พื้นถนนลูกรัง ทางรถไฟ เสาธงน้ำ แนวเขื่อนป้องกันตลิ่งฟ้า ถนนเชื่อมระหว่างมิตรภาพ โครงการสะพานมิตรภาพ
---	---

การใช้ที่ดินปี พ.ศ.2535

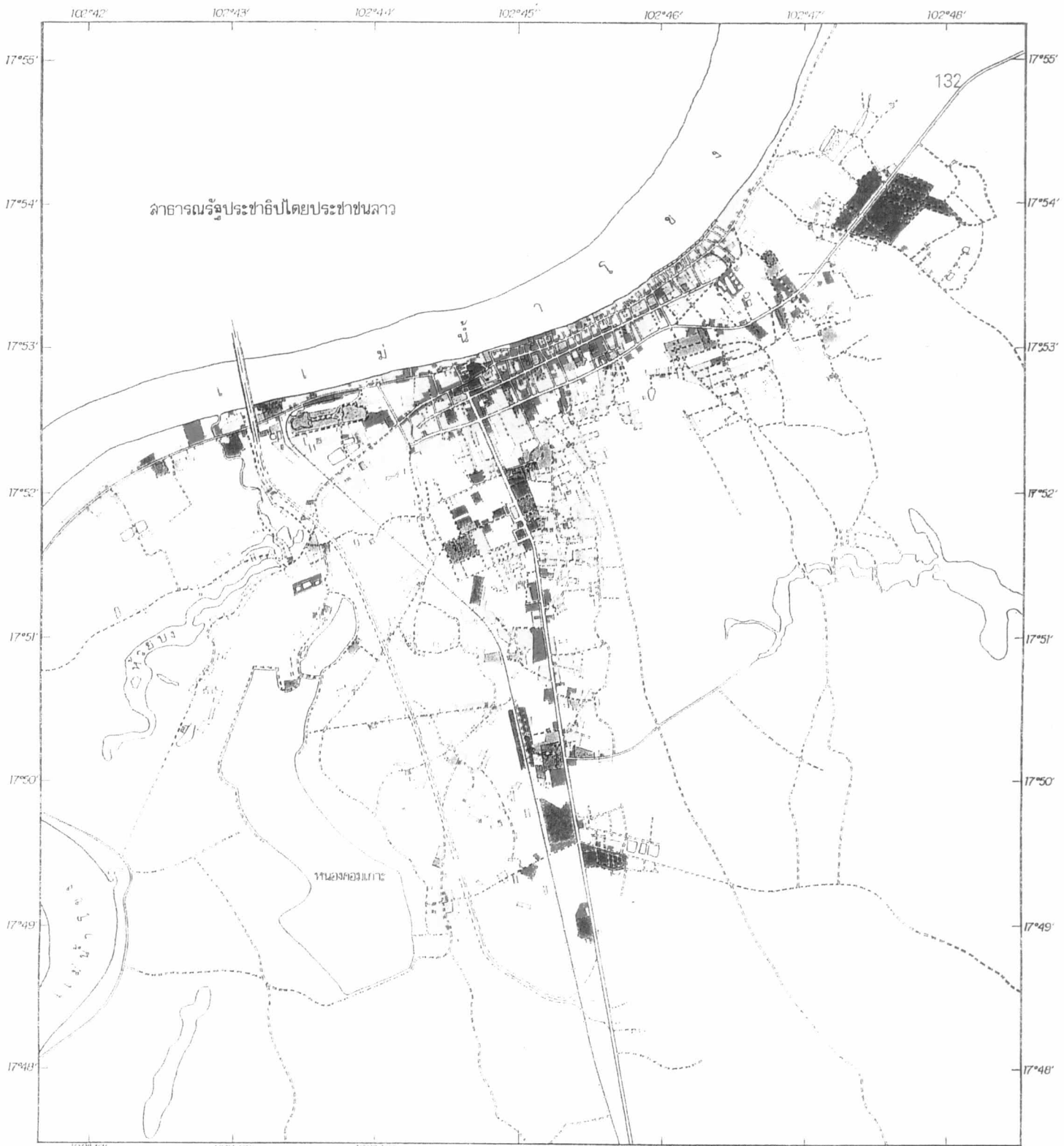
การใช้ที่ดินของชุมชนเมืองหนองคาย ภายหลังจากการมีและใช้ผังเมืองรวมเมืองหนองคาย ในปี พ.ศ.2532 ปรากฏว่า เริ่มมีแนวโน้มของการกระจุกตัวและกระจายตัวของกิจกรรมการใช้ที่ดินแต่ละประเภทอย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น มีการขยายตัวของย่านพาณิชยกรรม อันได้แก่ ตลาดท่าเสด็จและตลาดสดโพธิ์ชัย ขยายตัวมารวมกันเกิดเป็นย่านพาณิชยกรรมบริเวณศูนย์กลางเมือง และโครงการย้ายสถานที่ราชการของจังหวัด ที่กระจุกตัวอยู่ภายในเขตชุมชนเมืองออกไปรวมกัน ทางทิศใต้ของเมือง โดยจัดตั้งเป็นศูนย์ราชการจังหวัดหนองคายขึ้น บนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 นอกจากนี้ ภายหลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทและหน้าที่ของเมือง ตามนโยบายการประตูกการค้าของไทย และผลจากนโยบายเปิดประเทศของลาว จนกระทั่งถึงโครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ ได้ส่งผลให้การ ใช้ที่ดินของชุมชนเมืองหนองคายขยายตัวเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะบริเวณรอบนอกเขตเทศบาลเมือง เกิดโครงการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่และเป็นอาคารสูง ประเภทโรงแรมและคอนโดมิเนียมขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อนในบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย

ชุมชนเมืองหนองคายในปัจจุบัน ใช้พื้นที่เพื่อประกอบกิจกรรมการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ ประมาณ 9,144.79 ไร่ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยจากปี พ.ศ.2528 ประมาณร้อยละ 18.23 ต่อปี โดยสามารถแยกออกเป็นกิจกรรมการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้ (แผนที่ที่ 11 และตารางที่ 40)

ตารางที่ 40 แสดงสัดส่วนการใช้ที่ดินบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2523, 2528 และ ปี พ.ศ.2535

ประเภทการใช้ที่ดิน	2523		2528		2535		อัตราเติบโตเฉลี่ยต่อปี	
	พื้นที่ (ไร่)	(%)	พื้นที่ (ไร่)	(%)	พื้นที่ (ไร่)	(%)	2523-2528	2528-2535
พักอาศัย	1,444.00	46.21	1,899.06	41.71	5,158.40	56.41	3.53	29.09
พาณิชยกรรม	131.00	4.19	228.44	5.61	571.35	6.25	14.88	21.44
สถานที่ราชการ	724.00	23.17	678.38	16.65	1,034.65	11.31	-1.26	7.50
อุตสาหกรรม	27.00	0.86	175.00	4.30	204.96	2.24	109.63	2.45
คลังสินค้า	121.00	3.87	36.25	0.89	401.88	4.39	-14.01	144.09
ศาสนสถาน, สุสาน, ฌาปนสถาน	292.00	9.34	345.94	8.49	428.65	4.69	3.69	3.42
สวนสาธารณะ, พักผ่อน, สนามกีฬา	13.00	0.42	163.35	4.01	163.50	1.79	231.30	0.01
ปศุสัตว์	31.00	0.99	112.19	2.75	172.04	1.88	52.38	7.62
สถานศึกษา, โรงเรียน	176.00	5.63	206.25	5.06	371.62	4.06	3.44	11.45
ถนน, ซอย	166.00	5.31	428.53	10.52	637.74	6.97	31.63	6.97
แม่น้ำ, ลำคลอง	6.00	-	2,008.11	-	889.74	-	-	-
เกษตรกรรม, ป่า, ที่ว่าง	823.00	-	10,860.11	-	19,685.86	-	-	-
รวมพื้นที่ใช้สอย	3,125.00	79.03	4,073.39	24.04	9,144.79	30.77	6.07	17.79
รวมพื้นที่เขตผังเมืองรวม	3,954.00	100.00	16,941.61	100.00	29,720.39	100.00	65.69	10.78

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
 THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONGKHAÏ TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

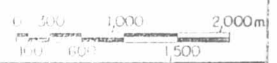
แสดง : ภาพการใช้ที่ดินบริเวณเมืองหนองคาย ปีพ.ศ.2535

แผ่นที่ 11

สัญลักษณ์ พักอาศัย พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม คลังสินค้า สถานที่ราชการ ศาลากลาง, วัด, โบสถ์ สถานศึกษา, โรงเรียน, วิทยาลัย คอกปศุสัตว์ สวนสาธารณะ, สนามกีฬา, สนามเต้าน้ำ	 ทางหลวง, ถนน ถนนลูกรัง, ถนนดิน ทางรถไฟ เสาธงน้ำ แนวป้องกันน้ำท่วม เขื่อนฝายกั้นน้ำ โครงการชลประทาน

มาตราส่วน

พักอาศัย การใช้ที่ดินเพื่อการพักอาศัยส่วนใหญ่กระจายอยู่ทั่วไป บริเวณรอบวัด สถานที่ราชการและสถานศึกษา มีการพักอาศัยหนาแน่นบริเวณสองฟากถนนมีชัยและถนนประจักษ์ ซึ่งเป็นถนนสายหลักของชุมชนเมืองหนองคาย นอกจากนี้ยังปรากฏการใช้ที่ดินเพื่อการพักอาศัย เกาะกลุ่มกันอยู่บริเวณด้านทิศใต้ของชุมชนเมืองหนองคายเดิม ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 บริเวณโดยรอบรอบวัดเนินพระเนา วัดสามัคคี และวัด ดชด.ดอนสวรรค์

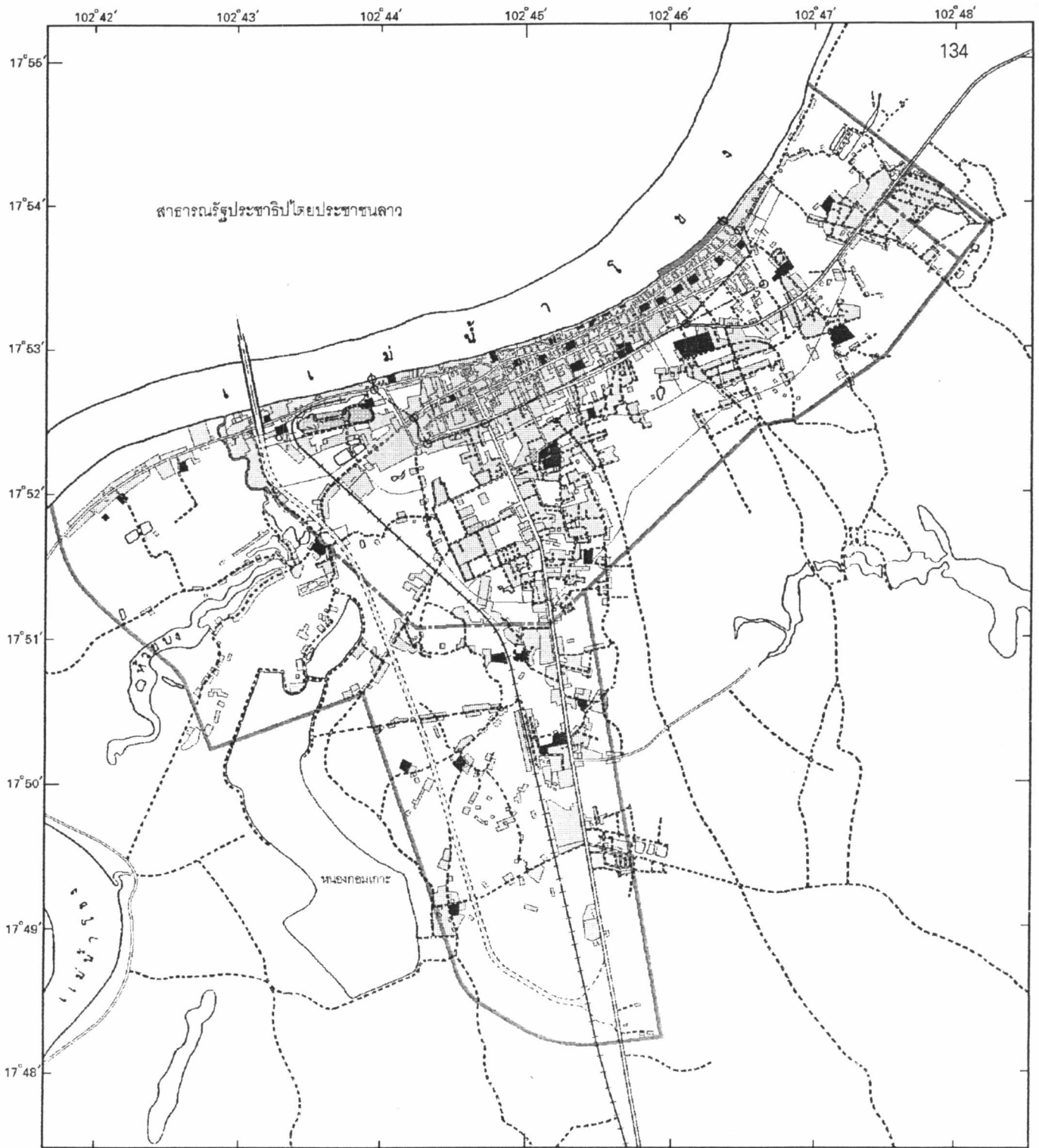
การใช้ที่ดินเพื่อการพักอาศัย ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 5,158.40 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.41 ของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด เติบโตขึ้นจากปี พ.ศ.2528 ด้วยอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 29.09 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าค่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด (แผนที่ที่ 12)

พาณิชยกรรม ชุมชนเมืองหนองคายในปัจจุบัน มีย่านพาณิชยกรรมอยู่ 2 แห่งด้วยกัน คือ ย่านพาณิชยกรรมบริเวณศูนย์กลางชุมชนเมือง ประกอบด้วย ตลาดท่าเสด็จ ท่าเรือและด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าเสด็จ, ย่านการค้าบริเวณสองฟากถนนมีชัย จากวัดศรีชมชื่น จนกระทั่งถึงถนนสุขประชา และต่อเนื่องไปถึงถนนประจักษ์สองฟากถนน ไปจนถึงตลาดสดโพธิ์ชัยและสถานีขนส่งรถโดยสาร บขส. แห่งหนึ่ง กับบริเวณย่านตลาดสดชัยพร ตั้งอยู่บนถนนมีชัย ใกล้กับวัดชัยพร ซึ่งเป็นย่านการค้าที่มีอยู่เดิม นอกจากนี้ ยังมีการใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมเกิดขึ้นบริเวณรอบนอกเขตเทศบาลเมืองเดิม ซึ่งส่วนมากจะเป็นอาคารขนาดใหญ่และเป็นอาคารสูง ประเภทโรงแรม และคอนโดมิเนียม เป็นต้น การเติบโตของการใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมที่เกิดขึ้นใหม่นี้ คาดว่า เป็นผลมาจากการเตรียมตัวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน หลังจากโครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพแล้วเสร็จ

การใช้ที่ดินเพื่อการพาณิชยกรรม ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 571.35 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.25 ของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด เติบโตขึ้นจากปี พ.ศ.2528 ด้วยอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 21.44 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าค่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด (แผนที่ที่ 13)

สถานที่ราชการ ประกอบด้วย หน่วยงานการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และรัฐวิสาหกิจ ประมาณ 60 หน่วยงาน ส่วนใหญ่ยังคงมีการกระจายตัวอยู่ภายในพื้นที่เขตเมือง บริเวณศาลากลางจังหวัดหนองคาย, ตามเส้นคมนาคมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 หรือถนนพหุขลประทาน ซึ่งในอนาคตอันใกล้นี้ ส่วนราชการต่าง ๆ จะย้ายออกไปอยู่ที่ศูนย์ราชการจังหวัดหนองคาย ที่ตั้งอยู่บนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 บริเวณสนามบินเดิม ในตำบลหนองกอมเกาะ มีพื้นที่ประมาณ 632 ไร่ (แผนที่ที่ 14, 15)

การใช้ที่ดินเพื่อเป็นสถานที่ราชการ ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 1,034.65 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.31 ของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด เติบโตขึ้นจากปี พ.ศ.2528 ด้วยอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 9.43 ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าค่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONG KHAI TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

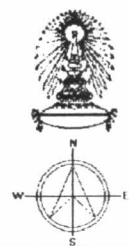
แสดง : การกระจายตัวของการใช้ที่ดินเพื่อการพักอาศัย ศาสนสถาน และสวนสาธารณะ ปี พ.ศ.2535

แผนที่ที่ 12

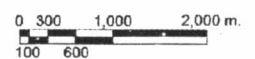
สัญลักษณ์ :

- การใช้ที่ดินเพื่อการพักอาศัย
- วัดพุทธ, สำนักสงฆ์
- โบสถ์คริสต์
- ศาลเจ้า
- สวนสาธารณะ

- ทางหลวง, ถนน, ซอย
- ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน
- ทางรถไฟ
- แหล่งน้ำ
- แนวเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง
- ถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพ
- โครงการสะพานมิตรภาพ
- แนวเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2532
- ร่างแนวเขตผังเมืองรวมใหม่
- เขตเทศบาลเมืองหนองคาย

มาตราส่วน

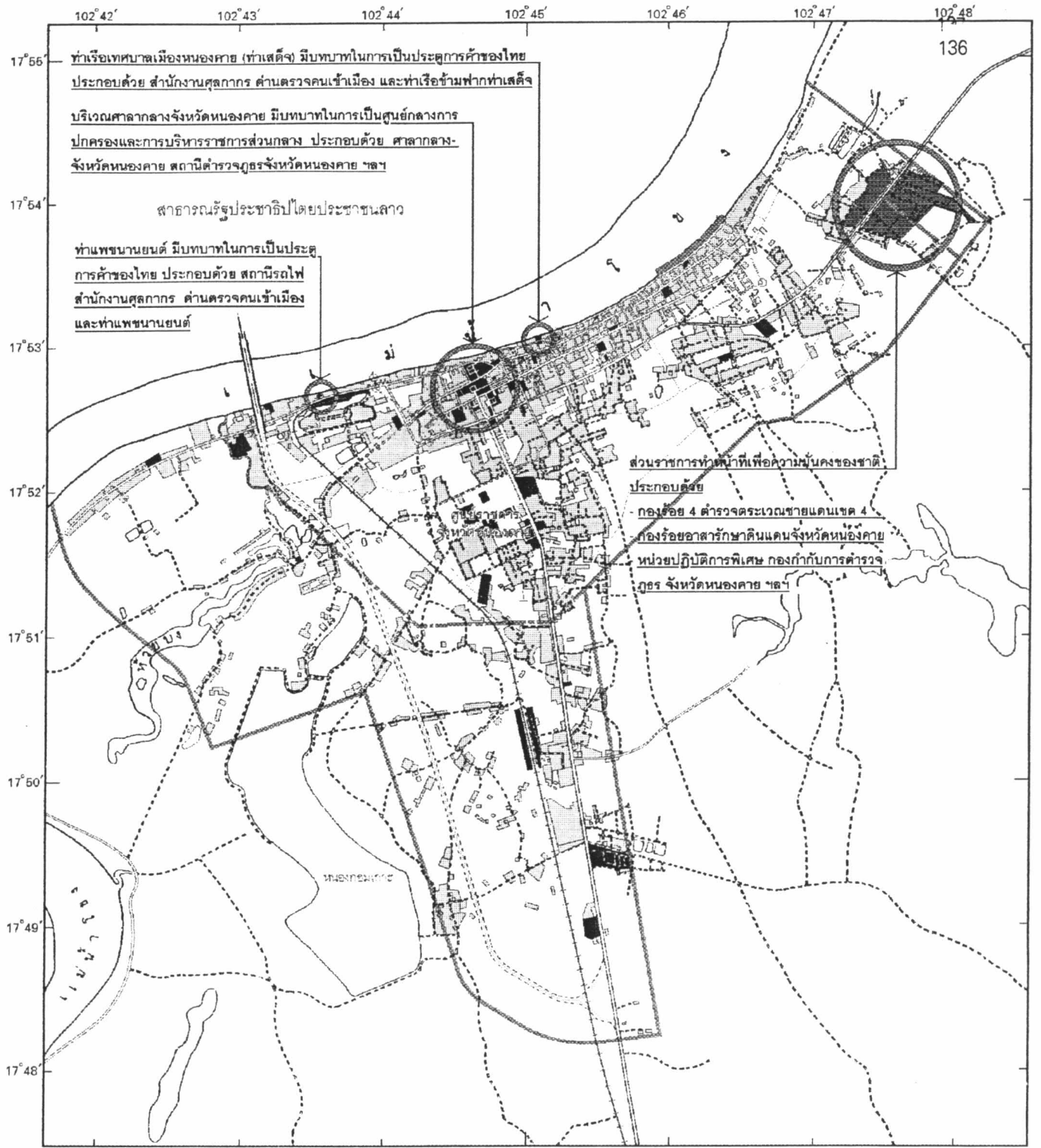

ที่มา :

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONG KHAI TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

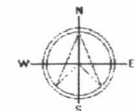
แสดง : การกระจายตัวของการใช้ที่ดินประเภทสถานที่ราชการ ปี พ.ศ.2535

แผนที่ที่ 14

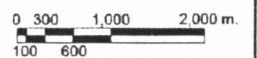
สัญลักษณ์ :

- การใช้ที่ดินประเภทสถานที่ราชการ
- พื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน

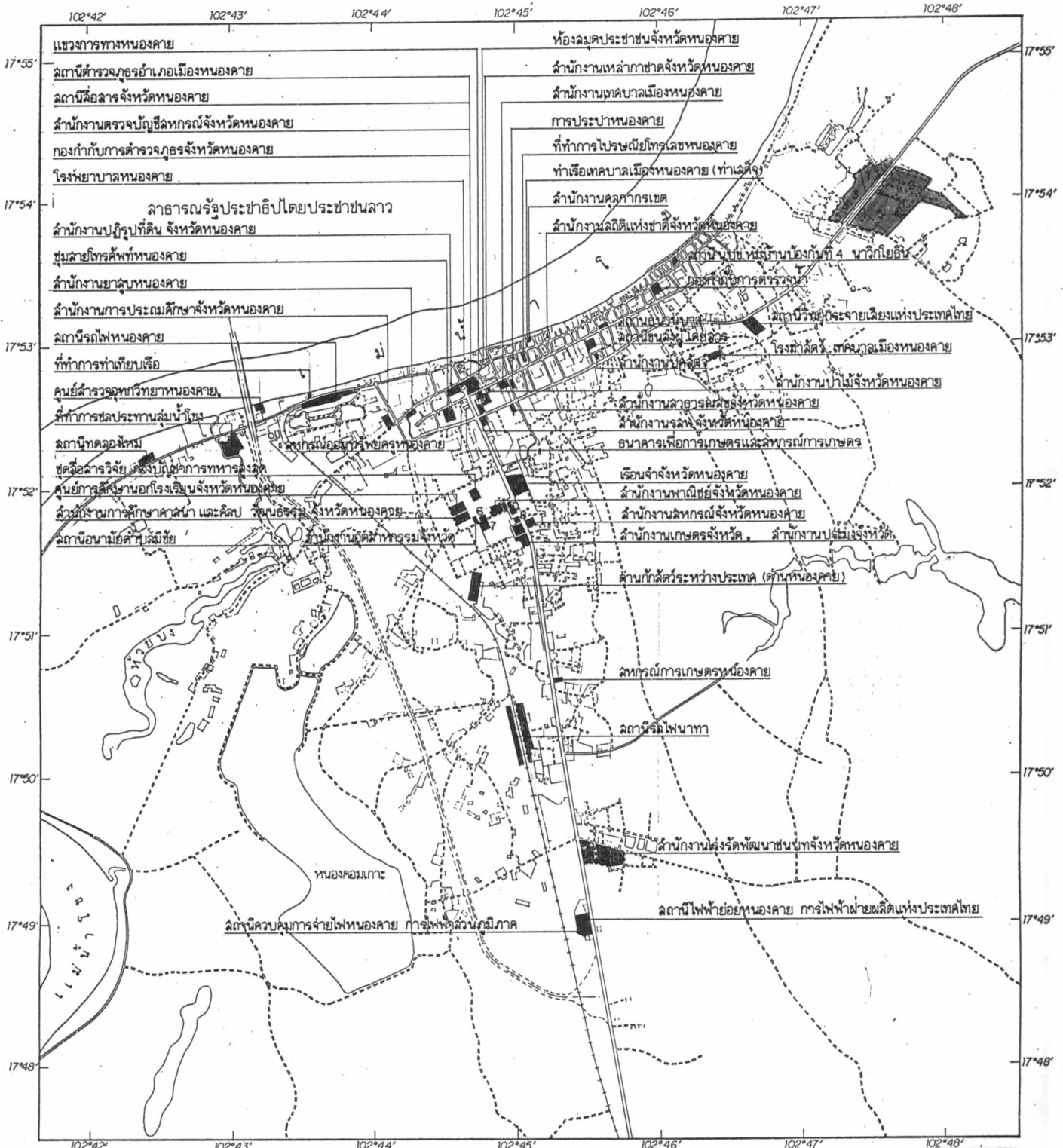
- ทางหลวง, ถนน, ซอย
- ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน
- ทางรถไฟ
- แหล่งน้ำ
- แนวเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง
- ถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพ
- โครงการสะพานมิตรภาพ
- แนวเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2532
- ร่างแนวเขตผังเมืองรวมใหม่
- เขตเทศบาลเมืองหนองคาย

มาตราส่วน

ที่มา :

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
 THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONGKHAÏ TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

แสดง : ที่ตั้งสถานที่ราชการและกิจการ บริเวณเมืองหนองคาย		แผ่นที่ 15
สัญลักษณ์ 1. กองร้อยอาสารักษาดินแดนจังหวัดหนองคาย 2. สถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดหนองคาย 3. หน่วยปฏิบัติการพิเศษ กองกำกับการตำรวจภูธร 4. ศูนย์ราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด 5. กองร้อย 4 ตำรวจตระเวนชายแดนเขต 4	6. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองหนองคาย 7. สำนักงานราชพัสดุจังหวัดหนองคาย 8. สถานีตรวจอากาศหนองคาย 9. ศาลากลางจังหวัดหนองคาย 10. สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย	ทางหลวง , ถนน ถนนลูกรัง , พื้นถนนอ่อน ทางรถไฟ แหล่งน้ำ แนวเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง ถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพ โครงการสะพานมิตรภาพ
ที่มา :	มาตรฐาน 0 300 1,000 2,000m 100 600 1,500	

อุตสาหกรรมและคลังสินค้า ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ได้แก่ โรงสี โรงงานมันอัดเม็ด มันเส้น โรงงานปอและนุ่น กระจายอยู่ทั่วไปทั้งภายในบริเวณเขตเมือง และเขตนอกเมืองตามเส้นทางการคมนาคมขนส่งระหว่างเมืองเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านทิศใต้ของเมืองตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 พบว่ามีการใช้ที่ดินเพื่อเป็นคลังสินค้า เพิ่มมากขึ้น

การใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 204.96 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.24 ของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด เติบโตขึ้นจากปี พ.ศ.2528 ด้วยอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 2.45 ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าค่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด ส่วนการใช้ที่ดินเพื่อเป็นคลังสินค้า ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 401.88 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.39 ของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด เติบโตขึ้นจากปี พ.ศ.2528 ด้วยอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 144.09 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าค่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด (แผนที่ที่ 16)

ศาสนสถาน ประกอบด้วย วัดพุทธ, ศาลเจ้าจีนและโบสถ์คริสต์ ศาสนสถานส่วนใหญ่เป็นวัดพุทธ กระจายตัวอยู่ทั่วไปครอบคลุมพื้นที่บริเวณเขตเทศบาลเมืองทั้งหมด โดยพื้นที่รอบนอกเขตเทศบาลมีวัดพุทธและโบสถ์คริสต์ กระจายตัวอยู่อย่างเบาบางตามเส้นทางการคมนาคมขนส่งระหว่างเมือง ไม่พบศาสนสถานของศาสนาอิสลาม

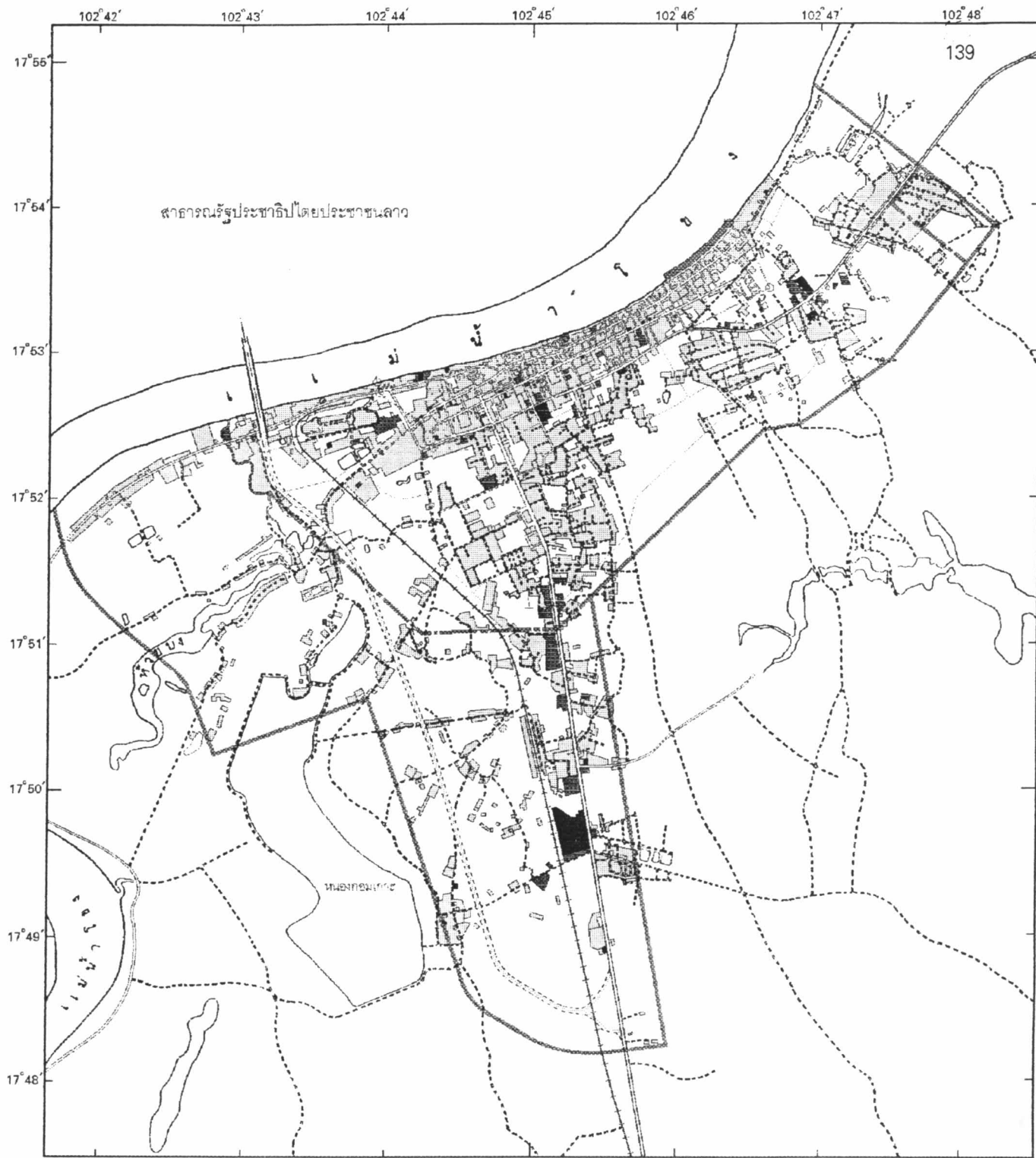
การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 428.65 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.69 ของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด เติบโตขึ้นจากปี พ.ศ.2528 ด้วยอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 3.42 ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าค่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด (แผนที่ที่ 17)

สถานศึกษา ส่วนใหญ่จัดกระจายอยู่ทั่วไป ครอบคลุมบริเวณเขตชุมชนเมืองหนองคาย ทั้งภายในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลเมืองหนองคาย

การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษา ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 371.62 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.06 ของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด เติบโตขึ้นจากปี พ.ศ.2528 ด้วยอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 3.44 ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าค่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด (แผนที่ที่ 18)

สถานพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ ชุมชนเมืองหนองคาย มีพื้นที่สถานพักผ่อนหย่อนใจกระจายตัวอยู่ทั่วไปทั้งภายในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ส่วนใหญ่เป็นสถานพักผ่อนหย่อนใจหรือสวนสาธารณะขนาดเล็ก (แผนที่ที่ 12)

การใช้ที่ดินเพื่อเป็นสถานพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 163.50 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.79 ของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด เติบโตขึ้นจากปี พ.ศ.2528 ด้วยอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 0.01 ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าค่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONG KHAI TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

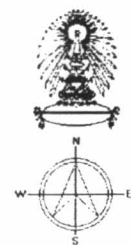
แสดง : การกระจายตัวของการใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมและคลังสินค้า ปี พ.ศ.2535

แผนที่ที่ 16

สัญลักษณ์ :

- การใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม
- การใช้ที่ดินประเภทคลังสินค้า
- พื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน

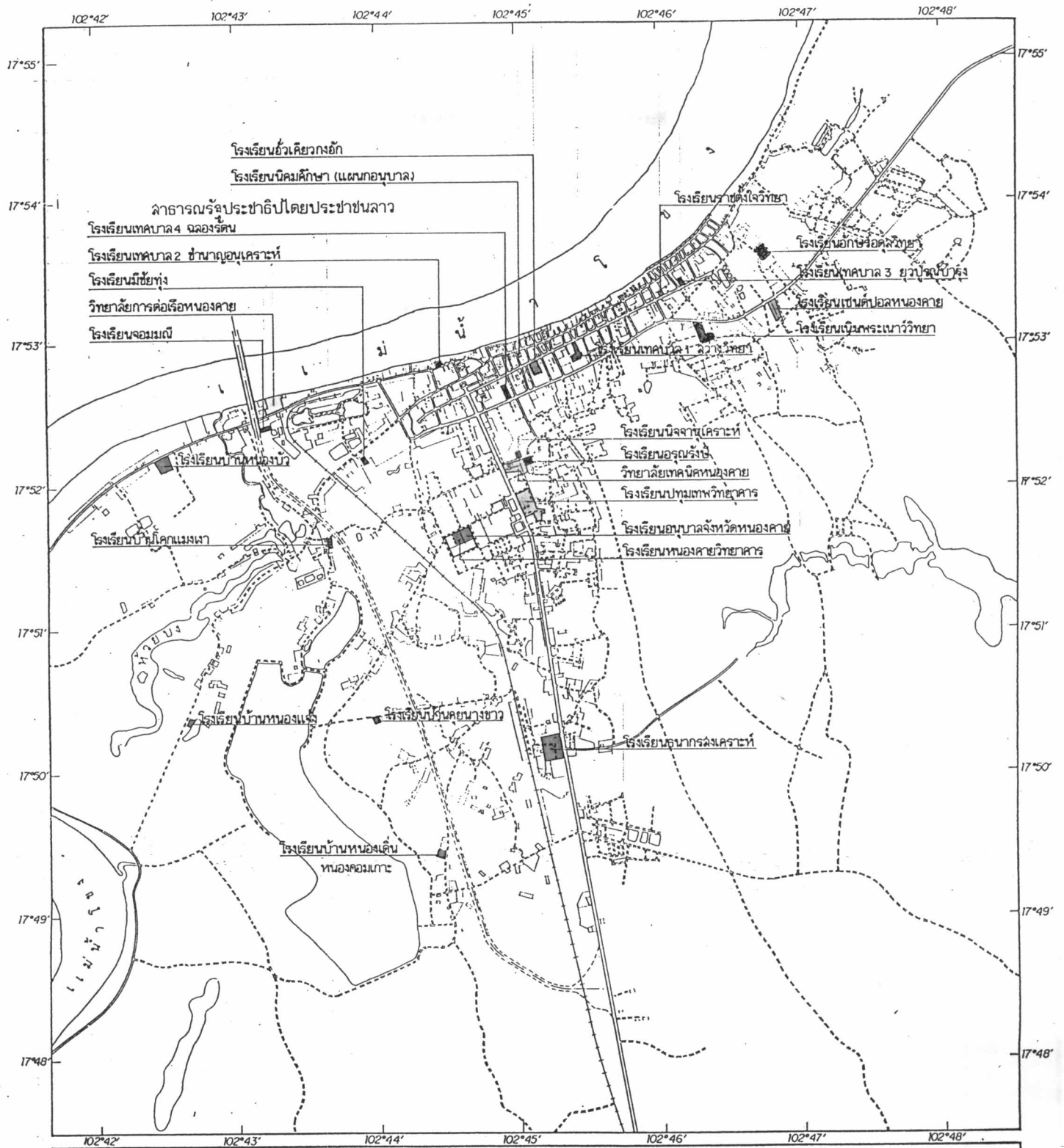
- ทางหลวง, ถนน, ซอย
- ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน
- ทางรถไฟ
- แหล่งน้ำ
- แนวเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง
- ถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพ
- โครงการสะพานมิตรภาพ
- แนวเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2532
- ร่างแนวเขตผังเมืองรวมใหม่
- เขตเทศบาลเมืองหนองคาย

ที่มา :

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
 THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONGKHAİ TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

แสดง : ที่ตั้งสถาบันการศึกษา บริเวณเมืองหนองคาย แผนที่ 18

<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> อนุบาล อนุบาล-ประถม ประถม อนุบาล-ประถม-มัธยม มัธยม อาชีว 	<ul style="list-style-type: none"> ทางหลวง, ถนน ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน ทางรถไฟ แหล่งน้ำ เข็มป้องกันคลื่นทั้ง ถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพ โครงการสะพานมิตรภาพ 	<div style="text-align: center;"> <p>มาตราส่วน</p> <p>0 300 1,000 2,000m</p> <p>100 600 1,500</p> </div>
---	---	--

ที่มา :

รายละเอียดการใช้ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินผังเมืองรวม

การสำรวจลักษณะการใช้ที่ดินบริเวณเมืองหนองคาย ซึ่งทำการสำรวจโดยกองสำรวจ สำนักงานผังเมือง ได้แบ่งเขตการสำรวจตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินผังเมืองรวม เมืองหนองคาย ตามท้ายกฎกระทรวงฉบับที่ 71 (พ.ศ.2532) ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 ซึ่งได้แบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินออกเป็น 10 ประเภท ผลการสำรวจพอสรุปรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย (สีเหลือง) มีพื้นที่ประมาณ 5,275.25 ไร่ หรือประมาณ 8.438 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 16,524 คน ความหนาแน่นประชากรเฉลี่ย 3 คนต่อไร่ หรือ 1,958 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอาคารจำนวน 3,626 แห่ง แยกเป็นอาคารพักอาศัยทั่วไป 3,406 แห่ง อาคารพาณิชย์ 170 แห่ง และอาคารอุตสาหกรรม 50 แห่ง (แผนที่ที่ 19 และตารางที่ 41)

2. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง (สีส้ม) มีพื้นที่ประมาณ 894.50 ไร่ หรือประมาณ 1.431 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 8,996 คน ความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 10 คนต่อไร่ หรือ 6,286 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอาคารจำนวน 2,281 แห่ง แยกเป็นอาคารพักอาศัยทั่วไป 2,052 แห่ง อาคารพาณิชย์ 170 แห่ง และอาคารอุตสาหกรรม 59 แห่ง

3. ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก (สีแดง) มีพื้นที่ประมาณ 311 ไร่ หรือประมาณ 0.498 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 6,666 คน ความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 21 คนต่อไร่ หรือ 1,338 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอาคาร 1,764 แห่ง แยกเป็นอาคารพักอาศัยทั่วไป 1,135 แห่ง อาคารพาณิชย์ 567 แห่ง และอาคารอุตสาหกรรม 62 แห่ง

4. ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ (สีม่วงอ่อน) มีพื้นที่ประมาณ 200 ไร่ หรือประมาณ 0.320 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 193 คน ความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 1 คนต่อไร่ หรือ 603 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอาคาร 34 แห่ง แยกเป็นอาคารพักอาศัยทั่วไป 32 แห่ง อาคารพาณิชย์ 1 แห่ง และอุตสาหกรรม 1 แห่ง

5. ที่ดินประเภทคลังสินค้า (สีเม็ดมะปราง) มีพื้นที่ประมาณ 275 ไร่ หรือประมาณ 0.440 ตารางกิโลเมตร มีประชากรอาศัยอยู่ 99 คน ความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 0.36 คนต่อไร่ หรือ 225 คนต่อตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยอาคาร 20 แห่ง แยกเป็นอาคารพักอาศัยทั่วไป 18 แห่ง และอาคารพาณิชย์ 2 แห่ง

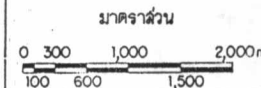
วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONGKHAİ TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

แสดง : แผนผังกำหนดการใช้ที่ดิน ผังเมืองรวมหนองคาย พ.ศ. 2532

แผนที่ 19

- สัญลักษณ์
- ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
  - ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
  - ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
  - ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ
  - ที่ดินประเภทคลังสินค้า
  - ที่ดินประเภทขนถ่ายและเกษตรกรรม
  - ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อการพักผ่อนและการรักษาสุขภาพสิ่งแวดล้อม
  - ที่ดินประเภทสถานการศึกษา
  - ที่ดินประเภทสถานการศึกษา
  - ที่ดินประเภทสถานราชการ การสาธารณสุขและสถานบริการ

- ทางหลวง, ถนน
- ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน
- ทางรถไฟ
- แหล่งน้ำ
- แนวเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง
- ถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพ
- โครงการสะพานมิตรภาพ

6. ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม (สีเขียว) มีพื้นที่ประมาณ 7,775 ไร่ หรือประมาณ 12.440 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 4,276 คน ความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 0.55 คนต่อไร่หรือ 343 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอาคาร 839 แห่ง แยกเป็นอาคารพักอาศัยทั่วไป 783 แห่ง อาคารพาณิชย์ 41 แห่ง และอาคารอุตสาหกรรม 15 แห่ง (แผนที่ที่ 19 และตารางที่ 41)

7. ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สีเขียวอ่อน) มีพื้นที่ประมาณ 328.50 ไร่ หรือประมาณ 0.526 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 425 คน ความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 1 คนต่อไร่หรือ 807 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอาคาร 107 แห่ง แยกเป็นอาคารพักอาศัยทั่วไป 66 แห่ง อาคารพาณิชย์ 40 และอาคารอุตสาหกรรม 1 แห่ง

8. ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา (สีเขียวมะกอก) มีพื้นที่ประมาณ 192 ไร่ หรือประมาณ 0.305 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 118 คน ความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 0.6 คนต่อไร่ หรือ 387 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอาคาร 43 แห่ง เป็นอาคารพักอาศัยทั่วไปทั้งหมด

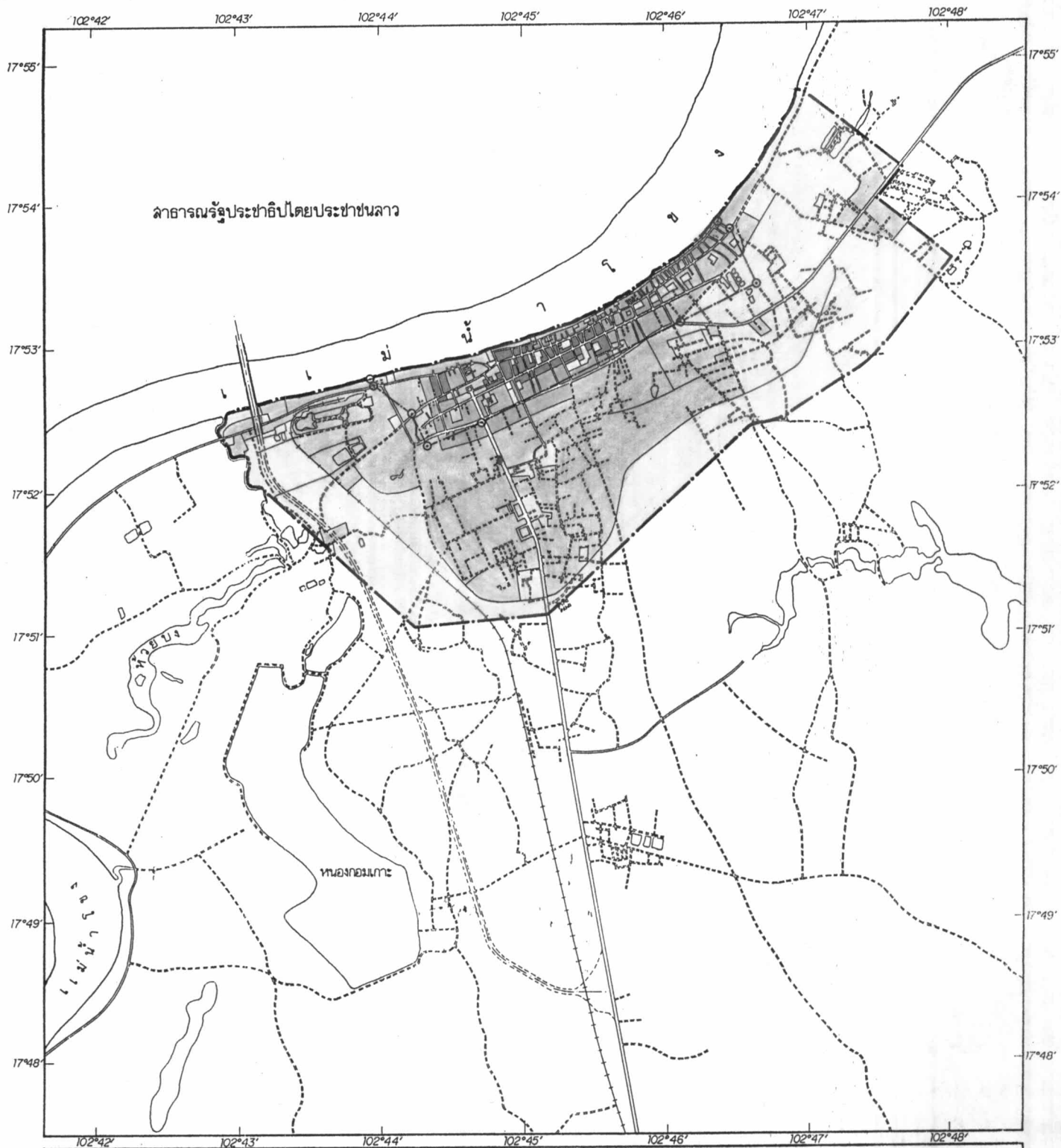
9. ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา (สีเทาอ่อน) มีพื้นที่ประมาณ 285.75 ไร่ หรือประมาณ 0.458 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 45 คน ความหนาแน่นประชากรเฉลี่ย 0.16 คนต่อไร่ หรือ 98 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอาคาร 15 แห่ง เป็นอาคารพักอาศัยทั่วไป 14 แห่ง และอาคารอุตสาหกรรม 1 แห่ง

10. ที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (สีน้ำเงิน) มีพื้นที่ประมาณ 1,226.50 ไร่ หรือประมาณ 1.970 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 1,734 คน ความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 1 คนต่อไร่ หรือ 880 คนต่อตารางกิโลเมตร

ตารางที่ 41 แสดงจำนวนอาคาร ประชากร ขนาดพื้นที่ และความหนาแน่นประชากร แยกตามเขตสำรวจ

เขตสำรวจ	ประเภทของอาคาร						รวมจำนวน (หลัง)	รวมจำนวน (คน)	ขนาดพื้นที่		ความหนาแน่น ประชากร	
	พักอาศัยทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม				(ไร่)	(ตร.ม.)	(คน/ไร่)	(คน/ตร.ม.)
	อาคาร (หลัง)	ประชากร (คน)	อาคาร (หลัง)	ประชากร (คน)	อาคาร (หลัง)	ประชากร (คน)						
พักอาศัยหนาแน่นน้อย	3,406	15,765	170	618	50	141	3,626	16,524	5,275.25	8,440	3.13	1,957.73
พักอาศัยหนาแน่นปานกลาง	2,052	8,222	170	621	59	153	2,281	8,996	894.50	1,431	10.06	6,285.83
พาณิชย์กรรมและพักอาศัยหนาแน่นมาก	1,135	4,441	567	2,033	62	192	1,764	6,666	311.00	0,498	21.43	13,396.30
อุตสาหกรรมเฉพาะกิจ	32	187	1	6	1	0	34	193	200.00	0,320	0.97	603.13
คลังสินค้า	18	89	2	10	0	0	20	99	275.00	0,440	0.36	225.00
ชนบทและเกษตรกรรม	783	4,099	41	138	15	39	839	4,276	7,775.00	12,440	0.55	343.73
ที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	66	287	40	138	1	0	107	425	328.50	0,526	1.29	808.60
สถาบันการศึกษา	43	138	0	0	0	0	43	138	192.00	0,307	0.72	449.22
สถาบันศาสนา	14	40	0	0	1	5	15	45	285.75	0,457	0.16	98.43
สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	461	1,734	1	0	0	0	462	1,734	1,226.50	1,962	1.41	883.61
รวม	8,010	35,002	992	3,564	189	530	9,191	39,096	16,763.50	26,822	2.33	1,457.63

ที่มา : รายงานการวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม เมืองหนองคาย (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ

THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONGKHAİ TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

แสดง : ความหนาแน่นประชากรเมืองหนองคาย แยกตามเขตสำรวจ พ.ศ. 2535

แผนที่ 20

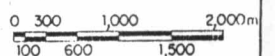
สัญลักษณ์

- ความหนาแน่นประชากรต่ำกว่า 1 คนต่อไร่
- ความหนาแน่นประชากร 1 - 10 คนต่อไร่
- ความหนาแน่นประชากร 11 - 20 คนต่อไร่
- ความหนาแน่นประชากร มากกว่า 20 คนต่อไร่

- ทางหลวง , ถนน
- ถนนลูกรัง , พื้นถนนอ่อน
- ทางรถไฟ
- แหล่งน้ำ
- แนวเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง
- ถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพ
- โครงการสะพานมิตรภาพ

มาตราส่วน

ที่มา :

เมื่อรวมทุกเขตสำรวจดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นเขตผังเมืองรวมเดิม มีพื้นที่ประมาณ 16,763.50 ไร่ หรือประมาณ 26.82 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 39,096 คน ความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 2 คนต่อไร่ หรือ 1,457 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอาคารทั้งสิ้น 9,191 แห่ง แยกเป็นอาคารพักอาศัยทั่วไป 8,010 แห่ง อาคารพาณิชย์ 992 แห่ง และอาคารอุตสาหกรรม 189 แห่ง

เมื่อแยกเขตผังเมืองรวมเดิมตามเขตเทศบาล ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 2,187.50 ไร่ หรือประมาณ 3.50 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 23,134 คน ความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 10 คนต่อไร่ หรือ 6,609 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอาคาร 5,941 แห่ง แยกเป็นอาคารพักอาศัยทั่วไป 4,958 แห่ง อาคารพาณิชย์ 845 แห่ง และอาคารอุตสาหกรรม 138 แห่ง นอกเขตเทศบาลมีพื้นที่ 14,576 ไร่ หรือ 23.320 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 15,962 คน ความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 1 คนต่อไร่ หรือ 684 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอาคาร 3,250 แห่ง เป็นอาคารพักอาศัยทั่วไป 3,052 แห่ง อาคารพาณิชย์ 147 แห่ง และอาคารอุตสาหกรรม 51 แห่ง (แผนที่ที่ 19 และตารางที่ 41)

เขตผังเมืองรวมหนองคาย (พ.ศ.2532) และบริเวณเมืองหนองโดยรอบ มีพื้นที่ประมาณ 16,812.50 ไร่ หรือ 26.90 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 10,321 คน ความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 0.61 คนต่อไร่ หรือ 383 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอาคาร 1,644 แห่ง เป็นอาคารพักอาศัยทั่วไป 1,568 แห่ง อาคารพาณิชย์ 53 แห่ง และอาคารอุตสาหกรรม 23 แห่ง เมื่อรวมเขตผังเมืองขยายกับเขตผังเมืองเดิมเป็นเขตผังเมืองรวมใหม่มีพื้นที่ 33,576 ไร่ หรือ 53.72 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 49,417 คน ความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 1 คนต่อไร่ หรือ 920 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอาคาร 10,835 แห่ง เป็นอาคารพักอาศัยทั่วไป 9,578 แห่ง อาคารพาณิชย์ 1,045 แห่ง และอาคารอุตสาหกรรม 212 แห่ง (แผนที่ที่ 20 และตารางที่ 41)

ลักษณะอาคารและสภาพแวดล้อม

การสำรวจเกี่ยวกับลักษณะอาคารและสภาพแวดล้อม ในบริเวณเขตผังเมืองรวมเดิม (2532) ได้จำแนกการสำรวจตามประเภทอาคาร ดังนี้ (ตารางที่ 42)

1. อาคารพักอาศัยทั่วไป มีจำนวนทั้งสิ้น 9,578 แห่ง

ลักษณะและสภาพอาคาร เป็นบ้านเดี่ยวร้อยละ 89.33 เป็นบ้านแฝดร้อยละ 0.73 เป็นเรือนแถวร้อยละ 3.21 เป็นอาคารไม้ร้อยละ 4.04 เป็นตึกแถวร้อยละ 2.59 และเป็นห้องชุด

(คอนโดมิเนียม) ร้อยละ 0.10 วัสดุที่ใช้ก่อสร้างเป็นคอนกรีตร้อยละ 17.20 ครึ่งตึกครึ่งไม้ร้อยละ 39.57 เป็นไม้ร้อยละ 42.71 เป็นวัสดุใช้แล้วและผูกพันร้อยละ 0.72 วัสดุผนังหลังคา เป็นกระเบื้องร้อยละ 18.32 เป็นสังกะสีร้อยละ 78.76 เป็นคอนกรีตร้อยละ 1.56 เป็นวัสดุไม้อ่างาร้อยละ 1.25 และวัสดุอื่น ๆ มุงหลังคาอีกร้อยละ 0.11 เป็นอาคารชั้นเดียวร้อยละ 58.04 เป็นอาคารสองชั้นร้อยละ 40.09 เป็นอาคารสามชั้นร้อยละ 1.77 เป็นอาคารมากกว่าสามชั้นร้อยละ 0.10 เป็นอาคารติดถนนใหญ่ร้อยละ 27.67 เป็นอาคารที่อยู่ใต้อาคารขอยที่รถเข้าถึงร้อยละ 57.10 เป็นอาคารอยู่ในตรอกขอยเดินเท้าร้อยละ 12.95 เป็นอาคารที่อยู่ริมน้ำลำคลองร้อยละ 2.28 มีที่จอดรถในบริเวณบ้านร้อยละ 62.80 ไม่มีที่จอดรถในบริเวณบ้านร้อยละ 37.20 โดยต้องจอดรถริมถนน ตรอก หรือขอยร้อยละ 35.45 และจอดที่อื่นอีกร้อยละ 1.75 อายุอาคารร้อยละ 19.38 มีอายุต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 24.76 มีอายุระหว่าง 5 ถึง 10 ปี ร้อยละ 27.36 มีอายุระหว่าง 11 ถึง 20 ปี และร้อยละ 28.40 มีอายุมากกว่า 20 ปี การครอบครองที่อยู่อาศัย เป็นเจ้าของบ้านเองร้อยละ 74.93 เป็นการเช่าซื้อร้อยละ 2.59 เป็นการเช่าร้อยละ 14.40 อยู่โดยไม่เสียค่าเช่าร้อยละ 4.76 เป็นการให้อยู่เปล่าร้อยละ 3.22 และอื่นๆ ร้อยละ 0.10 ส่วนการครอบครองที่ดินเป็นเจ้าของที่ดินร้อยละ 76.47 เป็นการเช่าซื้อที่ดินร้อยละ 1.14 เป็นการเช่าที่ดินร้อยละ 14.41 ไม่เสียค่าเช่าที่ดินร้อยละ 7.77 และอื่น ๆ อีกร้อยละ 0.2 1 (ตารางที่ 42)

สภาพแวดล้อม แหล่งน้ำดื่ม ดื่มจากน้ำประปาร้อยละ 64.22 ดื่มจากน้ำฝนร้อยละ 11.00 ดื่มจากน้ำบาดาลร้อยละ 6.64 ดื่มจากน้ำบ่อร้อยละ 12.25 ดื่มจากน้ำกรองร้อยละ 5.08 และดื่มจากแหล่งอื่น ๆ ร้อยละ 0.21 ส่วนน้ำใช้จากน้ำประปาร้อยละ 73.73 จากน้ำฝนร้อยละ 1.35 จากน้ำบาดาลร้อยละ 13.76 จากน้ำบ่อร้อยละ 9.14 จากแม่น้ำลำคลองร้อยละ 1.36 และจากแหล่งอื่น ๆ ร้อยละ 0.72 การระบายน้ำเสียร้อยละ 61.26 ของน้ำเสียระบายลงท่อสาธารณะ ร้อยละ 4.34 ระบายลงสู่แม่น้ำลำคลอง ร้อยละ 32.86 รัวทิ้งในบริเวณบ้าน และอีกร้อยละ 1.34 ระบายด้วยวิธีอื่น ๆ ไฟฟ้ามีใช้ทั่วทุกบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 97.85 ใช้ส้วมซึม การกำจัดขยะร้อยละ 57.12 ใช้บริการการเก็บขยะของเทศบาล ร้อยละ 6.84 ทิ้งขยะลงในที่ว่างบริเวณบ้าน ร้อยละ 7.13 ทิ้งขยะลงในที่ว่างอื่น ๆ และร้อยละ 28.91 ใช้วิธีเผา ร้อยละ 89.84 น้ำท่วมไม่ถึง ร้อยละ 3.42 น้ำท่วมขังตลอดปี ร้อยละ 6.22 น้ำท่วมเมื่อฝนตกหนัก ร้อยละ 0.42 น้ำท่วมน้ำท่วมนานกว่า 1 สัปดาห์ และร้อยละ 0.10 น้ำท่วมนานกว่า 1 เดือน สำหรับเรื่องมลภาวะ ไม่ได้รับมลภาวะที่เป็นพิษร้อยละ 85.21 ที่เหลือร้อยละ 14.79 ได้รับมลภาวะเป็นพิษจากอาคารข้างเคียง หมอกควัน ผุ่นละออง กลิ่น เสียงและน้ำเสีย เป็นต้น

2. อาคารพาณิชย์ มีจำนวนทั้งสิ้น 1,045 แห่ง

ลักษณะและสภาพอาคาร เป็นอาคารเดี่ยวร้อยละ 45.07 เป็นอาคารแฝดร้อยละ 3.54 เป็นเรือนแถวร้อยละ 6.61 เป็นห้องแถวไม้ร้อยละ 9.57 และเป็นตึกแถวร้อยละ 35.21 วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง เป็นคอนกรีตร้อยละ 52.44 เป็นครึ่งตึกครึ่งไม้ร้อยละ 23.35 เป็นไม้ร้อยละ 23.83 เป็นวัสดุที่ใช้แล้วผุพัง ร้อยละ 0.19 และอื่น ๆ อีกร้อยละ 0.19 วัสดุผนังหลังคา ใช้กระเบื้องร้อยละ 29.47 ใช้สังกะสีร้อยละ 47.85 ใช้คอนกรีตร้อยละ 22.01 ใช้วัสดุไม่ถาวรร้อยละ 0.38 และใช้วัสดุอื่น ๆ อีกร้อยละ 0.29 เป็นอาคารชั้นเดียวร้อยละ 35.79 สองชั้นร้อยละ 60.57 สามชั้นร้อยละ 3.35 และมากกว่าสามชั้นร้อยละ 0.29 เป็นอาคารคานาเดี่ยวร้อยละ 70.72 สองคูหาร้อยละ 20.19 สามคูหาร้อยละ 5.55 และมากกว่าสามคูหาร้อยละ 3.54 เป็นอาคารอยู่ติดถนนใหญ่ร้อยละ 65.17 อยู่ในตรอกหรือซอยที่รถเข้าถึงร้อยละ 29.38 อยู่ในตรอกซอยที่มีแต่ทางเดินเท้าร้อยละ 4.69 และเป็นอาคารติดริมแม่น้ำลำคลองร้อยละ 0.76 มีที่จอดรถในบริเวณอาคารร้อยละ 49.76 จอดรถริมถนนตรอก หรือซอยร้อยละ 48.61 และจอดที่อื่น ๆ ร้อยละ 1.63 อายุอาคารต่ำกว่า 5 ปีร้อยละ 29.28 อายุระหว่าง 5 ถึง 10 ปีร้อยละ 30.14 อายุระหว่าง 11 ถึง 20 ปีร้อยละ 21.25 อายุมากกว่า 20 ปีร้อยละ 19.33 เป็นเจ้าของอาคารเองร้อยละ 43.16 เช่าซื้อร้อยละ 4.40 เช่าร้อยละ 49.28 ไม่เสียค่าเช่าร้อยละ 1.72 และให้อยู่เปล่าร้อยละ 1.44 เป็นเจ้าของที่ดินร้อยละ 45.45 เป็นการเช่าซื้อที่ดินร้อยละ 3.16 เช่าที่ดินร้อยละ 46.29 ไม่เสียค่าเช่าที่ดินร้อยละ 4.50 (ตารางที่ 42)

สภาพแวดล้อม น้ำดื่มจากน้ำประปาร้อยละ 72.54 จากน้ำฝนร้อยละ 5.26 จากน้ำบาดาล ร้อยละ 1.91 จากน้ำบ่อร้อยละ 1.53 จากน้ำกรองร้อยละ 18.57 และจากแหล่งอื่น ๆ ร้อยละ 0.91 น้ำใช้จากน้ำประปาร้อยละ 89.09 จากน้ำฝนร้อยละ 0.09 จากน้ำบาดาลร้อยละ 8.23 จากน้ำบ่อร้อยละ 2.49 และจากแหล่งอื่น ๆ ร้อยละ 0.10 การระบายน้ำเสียส่วนใหญ่ร้อยละ 86.03 ระบายลงท่อสาธารณะ นอกนั้นระบายลงสู่แม่น้ำลำคลองร้อยละ 1.05 และราดทิ้งลงในบริเวณบ้านร้อยละ 12.92 มีไฟฟ้าใช้แล้วทุกบ้านส่วนใหญ่คือร้อยละ 99.43 ใช้สวมซีม การกำจัดขยะร้อยละ 80.86 ใช้บริการการเก็บขยะของเทศบาล ร้อยละ 5.36 ทิ้งขยะลงที่ว่างในบริเวณบ้าน ร้อยละ 0.67 ทิ้งลงที่ว่างอื่น ๆ และร้อยละ 13.11 ใช้วิธีเผาร้อยละ 98.85 ของอาคารพาณิชย์น้ำไม่ท่วม และร้อยละ 84.98 ไม่ได้รับมลภาวะสิ่งที่เป็นพิษ (ตารางที่ 42)

3. อาคารอุตสาหกรรม มีจำนวนทั้งสิ้น 212 แห่ง

ลักษณะและสภาพอาคาร เป็นอาคารเดี่ยวร้อยละ 63.21 เป็นอาคารแฝดร้อยละ 3.30 เป็นเรือนแถวร้อยละ 8.96 เป็นห้องแถวไม้ร้อยละ 8.96 และเป็นตึกแถวร้อยละ 15.57 วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง เป็นคอนกรีตร้อยละ 42.45 เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ร้อยละ 16.04 เป็นไม้ร้อยละ 39.62 และเป็นวัสดุที่ใช้แล้วผุพังร้อยละ 1.89 วัสดุที่ใช่มุงหลังคา เป็นกระเบื้องร้อยละ 27.35 เป็นสังกะสีร้อยละ 63.68 เป็นคอนกรีตร้อยละ 7.55 เป็นวัสดุไม่ถาวรร้อยละ 1.42 เป็นอาคารชั้นเดียวร้อยละ 65.09 เป็นอาคารสองชั้นร้อยละ 33.02 และอาคารสามชั้นร้อยละ 1.89 อาคารร้อยละ 76.80 อยู่ติดถนนใหญ่ อาคารร้อยละ 19.81 ตั้งอยู่ในตรอกหรือซอยที่รถเข้าถึง และอาคารอีกร้อยละ 3.30 อยู่ในตรอก หรือซอยที่มีเพียงทางเดินเท้า สำหรับที่จอดรถอาคารร้อยละ 60.32 มีที่จอดรถในบริเวณอาคาร อีกร้อยละ 39.15 จอดกรณถนนหรือตรอกซอย ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 0.47 ต้องจอดรถที่อื่น ๆ อายุอาคารร้อยละ 33.49 มีอายุต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 31.60 มีอายุอาคารระหว่าง 5 ถึง 10 ปี ร้อยละ 19.34 มีอายุอาคารระหว่าง 11 ถึง 20 ปี และอีกร้อยละ 15.57 มีอายุอาคารมากกว่า 20 ปี การครอบครองอาคาร เป็นเจ้าของเองร้อยละ 50.00 เช่าซื้อร้อยละ 3.78 เช่าร้อยละ 44.34 ไม่เสียค่าเช่าร้อยละ 1.42 และให้อยู่เปล่าร้อยละ 0.47 ส่วนการครอบครองที่ดินเป็นเจ้าของเองร้อยละ 46.69 เช่าซื้อที่ดินร้อยละ 2.36 เช่า ร้อยละ 46.23 และไม่เสียค่าเช่าร้อยละ 4.72 (ตารางที่ 42)

สภาพแวดล้อมแหล่งที่มาของน้ำดื่ม จากน้ำประปาร้อยละ 65.57 จากน้ำฝนร้อยละ 7.66 จากน้ำบาดาลร้อยละ 17.92 จากน้ำบ่อร้อยละ 2.83 และจากน้ำกรองร้อยละ 8.02 แหล่งน้ำใช้จากน้ำประปาร้อยละ 86.79 จากน้ำฝนร้อยละ 0.94 จากน้ำบาดาลร้อยละ 8.49 จากน้ำบ่อร้อยละ 3.31 และจากแม่น้ำหรือลำคลองร้อยละ 0.47 การระบายน้ำเสียระบายลงท่อสาธารณะ ร้อยละ 75 ระบายลงแม่น้ำลำคลองร้อยละ 4.71 รางทิ้งลงในบริเวณอาคารร้อยละ 19.34 และอื่นๆอีกร้อยละ 0.95 มีไฟฟ้าใช้ทั่วทุกอาคาร ร้อยละ 96.23 ของอาคารใช้ส้วมซึม การกำจัดขยะร้อยละ 63.87 ใช้บริการของเทศบาล ร้อยละ 11.32 ทิ้งลงที่ว่างบริเวณบ้าน ร้อยละ 1.42 ทิ้งลงที่ว่างอื่น ๆ และอีกร้อยละ 18.39 ใช้วิธีเผา ร้อยละ 98.59 น้ำท่วมไม่ถึง ร้อยละ 0.94 มีน้ำท่วมขังตลอดปี และร้อยละ 0.47 น้ำท่วมเมื่อฝนตกหนัก และอาคารร้อยละ 75.83 ไม่ได้รับมลภาวะที่เป็นพิษ สำหรับมลภาวะที่เป็นพิษนั้นร้อยละ 7.50 ได้รับจากกลิ่น ร้อยละ 5.42 ได้รับจากหมอกหรือควัน ร้อยละ 2.92 ได้รับจากฝุ่นละอองเป็นต้น

ตารางที่ 42 แสดงลักษณะและสภาพแวดล้อมของอาคาร ในเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535

ลักษณะอาคาร	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
อาคารเดี่ยว	8,556	89.33	471	45.07	134	63.21	9,161	84.55
บ้านแฝด	70	0.73	37	3.54	7	3.30	114	1.05
เรือนแถว	307	3.21	69	6.60	19	8.96	395	3.65
ห้องแถว (อาคารไม้)	387	4.04	100	9.57	19	8.96	506	4.67
ตึกแถว	248	2.59	368	35.22	33	15.57	649	5.99
อาคารชุด	10	0.10	0	0.00	0	0.00	10	0.09
เรือ, แพ (ที่เคลื่อนที่ได้)	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	9,578	100.00	1,045	100.00	212	100.00	10,835	100.00

วัสดุก่อสร้าง	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
คอนกรีต	1,647	17.20	548	52.44	90	42.45	2,285	21.09
ครึ่งตึกครึ่งไม้	3,771	39.37	244	23.35	34	16.04	4,049	37.37
ไม้	4,091	42.71	249	23.83	84	39.62	4,424	40.83
วัสดุใช้แล้วผู้พัง	69	0.72	2	0.19	4	1.89	75	0.69
อื่น ๆ	0	0.00	2	0.19	0	0.00	2	0.02
รวม	9,578	100.00	1,045	100.00	212	100.00	10,835	100.00

วัสดุผนังหลังคา	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
กระเบื้อง	1,755.00	18.32	308.00	29.47	58.00	27.36	2,121.00	19.58
สังกะสี	7,544.00	78.76	500.00	47.85	135.00	63.68	8,179.00	75.49
คอนกรีต	149.00	1.56	230.00	22.01	16.00	7.55	395.00	3.65
วัสดุไม่ถาวร	120.00	1.25	4.00	0.38	3.00	1.42	127.00	1.17
อื่น ๆ	10.00	0.10	3.00	0.29	0.00	0.00	13.00	0.12
รวม	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00

ความสูงอาคาร	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ชั้นเดียว	5,559.00	58.04	374.00	35.79	138.00	65.09	6,071.00	56.03
สองชั้น	3,840.00	40.09	633.00	60.57	70.00	33.02	4,543.00	41.93
สามชั้น	169.00	1.76	35.00	3.35	4.00	1.89	208.00	1.92
มากกว่าสามชั้น	10.00	0.10	3.00	0.29	0.00	0.00	13.00	0.12
รวม	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00

การเข้าถึงอาคาร	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
อยู่ติดถนนใหญ่	2,650.00	27.67	681.00	65.17	163.00	76.89	3,494.00	32.25
อยู่ในซอยรถเข้าถึง	5,470.00	57.11	307.00	29.38	42.00	19.81	5,819.00	53.71
ในซอยทางเดินเท้า	1,240.00	12.95	49.00	4.69	7.00	3.30	1,296.00	11.96
ริมแม่น้ำ ลำคลอง	218.00	2.28	8.00	0.77	0.00	0.00	226.00	2.09
รวม	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00

ที่จอดรถยนต์	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ในบริเวณอาคาร	6,015.00	62.80	520.00	49.76	128.00	60.38	6,663.00	61.50
ริมถนน ตรอก ซอย	3,395.00	35.45	508.00	48.61	83.00	39.15	3,986.00	36.79
อื่น ๆ	168.00	1.75	17.00	1.63	1.00	0.47	186.00	1.72
รวม	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00

ตารางที่ 42 แสดงลักษณะและสภาพแวดล้อมของอาคาร ในเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535 (ต่อ)

อายุอาคาร	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ต่ำกว่า 5 ปี	1,856.00	19.38	306.00	29.28	71.00	33.49	2,233.00	20.61
5 - 10 ปี	2,371.00	24.75	315.00	30.14	67.00	31.60	2,753.00	25.41
11 - 20 ปี	2,622.00	27.38	222.00	21.24	41.00	19.34	2,885.00	26.63
มากกว่า 20 ปี	2,729.00	28.49	202.00	19.33	33.00	15.57	2,964.00	27.36
รวม	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00

การครอบครองที่อยู่อาศัย	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
เจ้าของ	7,177.00	74.93	451.00	43.16	106.00	50.00	7,734.00	71.38
เช่าซื้อ	248.00	2.59	46.00	4.40	8.00	3.77	302.00	2.79
เช่า	1,379.00	14.40	515.00	49.28	94.00	44.34	1,988.00	18.35
ไม่เสียค่าเช่า	456.00	4.76	18.00	1.72	3.00	1.42	477.00	4.40
ให้อยู่เปล่า	308.00	3.22	15.00	1.44	1.00	0.47	324.00	2.99
อื่น ๆ	10	0.10	0	0.00	0	0.00	10.00	0.09
รวม	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00

การครอบครองที่ดิน	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
เจ้าของที่ดิน	7,325.00	76.48	475.00	45.45	99.00	46.70	7,899.00	72.90
เช่าซื้อที่ดิน	109.00	1.14	33.00	3.16	5.00	2.36	147.00	1.36
เช่าที่ดิน	1,380.00	14.41	490.00	46.89	98.00	46.23	1,968.00	18.16
ไม่เสียค่าเช่าที่ดิน	744.00	7.77	47.00	4.50	10.00	4.72	801.00	7.39
อื่น ๆ	20	0.21	0	0.00	0	0.00	20.00	0.18
รวม	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00

แหล่งที่มาน้ำดื่ม	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
น้ำประปา	6,151.00	64.22	758.00	72.54	139.00	65.57	7,048.00	65.05
น้ำฝน	1,054.00	11.00	55.00	5.26	12.00	5.66	1,121.00	10.35
น้ำบาดาล	636.00	6.64	20.00	1.91	38.00	17.92	694.00	6.41
น้ำบ่อ	1,231.00	12.85	16.00	1.53	6.00	2.83	1,253.00	11.56
น้ำกรอง	486	5.07	194	18.56	17	8.02	697.00	6.43
อื่น ๆ	20	0.21	2	0.19	0	0.00	22.00	0.20
รวม	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00

แหล่งที่มาน้ำใช้	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
น้ำประปา	7,062.00	73.73	931.00	89.09	184.00	86.79	8,177.00	75.47
น้ำฝน	129.00	1.35	1.00	0.10	2.00	0.94	132.00	1.22
น้ำบาดาล	1,312.00	13.70	86.00	8.23	18.00	8.49	1,416.00	13.07
น้ำบ่อ	876.00	9.15	26.00	2.49	7.00	3.30	909.00	8.39
แม่น้ำ / ลำคลอง	130	1.36	0	0.00	1	0.47	131.00	1.21
อื่น ๆ	69	0.72	1	0.10	0	0.00	70.00	0.65
รวม	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00

ตารางที่ 42 แสดงลักษณะและสภาพแวดล้อมของอาคาร ในเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย ปี พ.ศ.2535 (ต่อ)

การระบายน้ำเสีย	ประเภทการใช้อาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ลงท่อสาธารณะ	5,867.00	61.25	899.00	86.03	159.00	75.00	6,925.00	63.91
ลงสู่ม่าน้ำ ลำคลอง	435.00	4.54	11.00	1.05	10.00	4.72	456.00	4.21
ราดทิ้งในบริเวณบ้าน	3,147.00	32.86	135.00	12.92	41.00	19.34	3,323.00	30.67
อื่น ๆ	129	1.35	0	0.00	2	0.94	131.00	1.21
รวม	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00

ไฟฟ้า	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
มีไฟฟ้าใช้	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00
ไม่มีไฟฟ้าใช้	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
รวม	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00

ส้วม	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ส้วมชักโครก	99.00	1.03	6.00	0.57	8.00	3.77	113.00	1.04
ส้วมซึม	9,370.00	97.83	1,039.00	99.43	204.00	96.23	10,613.00	97.95
ส้วมหลุม	99.00	1.03	0.00	0.00	0.00	0.00	99.00	0.91
ไม่มี	10	0.10	0	0.00	0	0.00	10.00	0.09
รวม	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00

การกำจัดขยะ	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
เทศบาล / สุขาภิบาล	5,471.00	57.12	845.00	80.86	146.00	68.87	6,462.00	59.64
ทิ้งที่ว่างในบริเวณบ้าน	655.00	6.84	56.00	5.36	24.00	11.32	735.00	6.78
ทิ้งที่ว่างอื่น ๆ	683.00	7.13	7.00	0.67	3.00	1.42	693.00	6.40
เผา	2769	28.91	137	13.11	39	18.40	2,945.00	27.18
รวม	9,578.00	100.00	1,045.00	100.00	212.00	100.00	10,835.00	100.00

ปัญหาน้ำท่วม	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
น้ำไม่ท่วม	8,605.00	89.94	1,033.00	98.95	209.00	98.58	9,847.00	90.97
น้ำท่วมซึ่งตลอดปี	327.00	3.42	1.00	0.10	2.00	0.94	330.00	3.05
ท่วมเมื่อฝนตกหนัก	596.00	6.23	10.00	0.96	1.00	0.47	607.00	5.61
ท่วมนาน 1 สัปดาห์	40	0.42	0	0.00	0	0.00	40.00	0.37
ท่วมนาน 1 เดือน	10	0.10	1	0.10	0	0.00	11.00	0.10
รวม	9,568.00	100.00	1,044.00	100.00	212.00	100.00	10,824.00	100.00

ปัญหามลภาวะ	ประเภทอาคาร							
	ทั่วไป		พาณิชย์กรรม		อุตสาหกรรม		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ไม่ได้รับสิ่งเป็นพิษ	8230	85.21	922	84.98	182	75.83	9,334.00	84.98
ได้รับสิ่งเป็นพิษจาก								
- โรงงาน	30	0.31	2	0.18	3	1.25	35.00	0.32
- อาคารข้างเคียง	0	0.00	6	0.55	1	0.42	7.00	0.06
- อื่น ๆ	60	0.62	2	0.18	2	0.83	64.00	0.58
หมอกควัน	40	0.41	20	1.84	11	4.58	71.00	0.65
หมอกควัน	663.00	6.86	41.00	3.78	13.00	5.42	717.00	6.53
ฝุ่นละออง	428.00	4.43	48.00	4.42	7.00	2.92	483.00	4.40
กลิ่น	99.00	1.02	40.00	3.69	18.00	7.50	157.00	1.43
เสียง	79	0.82	3	0.28	2	0.83	84.00	0.76
น้ำเสีย	30	0.31	1	0.09	1	0.42	32.00	0.29
รวม	9,659.00	100.00	1,085.00	100.00	240.00	100.00	10,984.00	100.00

องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบความเป็นเมืองหนองคาย

จากการศึกษาในเรื่องการใช้ที่ดิน เพื่อรองรับกิจกรรมต่าง ๆ ตามบทบาทและหน้าที่ของเมืองหนองคาย พบที่จะสรุปเป็นองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบความเป็นเมืองหนองคาย ได้ดังนี้

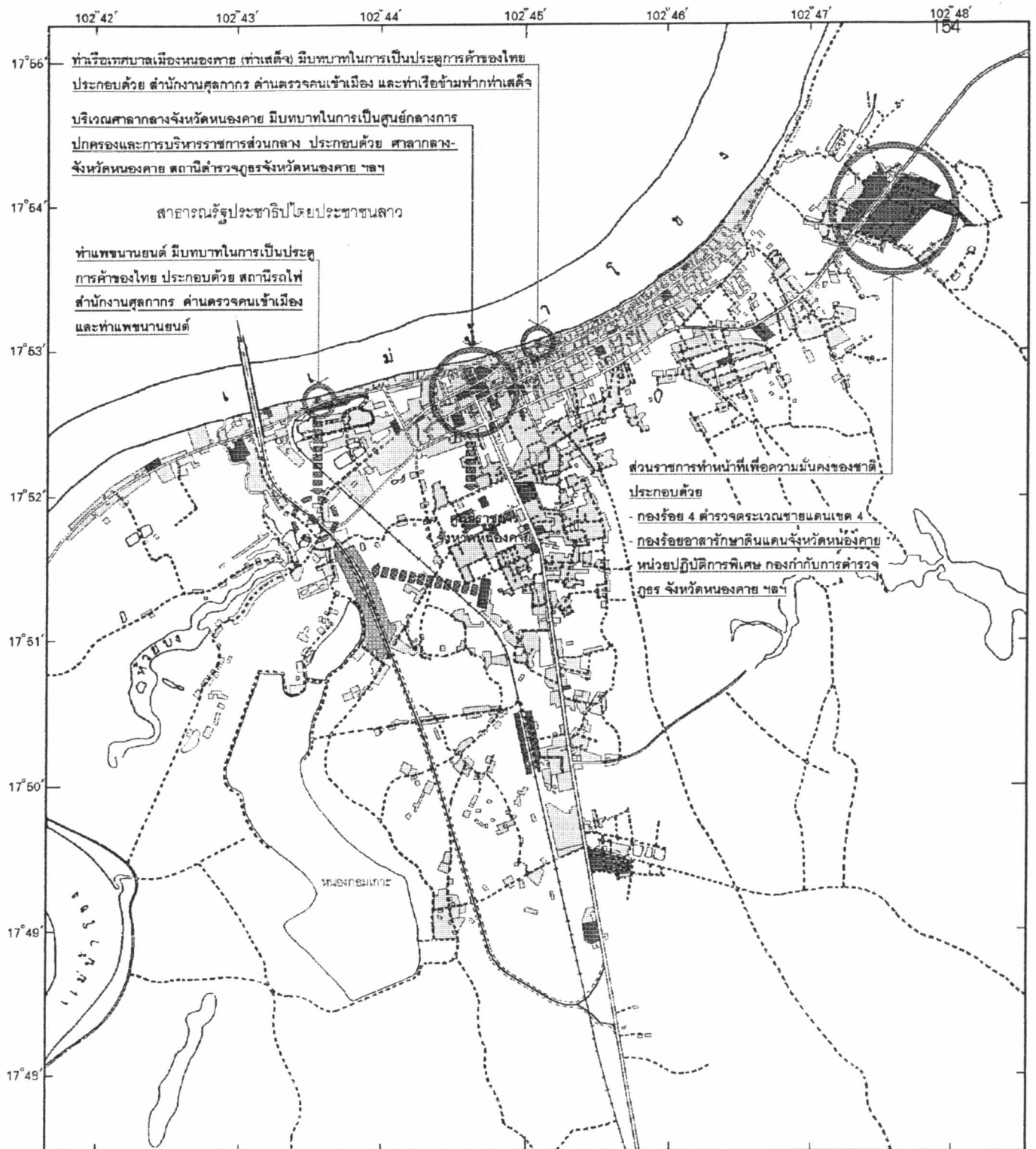
ก. องค์ประกอบการเป็นเมืองชายแดนที่มีความสำคัญด้านยุทธศาสตร์

เมืองหนองคายเป็นชุมชนเมืองชายแดนที่มีความสำคัญเมืองหนึ่งของไทย เนื่องจากมีที่ตั้งอยู่ตรงข้ามกับกรุงเวียงจันทน์ เมืองหลวงของประเทศลาว นับตั้งแต่ที่ไทยมีสนธิสัญญากับฝรั่งเศส เมื่อ ร.ศ. 112 เมืองหนองคายยังไม่เคยมีทหารกองกำลังรบหลักตั้งอยู่เลย ปัจจุบันมีเพียง กองร้อย 4 ตำรวจตระเวนชายแดนเขต 4 และกองร้อยอาสารักษาดินแดนจังหวัดหนองคาย ตั้งอยู่บนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 บริเวณนอกเมือง ทางด้านทิศตะวันออกของตัวเมืองหนองคาย โดยมีสวนราชการระดับจังหวัดที่ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันนี้ ได้แก่ หน่วยปฏิบัติการพิเศษ กองกำกับการตำรวจภูธร, สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดหนองคาย และศูนย์จักรกล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (แผนที่ที่ 21)

นอกจากนี้ ยังมีสถานีหน่วยปฏิบัติการลุ่มแม่น้ำโขง (นปข.) หมู่บ้านป้องกันที่ 4 นาวิกโยธิน และกองกำกับการตำรวจน้ำ ตั้งอยู่ในบริเวณเมืองหนองคายร่วมกับสวนพักผ่อนทางด้านทิศตะวันออกของตัวเมืองหนองคาย

ข. องค์ประกอบการเป็นศูนย์กลางการปกครองและการบริการทางสังคมระดับจังหวัด

จากการที่เมืองหนองคายเป็นศูนย์กลางการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน ในระดับจังหวัด เมืองหนองคายจึงมีส่วนราชการในระดับต่าง ๆ อันประกอบด้วย ศาลากลางจังหวัดหนองคาย, กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดหนองคาย, สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองหนองคาย, สถานีสื่อสารจังหวัดหนองคาย, สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ซึ่งตั้งกระจุกตัวอยู่ร่วมกันบริเวณใจกลางเมืองหนองคาย สุดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 นอกจากนี้ เมืองหนองคายยังมีส่วนราชการระดับจังหวัด ที่รองรับบทบาทและหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางการให้บริการทางสังคม ได้แก่ โรงพยาบาลจังหวัดหนองคาย, สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัดหนองคาย และห้องสมุดประชาชนจังหวัดหนองคาย ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันนี้ด้วย (แผนที่ที่ 21)

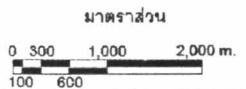
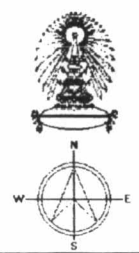

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONG KHAI TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

แสดง : องค์ประกอบการเป็นศูนย์กลางการปกครอง ประตูด่านการค้า และการบริการทางสังคม ปี พ.ศ.2535

แผนที่ที่ 21

สัญลักษณ์ : สถานที่ราชการ ศูนย์กลางการปกครองและการบริหารราชการส่วนกลาง สถานที่ตั้งด่านควบคุมชายแดนสะพานมิตรภาพ บริเวณที่มีศักยภาพในการรองรับสถานที่ราชการที่มีบทบาทในการติดต่อระหว่างประเทศ	พื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทางหลวง, ถนน, ซอย ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน ทางรถไฟ แหล่งน้ำ แนวเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง ถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพ โครงการสะพานมิตรภาพ

ค. องค์ประกอบการเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและประตูการค้าของไทย

จากการที่เมืองหนองคาย มีบทบาทและหน้าที่ในการเป็นประตูการค้าของไทยมาก่อนที่จะได้มีการเปิดใช้สะพานมิตรภาพ เมืองหนองคายจึงมีองค์ประกอบของเมืองที่ทำหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและประตูการค้าของไทย ดังต่อไปนี้ (แผนที่ที่ 21)

1. ท่าเรือเทศบาลเมืองหนองคาย ตั้งอยู่ในบริเวณใจกลางเมืองหนองคาย มีบทบาทและหน้าที่ในการเป็นประตูการค้าระหว่างเมืองหนองคายกับกรุงเวียงจันทน์ ประกอบด้วย ท่าเรือเทศบาลเมืองหนองคาย, ด้านตรวจคนเข้าเมืองหนองคาย และสำนักงานศุลกากรจังหวัดหนองคาย

2. ท่าเทียบเรือแพขนานยนต์ ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของตัวเมืองหนองคาย ตรงข้ามกับสถานีรถไฟหนองคาย มีบทบาทและหน้าที่ในการเป็นประตูการค้าที่ใช้ในการขนส่งสินค้า ระหว่างเมืองหนองคายกับกรุงเวียงจันทน์ เป็นจุดเปลี่ยนรูปแบบการคมนาคมขนส่งระหว่างทางบกกับทางน้ำ ประกอบด้วย ท่าเทียบเรือแพขนานยนต์, ด้านตรวจคนเข้าเมืองหนองคาย, สำนักงานศุลกากรจังหวัดหนองคาย และสถานีรถไฟหนองคาย

นอกจากนี้ ยังประกอบด้วย สถานีขนส่งผู้โดยสาร บขส. ซึ่งตั้งอยู่ในตัวเมืองหนองคาย บริเวณตลาดสดชัยพร และสำนักงาน รศพ.จังหวัดหนองคาย ซึ่งตั้งอยู่บริเวณทางแยกระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 กับถนนพณิชยการประพาน เป็นองค์ประกอบที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งระดับจังหวัด และในระดับประเทศของเมืองหนองคาย

ง. องค์ประกอบในการเป็นศูนย์กลางการค้าและการบริการในระดับจังหวัด

1. ศูนย์กลางย่านพาณิชยกรรมหลักอยู่ 3 ศูนย์กลาง ได้แก่ (แผนที่ที่ 22)

- ย่านตลาดโพธิ์ชัย ตั้งอยู่บริเวณสถานีขนส่งผู้โดยสาร บขส. มีบทบาทและหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางการค้าและการบริการระดับเมืองและระดับจังหวัด ให้บริการจำหน่ายสินค้าเครื่องอุปโภคและบริโภคแก่ประชากรเมืองหนองคายที่อาศัยอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของตัวเมืองหนองคาย และประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบทโดยรอบ รวมทั้งประชากรในจังหวัดหนองคาย

- ย่านตลาดสดชัยพร ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของตัวเมืองหนองคาย มีบทบาทและหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางการค้าและการบริการในระดับเมือง ให้บริการจำหน่ายสินค้าเครื่องอุปโภคและบริโภค แก่ประชากรเมืองหนองคายที่อาศัยอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของตัวเมืองหนองคาย และประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบทโดยรอบ

- ย่านตลาดท่าเสด็จ ตั้งอยู่บนถนนริมโขง ติดกับท่าเรือเทศบาลเมืองหนองคาย (ท่าเสด็จ) มีบทบาทในการเป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ และการท่องเที่ยว จำหน่ายสินค้าไทย-ลาว ตลอดจนสินค้าจากประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มสังคมนิยม ทั้งกับนักท่องเที่ยวชาวไทยและลาว

2. คลังสินค้า ส่วนใหญ่จะเกาะตัวอยู่ตามเส้นทางคมนาคมสายหลักระหว่างเมือง บริเวณนอกเขตตัวเมืองหนองคาย โดยเฉพาะตามแนวถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2

จ. องค์ประกอบในการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด

1. สถานที่ท่องเที่ยวภายในบริเวณเมืองหนองคาย ประกอบด้วย (แผนที่ที่ 23)

- อนุสาวรีย์ปราบฮ่อ สร้างขึ้นเพื่อเทิดทูนวีรกรรมของทหารที่เสียชีวิตในการปราบกบฏฮ่อ เมื่อ ร.ศ.105 ตั้งอยู่หน้าศาลากลางจังหวัดหนองคาย

- หลวงพ่อพระใส พระพุทธรูปคู่บ้านคูเมืองหนองคาย ประดิษฐานอยู่ที่วัดโพธิ์ชัย ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย

- ศาลาแก้วกู่ เป็นเทวาลัยที่มีสิ่งก่อสร้างเป็นเทวรูปขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของตัวเมืองหนองคาย ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (หนองคาย-โพนพิสัย) ไปได้ประมาณ 2.5 กิโลเมตร และแยกเข้าทางสำนักพุทธสมาคมอีกประมาณ 500 เมตร

- หาดจอมมณี เป็นหาดทรายริมแม่น้ำโขง ซึ่งจะปรากฏให้เห็นตอนน้ำลดในฤดูแล้ง ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของตัวเมืองหนองคาย ตามถนนแก้วรุฉิมออกไปประมาณ 2.0 กิโลเมตร

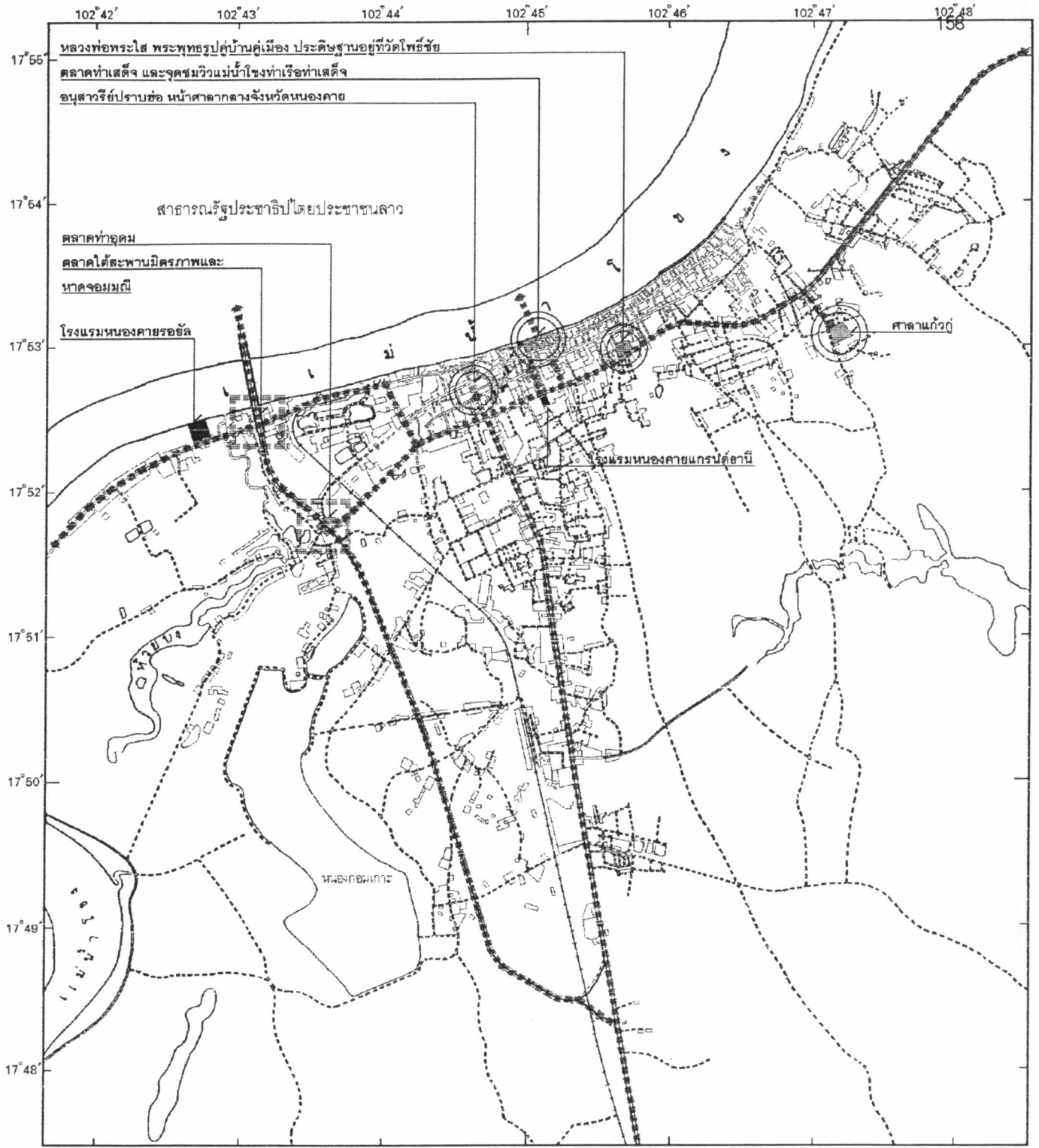
- ย่านตลาดท่าเสด็จ ตั้งอยู่บนถนนริมโขง ติดกับท่าเรือเทศบาลเมืองหนองคาย (ท่าเสด็จ) มีบทบาทในการเป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ และการท่องเที่ยว จำหน่ายสินค้าไทย-ลาว ตลอดจนสินค้าจากประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มสังคมนิยม ทั้งกับนักท่องเที่ยวชาวไทยและลาว

2. สถานที่พักแรมของนักท่องเที่ยว ได้แก่ โรงแรม บังกาโล ฯ ซึ่งส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในบริเวณตัวเมืองหนองคาย โดยก่อนการเปิดใช้สะพานมิตรภาพ ได้เกิดโรงแรมระดับนานาชาติขึ้นใหม่ ซึ่งตั้งอยู่นอกเมืองตัวหนองคาย 2 แห่งด้วยกัน ได้แก่ โรงแรมแม่โขง รอยัล และ หนองคาย แกรนด์

ฉ. ชุมชนพักอาศัยและศาสนสถานของเมืองหนองคาย

ชุมชนพักอาศัยและชุมชนพาณิชยกรรมในบริเวณเขตเทศบาลเมืองหนองคายเดิม มีลักษณะเป็นชุมชนพักอาศัยและชุมชนพาณิชยกรรมที่มีวัดเป็นศูนย์กลางชุมชน ประมาณ 18 ชุมชน

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONG KHAI TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

แสดง : องค์ประกอบการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว ปี พ.ศ.2535 แผนที่ที่ 23

<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> สถานที่พักแรมของนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวเมืองหนองคายก่อนการเปิดสะพานมิตรภาพ สถานที่ท่องเที่ยวเมืองหนองคายหลังการเปิดสะพานมิตรภาพ เส้นทางสัญจรของนักท่องเที่ยวในเมืองหนองคาย 	<ul style="list-style-type: none"> ทางหลวง, ถนน, ซอย ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน ทางรถไฟ แหล่งน้ำ แนวเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง ถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพ โครงการสะพานมิตรภาพ
---	---

มาตราส่วน

0 300 1,000 2,000 m.
100 600

ปัจจัยที่มีผลต่อการเติบโตของเมืองหนองคาย

จากการศึกษาถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมืองหนองคาย ตลอดจนสภาพทั่วไปของเมืองหนองคายทำให้สามารถสรุปเป็นข้อจำกัดและปัจจัยที่มีผลต่อการเติบโตของชุมชนเมืองหนองคายได้ดังต่อไปนี้

ด้านนโยบาย

ชุมชนเมืองหนองคายเป็นชุมชนเมืองชายแดนของไทย ที่มีความสำคัญทางด้านยุทธศาสตร์ ความมั่นคงของประเทศเมืองหนึ่ง เนื่องจากที่ตั้งของเมืองหนองคาย อยู่ตรงกันข้ามกับกรุงเวียงจันทน์ นครหลวงของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จากสภาพอดีตที่ผ่านมาเราจะสามารถสังเกตเห็นได้อย่างเด่นชัดว่า การเติบโตของเมืองหนองคาย มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเติบโตของกรุงเวียงจันทน์ มากกว่า เมืองอุดรธานี ซึ่งเป็นเมืองหลักที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันของประเทศไทย ซึ่งพอที่จะสรุปได้ว่า การเติบโตของเมืองหนองคายนั้น ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ และความมั่นคงตามแนวชายแดน หรือนโยบายระหว่างประเทศที่ดำเนินต่อกันระหว่างไทยและลาว มากกว่าการที่จะเป็นผลมาจากการพัฒนาใด ๆ หรือแผนพัฒนา ฯ ของประเทศใดประเทศหนึ่ง ในกรณีทีนโยบายทั้งของประเทศไทย และประเทศลาว ยิ่งเปิดกว้างต่อกันมากเท่าไร ก็จะมีส่งผลให้ทั้งเมืองหนองคาย และกรุงเวียงจันทน์ เติบโตขึ้นในอัตราที่สูง มากกว่าในสถานการณ์ที่เกิดความไม่มั่นคงในภูมิภาค หรือการแยกกันพัฒนาอย่างตัวใครตัวมัน

เนื่องจากสภาพที่เมืองหนองคายเป็นเมืองชายแดน ทำให้แนวนโยบายทางด้านยุทธศาสตร์ป้องกัน เป็นข้อจำกัดการเติบโตของเมืองตามธรรมชาติ กล่าวคือ เมืองชายแดนจะมีลักษณะที่จะต้องพร้อมที่จะล่าถอยได้ตลอดเวลา เมื่อเกิดสถานการณ์ความไม่สงบบริเวณชายแดน แต่ในกรณีของเมืองหนองคายนี้ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ยิ่งเมืองหนองคาย และกรุงเวียงจันทน์ มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจมากเท่าใด ความมั่นคงในอนุภาควิถีชีวิตแถบนี้ก็จะยิ่งมีมากเท่านั้น ทั้งนี้สืบเนื่องจากกรุงเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นนครหลวงของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ก็มีลักษณะเป็นเมืองชายแดน เช่นเดียวกับกับเมืองหนองคาย ทำให้ในอนาคตหากเกิดสถานการณ์ความไม่สงบใด ๆ ขึ้น ก็จะทำให้เกิดความสูญเสียอย่างมากมายมหาศาลแก่ทั้งสองฝ่าย

ด้านกายภาพ

ชุมชนเมืองหนองคายเป็นชุมชนเมืองชายแดน ลักษณะภูมิประเทศอันเป็นที่ตั้งของชุมชนเมืองหนองคาย โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม มีความสูงจากค่าระดับน้ำทะเลเฉลี่ยปานกลางประมาณ 163 ถึง 194 เมตร และไม่มีทรัพยากรแร่ธาตุที่มีค่าในทางเศรษฐกิจในบริเวณพื้นที่เมือง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสภาพทางด้านกายภาพโดยทั่วไปของชุมชนเมืองหนองคาย ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของเมืองหนองคาย ข้อจำกัดทางด้านกายภาพเพียงประการเดียว ที่เป็นปัญหาหลักทางกายภาพของเมือง ก็คือ การที่เมืองหนองคายมีที่ตั้งอยู่ติดกับแม่น้ำโขงและอยู่ในแนวรับกระแสน้ำ ทำให้เกิดปัญหาน้ำเซาะตลิ่งพังลงสู่แม่น้ำโขงทุกปี

ด้านเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจของเมืองหนองคายนั้น อาจกล่าวได้ว่าอยู่ในขั้นที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจาก ประชากรที่อยู่โดยรอบชุมชนเมืองหนองคาย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรที่มีรายได้จากการขายผลผลิตอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดี ผลผลิตทางการเกษตรเหล่านี้นอกจากจะจำหน่ายภายในเมืองหนองคายเองแล้ว ส่วนที่เหลือยังสามารถส่งเป็นสินค้าออกไปจำหน่ายยังประเทศลาวอีกด้วย ประชากรในภาคเกษตรกรรมเหล่านี้ เป็นลูกค้าผู้เข้ามาใช้บริการในภาคการค้าและการบริการในเขตบริเวณเมืองหนองคายด้วย ทางด้านอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กประเภทที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์อาหาร ที่สามารถใช้ในการอุปโภคบริโภคภายในท้องถิ่นได้อย่างเพียงพอและสามารถส่งออกไปยังนอกพื้นที่โดยรอบได้อีกด้วย อีกทั้งการที่ชุมชนเมืองหนองคายเป็นชุมชนเมืองชายแดน ที่มีลักษณะเป็นประตูเข้าไปสู่แหล่งท่องเที่ยวในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงมีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการภายในชุมชนเมืองหนองคาย อันได้แก่ โรงแรมชั้นหนึ่งและบังกาโล ซึ่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกและความพร้อมในการรองรับมากกว่าในประเทศลาวเองด้วย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ประกอบกันเป็นระบบเศรษฐกิจที่ทำให้เมืองหนองคายสามารถเลี้ยงตัวเองอยู่ได้เป็นอย่างดี ดังจะดูได้จากรายได้ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัวประชากรของจังหวัดหนองคาย มีมูลค่าสูงเป็นอันดับที่ 4 ของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย

ด้านสังคม ประชากรและวัฒนธรรม

ประชากรเมืองหนองคาย มีความผูกพันอย่างใกล้ชิดกับประชากรของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมาเป็นเวลาช้านาน ด้วยความคล้ายคลึงกัน ทั้งทางด้านขนบ ธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนลักษณะภาษาที่คล้ายคลึงกัน จึงเป็นผลทำให้ประชากรของเมืองหนองคายส่วนหนึ่งเป็นบุคคลที่ถือ 2 สัญชาติ ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีผลต่อการเติบโตของเมืองหนองคายทั้งในทางบวกและทางลบ ในทางบวกได้แก่ ความใกล้ชิดดังกล่าวมีผลทำให้ประชากรเมืองหนองคายมีความได้เปรียบทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากมีความเชี่ยวชาญ หรือได้รับความเชื่อถือในการติดต่อธุรกิจการค้า มากกว่าประชากรไม่ได้อยู่ในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงแห่งนี้ ส่วนผลต่อการเติบโตของเมืองในทางลบได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องความมั่นคงของชาติในอนาคต เมื่อมีการเปิดพรมแดนกันอย่างเสรีมากขึ้น อาจมีปัญหาในเรื่องของผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองโดยความช่วยเหลือของบุคคล 2 สัญชาติเพิ่มมากขึ้นได้ ลักษณะเช่นนี้ จะส่งเสียผลต่อการพัฒนาการเติบโตของเมืองโดยรวมทั้งกับประเทศไทยและลาว เนื่องจาก ลาวจะสูญเสียประชากรวัยแรงงานในจำนวนสูงเพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งในปัจจุบันนี้ กรุงเวียงจันทน์ มีประชากรเพียงประมาณ 441,000 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10 ของประชากรลาวทั้งประเทศ อันจะส่งผลกระทบทำให้การพัฒนาประเทศให้เป็นไปอย่างเชื่องช้า

ประชากรในชุมชนเมืองหนองคาย ยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นเหมือนคนไทยทั่วไปในภาคอีสาน คือยึดถือ ฮีตสิบสอง เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้แดนอีสาน อยู่กันด้วยความผาสุกร่มเย็นตลอดมา (ดูรายละเอียดเรื่องวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ในบทที่ 3 ประกอบ) ด้วยลักษณะดังกล่าว ทำให้เมืองหนองคายสามารถที่จะใช้งานประเพณีซึ่งมีทุกเดือนตลอดทั้งปี เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี หากมีการพัฒนาและประชาสัมพันธ์ให้แพร่หลายอย่างต่อเนื่องในระดับชาติต่อไป

ด้านการท่องเที่ยว

จากความสำเร็จในด้านที่ตั้ง ทำให้ชุมชนเมืองหนองคาย มีศักยภาพสูงในการเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวในระดับอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวในประเทศลาว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

ระบบการคมนาคมขนส่ง

ชุมชนเมืองหนองคายในอดีต เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำในบริเวณอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงแถบนี้ ร่วมกับกรุงเวียงจันทน์ มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ซึ่งในปัจจุบันนี้ การคมนาคมขนส่งทางน้ำได้ลดบทบาทความสำคัญลง เนื่องจากการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งทางบกซึ่งมีความสะดวก รวดเร็วและสามารถเข้าถึงพื้นที่เป้าหมายได้ใกล้เคียงกว่า ชุมชนเมืองหนองคายในปัจจุบัน มีระบบการคมนาคมขนส่งที่สามารถเชื่อมต่อระหว่างชุมชนในเขตเทศบาล กับชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง ทั้งภายในจังหวัดหนองคายเองและจังหวัดต่าง ๆ ที่อยู่ในภูมิภาค ได้อย่างสะดวกพอสมควร ซึ่งทำให้ชุมชนเมืองหนองคายในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา สามารถทำหน้าที่ตามบทบาท ในการเป็นศูนย์กลางการนำผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดออกไปสู่พื้นที่อื่น ในภูมิภาคได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการนำสินค้าจากพื้นที่อื่นเข้ามายังจังหวัดหนองคายด้วย

โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ เพื่อข้ามแม่น้ำโขงระหว่างเมืองหนองคาย ประเทศไทย และกรุงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นอกจากจะมีผลทำให้เกิดความสะดวกในการเดินทางติดต่อระหว่าง 2 ประเทศมากยิ่งขึ้น ยังจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยว ของชุมชนเมืองหนองคายขยายตัวเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องอีกด้วย ดังจะเห็นได้จาก ในช่วงระยะเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมา จนถึงปัจจุบัน มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตลอดจนมาซื้อสินค้า และชมทัศนียภาพริมแม่น้ำโขงเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นผลกระทบจากการนโยบายการเปิดประตูการค้าสู่ตลาดในภูมิภาคอินโดจีนของไทย และนโยบายจินตนาการใหม่ของลาว อันเป็นผลให้เกิดโครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งนี้

จากการศึกษาในเรื่องของรูปแบบการเติบโตของชุมชนเมืองหนองคาย ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ระบบเส้นทางการคมนาคมขนส่งโดยรวมทั้งหมดของชุมชนเมืองหนองคาย เป็นตัวชี้้นำรูปแบบและทิศทางการเติบโตของเมืองมากกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ

จากการที่ชุมชนเมืองหนองคายขยายตัวออกมาในบริเวณนอกเขตเทศบาล จนทำให้ตำบลต่าง ๆ ที่อยู่บริเวณรอบนอกมีการขยายตัวของประชากรค่อนข้างสูงนี้ ทางเทศบาลก็ได้มีโครงการขยายเขตเทศบาล ออกไปคลุมชุมชนรอบนอก เพื่อให้ชุมชนที่ต่อเนื่องนี้ได้รับการพัฒนาอย่างมีระบบต่อไปในอนาคต

โครงการพัฒนาที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนเมืองหนองคาย

โครงการสะพานข้ามแม่น้ำโขง (สะพานมิตรภาพไทย - ลาว : แผนที่ 1)

ความเป็นมา ต้นปี พ.ศ.2532 นายกรัฐมนตรีของออสเตรเลีย นาย RT.HON.R.J.HAWKE ได้เสนอให้เงินทุนสำหรับการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงด้วยความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานตัวแทนของรัฐบาลไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในเดือนเมษายน 2533 เจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่ายได้ทำการสำรวจรายละเอียด และทำการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ โดยกำหนดสถานที่ก่อสร้างสะพานที่จังหวัดหนองคาย-ท่านาแล้ง และการศึกษาเสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ.2533

โครงการได้รับเงินสนับสนุนภายใต้โครงการร่วมมือเพื่อการพัฒนาของออสเตรเลีย สำหรับประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และดำเนินงานโดย Australian International Development Assistance Bureau (AIDAB) สำหรับงานด้านการศึกษาความเหมาะสม การออกแบบด้านรายละเอียดเตรียมสัญญาในการก่อสร้างและการบริหารโครงการนั้น ดำเนินโดยบริษัทวิศวกรที่ปรึกษาของออสเตรเลีย เป็นความร่วมมือระหว่าง Maunsell Proprietary Ltd. และ Sinclair Knight Proprietary Ltd. ซึ่งในเดือนกันยายน 2534 บริษัทจอห์น ฮอลแลนด์ คอนสตรัคชั่น ได้รับเลือกให้เป็นผู้รับสัญญาเข้าดำเนินการก่อสร้าง

ลักษณะในการออกแบบ เป็นสะพานเดี่ยว โดยมี 2 ช่องทางผิวจราจร และได้ออกเผื่อไว้สำหรับเส้นทางรถไฟในแนวกลางของสะพานด้วย ในแม่น้ำจะมีตอม่อจำนวน 6 ตอม่อ โดยมีระยะห่างอยู่ 105 เมตร ในแต่ละช่วง และนอกจากนี้ยังมีตอม่ออีกด้านละ 1 ตอม่อ สำหรับช่องทางลาดชันลงของสะพานในแต่ละฝั่งในการพิจารณาทางด้านสถาปัตยกรรม จะคำนึงถึงความต่อเนื่องและราบเรียบของทางลาดชันขึ้นลงของสะพานทั้งสองฝั่ง ทางลาดชันลงของสะพานทั้ง 2 ฝั่งจะไปบรรจบกับถนนที่มีอยู่เดิมโดยมีตอม่อที่คอสสะพานจำนวน 15 ตอม่อ ขณะเดียวกันระดับของคันดินที่ถมก็จะทำให้ลาดลงไปอยู่ในระดับของผิวถนนเดิม

สัญญางานในส่วนของบริษัทออสเตรเลีย จะเริ่มจากบริเวณด้านควบคุมชายแดนด้านไทย

ไปจุดบริเวณด้านควบคุมชายแดนทางด้านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นระยะทาง 2.4 กิโลเมตร และรวมถึงการเปลี่ยนทิศทางการจราจรทางฝั่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวด้วยการป้องกันแนวดินของชายฝั่งแม่น้ำจะมีเฉพาะด้านฝั่งลาว โดยเริ่มจากแนวกึ่งกลางสะพานขึ้นไปต้นทางของกระแสน้ำ

คันดินบริเวณคอสะพานจะได้รับการออกแบบ เพื่อป้องกันการกัดเซาะของน้ำ รวมถึงให้มีการปลูกต้นไม้และหญ้า เพื่อเพิ่มทัศนียภาพของสะพาน

การบริหารโครงการ

ข้อตกลงระหว่าง 3 ประเทศ ตัวแทนรัฐบาลที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารโครงการนี้ คือ

1. ตัวแทนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว : กระทรวงเพื่อการคมนาคมขนส่งไปรษณีย์และก่อสร้าง
2. ตัวแทนประเทศไทย : สำนักงานพลังงานแห่งชาติ

ช่วงระหว่างการก่อสร้าง ทีมบริหารงานประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากรัฐบาลไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งจะทำงานร่วมกับวิศวกรประจำโครงการของออสเตรเลีย ซึ่งทั้งหมดนี้จะร่วมกันรับผิดชอบในด้านงานธุรการ และบริหารโครงการ เมื่อการก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว รัฐบาลของไทยและลาวจะเป็นเจ้าของร่วม และจะรับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินงานการบำรุงรักษา และการบริหารงานสำหรับสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งนี้

โครงการก่อสร้างถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพไทย-ลาว (แผนที่ 1)

โครงการอยู่ในความรับผิดชอบของแขวงการทางหนองคาย ทำการก่อสร้างจุดเริ่มต้นจาก กม.163+000 ของเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เพื่อไปเชื่อมกับสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ระยะทางประมาณ 9.100 กิโลเมตร เขตทางกว้าง 80 เมตร ผิวจราจรเป็นคอนกรีตกว้าง 7 เมตร ไหล่ทางกว้าง 2.50 เมตร

โครงการเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำโขง

จากสภาพทั่วไปของตลิ่งริมแม่น้ำโขงถูกกระแสน้ำกัดเซาะ จึงทำให้พื้นที่บริเวณเขตเมืองหนองคายลดน้อยลงทุก ๆ ปี เพื่อมิให้เกิดการพังทลายอันเนื่องมาจากการกัดเซาะของกระแสน้ำ กรมโยธาธิการได้ดำเนินการสำรวจเพื่อจัดทำโครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งฯ แบบถาวรไว้ 3 แบบ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ดังนี้

1. เขื่อนป้องกันตลิ่งฯ ค.ส.ล.เรียงหินลาดตลิ่ง พร้อมถนนแอสฟัลต์ติดคอนกรีต
2. เขื่อนป้องกันตลิ่งชนิดเรียงหินใหญ่ ไม่มีถนน
3. เขื่อนป้องกันตลิ่ง ชนิด ค.ส.ล.เรียงหินลาดตลิ่ง ไม่มีถนน

โครงการก่อสร้าง	ปีงบประมาณ	งบประมาณ	หมายเหตุ
ก. เขื่อนป้องกันตลิ่งฯ ซอยวัดธาตุ 3-ซอยป่าพร้าว 1 ความยาว 500 เมตร	2532	31,500,000	
ข. เขื่อนป้องกันตลิ่งฯ ซอยป่าพร้าว 1-ซอยโพธิ์ศรี 1 ความยาว 550 เมตร	2533	39,020,000	
ค. เขื่อนป้องกันตลิ่งฯ วัดหอก่อง-ซอยสระแก้ว 2 ความยาว 500 เมตร	2535		- อยู่ในระหว่างดำเนินการ ประกวดราคาจ้างเหมา
ง. เขื่อนป้องกันตลิ่งฯ ซอยโพธิ์ศรี 1-ซอยสระแก้ว 3 ความยาว 600 เมตร	2536		- ความยาว 600 เมตร
จ. เขื่อนป้องกันตลิ่งฯ วัดประดิษฐ์ธรรมคุณ-วัดลำดวน ความยาว 600 เมตร	2536		- ความยาว 600 เมตร

โครงการจัดตั้งศูนย์ราชการจังหวัดหนองคาย

เนื่องจากสภาพบริเวณศาลากลางจังหวัดหนองคายและอาคารศาลากลางจังหวัดในปัจจุบัน มีพื้นที่คับแคบจำกัด ไม่สามารถขยายต่อเติมออกไปได้อีก พื้นที่ใช้สอยของศาลากลางจังหวัดที่มีอยู่เดิม ทุกชั้นและทุกห้อง ส่วนราชการได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่แล้ว แต่ยังไม่สามารถเพียงพอต่อความต้องการและการให้บริการแก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ส่วนราชการหลายส่วนจำเป็นต้องออกไปตั้งสำนักงานกระจายอยู่ทั่วไปในเขตอำเภอเมือง ทำให้บริการประชาชนและการบริหารราชการในจังหวัด ไม่ได้รับความสะดวกและเกิดการล่าช้า

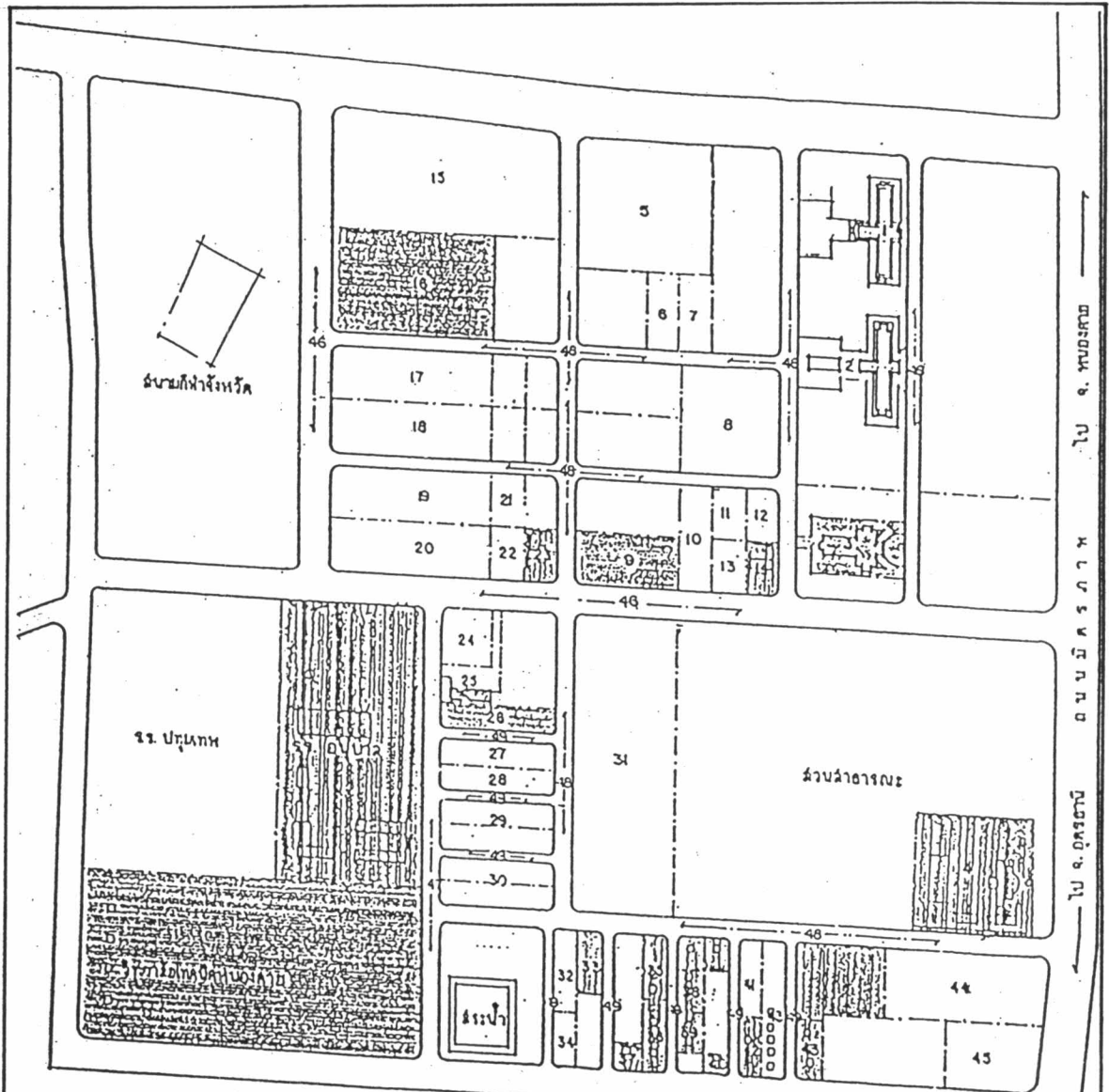
เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จังหวัดหนองคายจึงได้ดำเนินการตั้งโครงการก่อสร้างศูนย์ราชการจังหวัดหนองคาย โดยคณะกรรมการจังหวัดหนองคาย จึงได้ลงมติให้ใช้ที่ดินราชพัสดุ บริเวณสนามบิน ตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคาย เนื้อที่ 632 ไร่ 1 งาน 46 ตารางวา เป็นสถานที่ก่อสร้างศูนย์ราชการจังหวัดหนองคายและเป็นสนามกีฬาจังหวัดในบริเวณเดียวกัน และได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาจัดตั้งศูนย์ราชการจังหวัดหนองคาย

สำนักผังเมืองและกรมโยธาธิการได้ร่วมกันจัดทำผังแม่บทศูนย์ราชการจังหวัดหนองคายแล้วเสร็จเมื่อเดือน สิงหาคม 2528 ตามแบบเลขที่ ม.17857 ของกรมโยธาธิการ โดยแบ่งพื้นที่ใช้สอยในบริเวณศูนย์ราชการจังหวัดตามแผนที่ที่ 24

โครงการขยายเขตเทศบาลเมืองหนองคาย

ด้วยเทศบาลเมืองหนองคาย ได้มีการจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2478 จนถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลา 55 ปี มีพื้นที่ 4.5 ตารางกิโลเมตร ซึ่งสภาพพื้นที่ทางด้านเหนือติดกับแม่น้ำโขง ได้ถูกกระแสน้ำกัดเซาะทำให้พื้นที่เขตเทศบาลฯ ลดลงทุก ๆ ปี

ประชากร ภายภาพ และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว ในด้านการก่อสร้าง โรงแรมที่อยู่อาศัยอาคารพาณิชย์ ตลอดจนมีโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขง

1. ศาลจังหวัด	10. ที่ดินจังหวัด	19. ปฏิรูปที่ดิน
2. ศาลากลางจังหวัด	11. อาคารพิศุฑ ทดสอบโยธา	20. ป่าไม้จังหวัด
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	12. ราชพิศุฑ	21. สนง.ตรวจพืช
4. ศาลกากร	13. แรงงานจังหวัด	22. ตรวจบัญชีสหกรณ์
5. ศูนย์รักษาความปลอดภัย	14. พาณิชยจังหวัด	23. อุตสาหกรรมจังหวัด
6. ศูนย์นิยมวิทยา	15. สนงจังหวัด	24. บ้านพักตำรวจ
7. ตรวจคนเข้าเมือง	16. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน	25. แพลตตำรวจ 30 ครอบครั
8. กองกำกับการตำรวจภูธร	17. ศึกษาธิการจังหวัด	26. บ้านพักสัสดี
9. สาธารณสุขจังหวัด	18. สนง.การประถมศึกษาจังหวัด	27. บ้านพักสนงจังหวัด

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONG KHAI TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

แสดง : ผังที่ตั้งและองค์ประกอบของศูนย์ราชการจังหวัดหนองคายแห่งใหม่

แผนที่ที่ 24

สัญลักษณ์ :

28. บ้านพักพัฒนาชุมชน	37. บ้านพัก สสง.	46. ถนน ก กว้าง 30.00 ม.
29. บ้านพักอัยการ	38. บ้านพักประชาสัมพันธ์จังหวัด	47. ถนน ข กว้าง 20.00 ม.
30. บ้านพักศาลกากร ภูมิภาคที่4	39. บ้านพักคู่สัตวิ	48. ถนน ค กว้าง 15.00 ม.
31. สำรองไว้ใช้ในราชการ (บ้านพัก)	40. บ้านพักราชพิศุฑ	49. ถนน ง กว้าง 10.00 ม.
32. บ้านพักโยธาธิการจังหวัด	41. บ้านพักแรงงาน	
33. บ้านพักพาณิชย์จังหวัด	42. บ้านพัก สปง.	
34. บ้านพักสรรพากรจังหวัด	43. บ้านพัก สนง. จังหวัด	
35. บ้านพักตรวจคนเข้าเมือง	44. เกษตรจังหวัด	
36. บ้านพักอุตสาหกรรมจังหวัด	45. ประมงจังหวัด	

□ ส่วนราชการที่มีอยู่เดิม
 ■ ส่วนราชการที่ใช้พื้นที่ในศูนย์
 ที่มา :

มาตราส่วน

(สะพานมิตรภาพไทย-ลาว) หากไม่มีการควบคุมดูแลอย่างชัดเจน อาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ได้แก่ การใช้ที่ดินไม่เหมาะสม ในอนาคต คือการขาดแคลนสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปัญหาการทำลายภูมิทัศน์ของชุมชน

ดังนั้นเพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านของการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น เทศบาลเมืองหนองคายจึงได้มีโครงการขยายเขตเทศบาลเมืองหนองคาย เพื่อให้สามารถรองรับความเจริญที่เกิดขึ้นในอนาคต

สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ดำเนินการพิจารณาความเหมาะสมทางด้านผังเมืองในการขยายเขตเทศบาลเมืองหนองคาย เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ประชากร โดยมีพื้นที่ประมาณ 35.13 ตารางกิโลเมตร

โครงการบูรณะพัฒนาที่สาธารณะประโยชน์หนองถีน

เป็นสวนสาธารณะเพื่อเฉลิมพระเกียรติ และน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสเจริญพระชนมายุครบ 60 พรรษา

หลักการ ทำการปรับปรุงที่สาธารณะประโยชน์หนองถีน ซึ่งมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 149 ไร่ เพื่อให้เป็นสวนสาธารณะสำหรับประชาชนทั่วไปได้ใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ สำหรับโครงการนี้จะประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

- ลานอเนกประสงค์ สำหรับงานพิธีต่าง ๆ
- ท่าเรือจักรยานน้ำ
- สนามเด็กเล่น
- สวนสุขภาพและที่ออกกำลังกาย
- สวนพฤกษศาสตร์
- ร้านอาหาร
- ที่จอดรถ

เหตุผล ด้วยปัจจุบันพื้นที่ภายในเขตเทศบาลยังไม่มีพื้นที่สาธารณะส่วนใดที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของเทศบาล เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาให้เป็นสวนสาธารณะ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนใช้ร่วมกันโดยทั่วไปภายในเขตเทศบาล และใช้เป็นสถานที่ตั้งศูนย์นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการรองรับการเป็นจังหวัดท่องเที่ยวอีกจังหวัดหนึ่งของประเทศได้ จากเหตุผลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีสถานที่สำหรับจัดทำเป็นสวนสาธารณะและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเจริญพระชนมายุครบ 60 พรรษา ในปี พ.ศ.2535 เทศบาลเมืองหนองคายสมควรที่จะได้ทำกิจกรรมบางประการเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติและน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแก่พระองค์ท่าน จึงได้จัดทำโครงการบูรณะที่ดินสาธารณะประโยชน์หนองถีน ซึ่งปัจจุบันอยู่ในความดูแลของสภาตำบลมีชัย และจากมติสภาตำบลมีชัยเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2534 เห็นชอบให้เทศบาลเข้าไปดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการดังกล่าวข้างต้น

วัตถุประสงค์

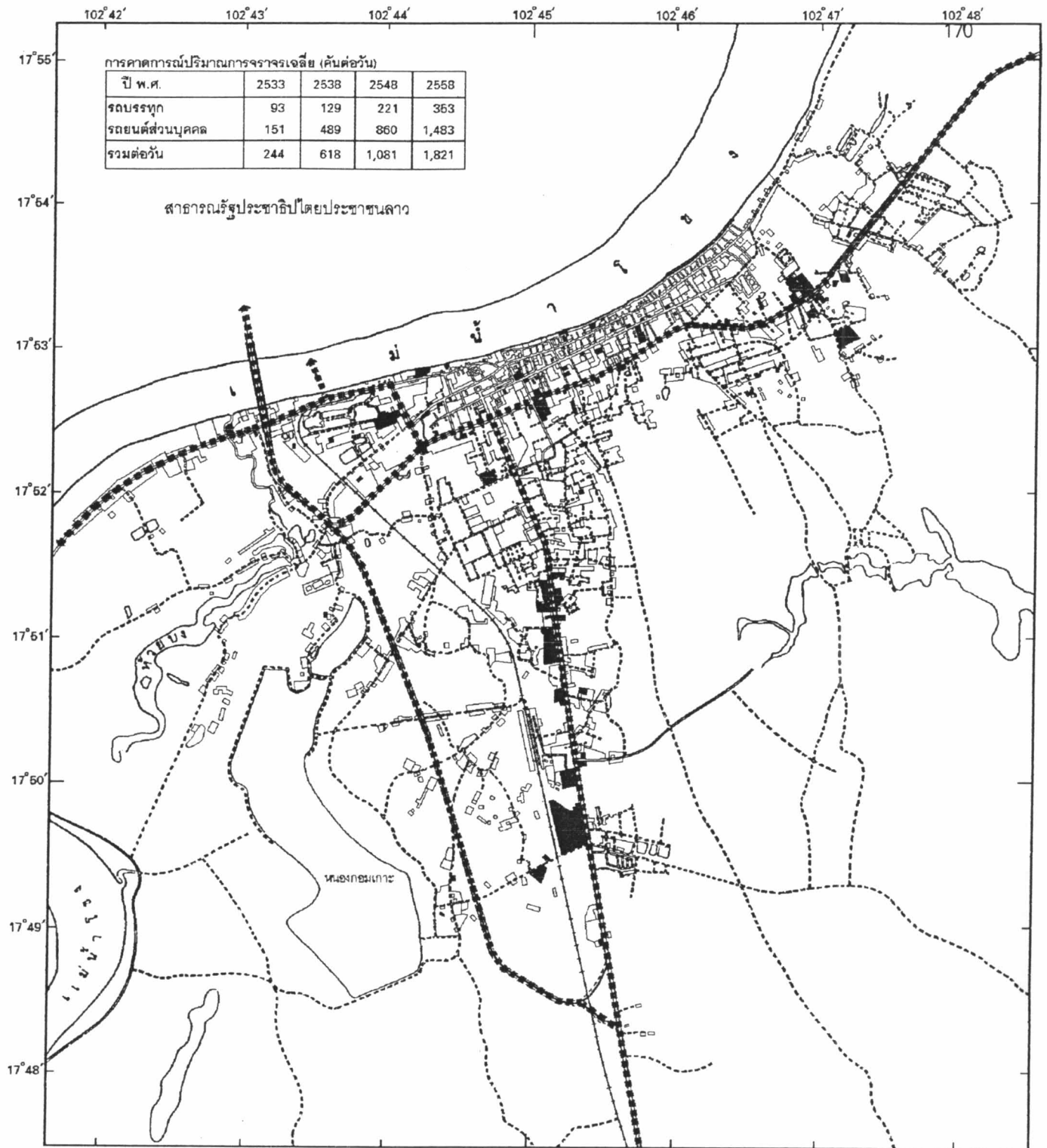
- เพื่อกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
- เป็นสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกาย
- เป็นสถานที่ตั้งศูนย์นักท่องเที่ยวในฐานะจังหวัดท่องเที่ยว
- ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี
- ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองรวม ฉบับที่ 71 (พ.ศ.2532)

ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 - พ.ศ.2538

สถานที่ดำเนินการ ที่สาธารณะประโยชน์หนองถีน ต.มีชัย อ.เมือง จ.หนองคาย

ผู้รับผิดชอบโครงการ กองช่างเทศบาลเมืองหนองคาย

ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะทำให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่ออกกำลังกาย ตลอดจนก่อให้เกิดความสวยงามและสภาพแวดล้อมที่ดี

วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONG KHAI TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

แสดง : ที่ตั้งสถานประกอบการอุตสาหกรรมและคลังสินค้า - เส้นทางสัญจรของรถบรรทุกสินค้าไทย

แผนที่ที่ 25.1

สัญลักษณ์

- สถานประกอบการอุตสาหกรรม
- คลังสินค้า
- เส้นทางสัญจรของรถบรรทุกสินค้าไทย

- ทางหลวง, ถนน, ซอย
- ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน
- ทางรถไฟ
- แหล่งน้ำ
- แนวเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง
- ถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพ
- โครงการสะพานมิตรภาพ

มาตราส่วน

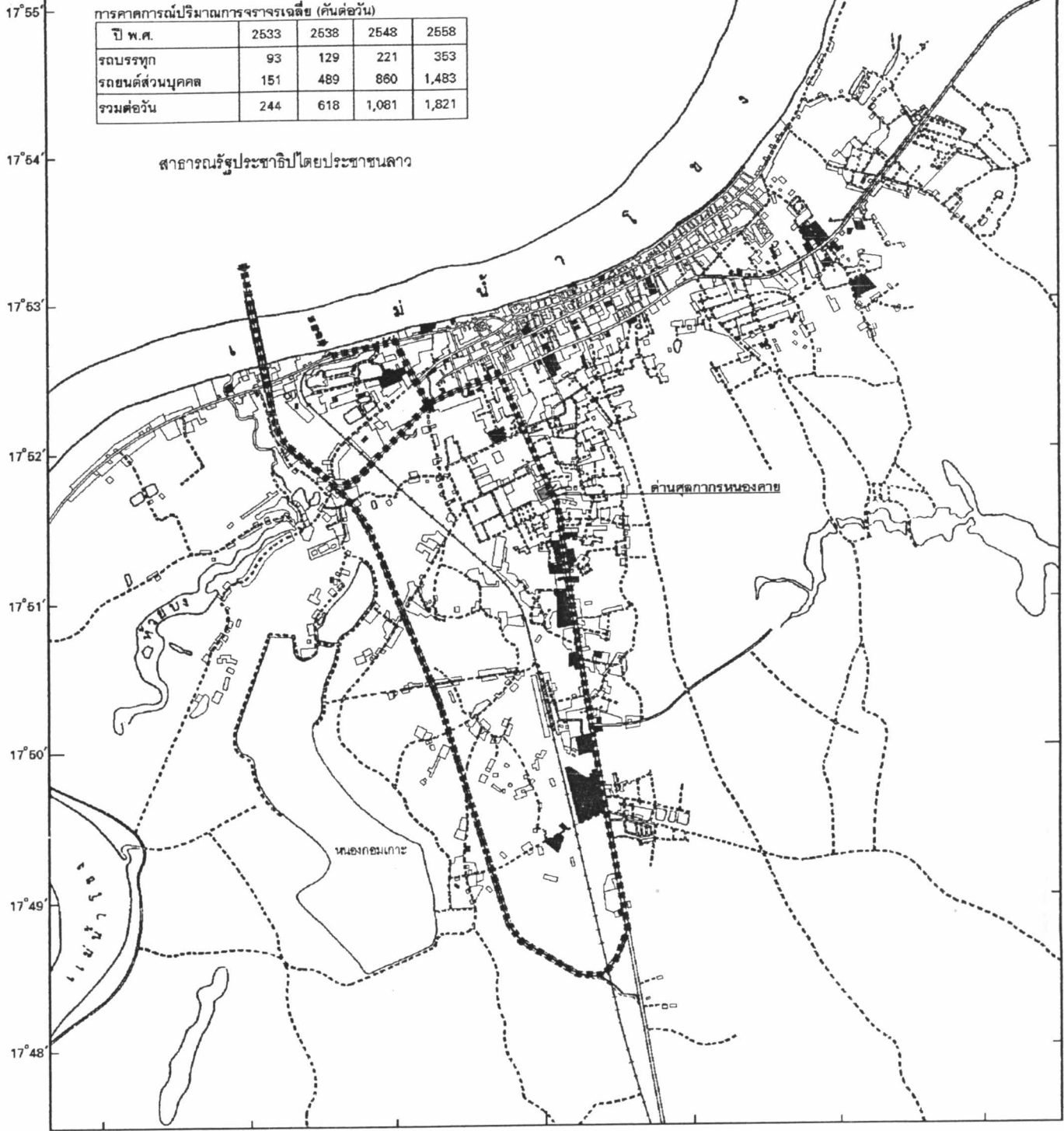

102° 42'   102° 43'   102° 44'   102° 45'   102° 46'   102° 47'   102° 48'   171

การคาดการณ์ปริมาณการจราจรเฉลี่ย (คันต่อวัน)

ปี พ.ศ.	2533	2538	2548	2558
รถบรรทุก	93	129	221	353
รถยนต์ส่วนบุคคล	151	489	860	1,483
รวมต่อวัน	244	618	1,081	1,821

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

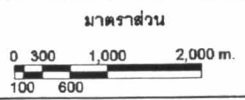
วิทยานิพนธ์ เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคาย เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ
THE DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MUANG NONG KHAI TO COPE WITH THE IMPACTS OF MITTAPHAB BRIDGE

แสดง : ที่ตั้งสถานประกอบการอุตสาหกรรมและคลังสินค้าหนองคาย - เส้นทางสัญจรของรถบรรทุกสินค้าลาว

แผนที่ที่ 25.2

- สัญลักษณ์**
- สถานประกอบการอุตสาหกรรม
  - คลังสินค้า
  - เส้นทางสัญจรของรถบรรทุกสินค้าลาว

- ทางหลวง, ถนน, ซอย
- ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน
- ทางรถไฟ
- แหล่งน้ำ
- แนวเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง
- ถนนเชื่อมสะพานมิตรภาพ
- โครงการสะพานมิตรภาพ

แนวโน้มความเจริญของชุมชน

ความเจริญของชุมชนเขตผังเมืองรวมเมืองหนองคาย ศึกษาโดยเปรียบเทียบข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการสำรวจข้อมูลในพื้นที่เขตผังเมืองรวมตามกฎกระทรวงฉบับที่ 71 พ.ศ.2532 จากการสำรวจ 2 ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2528 และครั้งหลังเมื่อปี พ.ศ.2535 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

	พ.ศ.2528	พ.ศ.2535	อัตราการเพิ่มต่อปี
ประชากร (เขตผังเมืองเดิม)	40,991 คน	39,096 คน	- 0.68 %
ประชากรวัยแรงงาน	32,688 คน	33,017 คน	0.15 %
ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน	19,774 คน	19,862 คน	0.06 %
ประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	12,894 คน	13,155 คน	0.29 %
ลักษณะอาชีพแต่ละประเภท			
ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ	2,381 คน	2,566 คน	1.07 %
ผู้ปฏิบัติงานบริหาร	80 คน	114 คน	5.06 %
ผู้ปฏิบัติงานอาชีพเสมียน	846 คน	1,147 คน	4.35 %
ผู้ปฏิบัติงานอาชีพการค้า	3,748 คน	5,012 คน	4.15 %
ผู้ปฏิบัติงานการเกษตรและประมง	1,163 คน	829 คน	- 4.84 %
ผู้ปฏิบัติงานอาชีพเกี่ยวกับการขนส่ง	1,222 คน	432 คน	-14.85 %
ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกระบวนการผลิตและกรรมกร	375 คน	4,144 คน	34.32 %
ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการ	4,108 คน	3,236 คน	- 3.41 %
ผู้ไม่มีงานทำ-กำลังหางานทำ	5,815 คน	2,382 คน	-12.75 %
กิจการค้าและบริการ			
จำนวนสถานประกอบการค้าและบริการ	804 แห่ง	992 แห่ง	3.00 %
จำนวนคนทำงานในสถานประกอบการค้าและบริการ	2,236 คน	3,694 คน	7.17 %

	พ.ศ.2528	พ.ศ.2535	อัตราการเพิ่มต่อปี
จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม	58 แห่ง	189 แห่ง	16.87 %
จำนวนคนทำงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรม	282 คน	1,065 คน	18.98 %

จากข้อมูลที่สรุปข้างต้น จะเห็นว่ากิจการอุตสาหกรรมมีอัตราการขยายตัวมากกว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ และลักษณะการประกอบอาชีพเกี่ยวกับกระบวนการผลิตและกรรมกร ก็มีอัตราการขยายตัวสูงกว่าลักษณะอาชีพอื่น ๆ แม้ว่ากิจการอุตสาหกรรมในปัจจุบันนี้ เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กเพื่อบริการแก่ผู้อาศัยอยู่ในชุมชนและบริเวณใกล้เคียง แต่ก็เป็นการปูพื้นฐานเพื่อก้าวสู่การประกอบอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่ขึ้นและเพื่อการส่งออกนอกชุมชนได้ในที่สุด โดยเฉพาะเมื่อสะพานข้ามแม่น้ำโขง ไทย-ลาว สร้างเสร็จในปี พ.ศ.2537 จะเอื้ออำนวยประโยชน์ให้อย่างมหาศาลไม่ว่าจะเป็นด้านการค้าการลงทุน การท่องเที่ยว ตลอดจนกิจการด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าต่อไป